

CO NÁS ČEKÁ ?

VSTUPNÍ SLOVA

*Já jsem Alfa i Omega, totiž počátek i konec, praví Pán, který
jest a který byl a který přijíti má, ten všemohoucí. (Zj 1,8)*

Amen

PÍSEŇ č. 191 Svou oslav Pána písni

MODLITBA

Pane, Bože náš, děkujeme ti za to, že nám dáváš dar neděle. Že jsi tento den oddělil, požehnal a posvětil. Že jsi jej určil k tomu, abychom jako tvá rodina, bratři a sestry, byli shromážděni kolem tebe. Zaslíbil jsi, že budeš uprostřed nás, budeme-li shromážděni ve tvém jménu. Smíme společně naslouchat tvému hlasu a přijímat tvé požehnání. Děkujeme ti i za to, že nejen smíme naslouchat my tobě, ale že také ty chceš naslouchat nám, když k tobě voláme. Přijmi, prosíme, naše slova díky za všechno dobré, které jsme z tvé ruky dostali. Každý z nás mohl by toho vyjmenovat mnoho. Slyš, prosíme, náš nebeský Otče, i naše prosby za tvou ochranu a pomoc ve všem, co nás trápí a s čím si nevíme rady. I toho je mnoho. Děkujeme ti za to, že s tím vším smíme přicházet k tobě a složit to do tvých rukou. Požehnej, prosíme, i našemu dnešnímu shromáždění. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z Písma svatého poslyšte slova, zapsaná v Evangeliu sv. Matouše, v kapitole 24., od verše 3. do 13. a ve Zjevení sv. Jana v kapitole 21., od verše 1. do 4.:

Když seděl na Olivové hoře a byli sami, přistoupili k němu učedníci...

PÍSEŇ č. 438 Přišli jsme, ó Ježíši

KÁZÁNÍ

Základem kázání je první polovina 19. verše z 8. kapitoly starozákonní knihy prorockví Daniele. V překladu Kralické bible to zní takto:

Aj, já oznámím tobě to, což se dítí bude.

Co se bude dít? Co nás čeká? Jaká budoucnost je před námi? Hrozí nám něco, nebo se dočkáme lepších časů? Člověk od nepaměti toužil po tom, moci tak poodhrnout tu roušku, která nám zastírá budoucnost, a aspoň skulinkou nahlédnout do budoucnosti. Horoskopy, kartárky, věštcí všeho druhu se nejen těšili zájmu v minulosti, ale těší se mu i v dnešním technicky vyspělém světě. Za tou touhou poznat budoucnost se ovšem často tají strach; je mnoho toho, co nás znepokojuje, ba děsí. Co vidíme, slyšíme, prožíváme, vede k mnohým obavám, jak to všechno půjde dál, kam svět spěje. A člověk by rád uslyšel nějaké povzbuzující slovo, které by vnášelo do života naději. Tuto nadějnou perspektivu nám ovšem neotevře žádný věstec ze skleněné koule, ani sliby nejrozumnějších politiků, které se vždycky ukázaly jako plané, protože byly stavěny na lidech, na hříšném, sobeckém člověku, od něhož nelze očekávat žádný zásadní obrat k dobrému. My však chceme potěšení, posilu a naději čerpat jinde - z jiného zdroje. Hledáme je v Bohu, a proto se se svými otázkami obracíme k němu, k jeho Slovu, k Bibli. Pomůže nám v našem tápání a v naší bezradnosti?

V Bibli máme knihy nazvané prorocké. V Novém zákoně je jedna jediná - Zjevení sv. Jana, ve Starém zákoně je těchto prorockých spisů 17. Když řekneme slovo prorok, vybaví se nám hned v mysli postava člověka, který umí, mimo jiné, i pootevřít ono okénko do budoucnosti. Věříme, že jeho slovo je pravdivé, spolehlivé, protože to je slovo od Boha: Já oznámím tobě... S napětím očekáváme, co to

bude, a doufáme, že to bude zpráva dobrá, potěšitelná, která nám dodá onu touženou naději na světlý zítřek.

Ale tu hned to první, co uslyšíme od proroků vpravdě Božích, nevnese do našich srdcí očekávanou radost, ale spíš úzkost. Neuslyšíme žádnou lacinou útěchu, žádný slib, že se vše zlepší a bude dobře. Izrael - Boží lid - neuslyšel z úst svých proroků především ono očekávané slovo o vítězné a slavné budoucnosti; takoveto jejich optimistické výhledy proroci nelítostně bořili. Naopak museli slyšet, že jejich odvrácení od Hospodina a opuštění jeho cesty přinese ovoce zlé: bude neúroda, přitáhne nepřítel, zboří jejich slavné město Jeruzalém i chrám, půjdou do zajetí... Není divu, že se jim to nelíbilo. Takové věci nám nemluvte! Lidé, kteří chtěli slyšet proroctví, je nyní odmítají a proroky umlčují: Mlčte! Neprorokujte nám. (Am 2,12) Než toto, to raději nic. Anebo ještě raději: Prorokujte nám jen věci pěkné! Jde to tak daleko, že dokonce požadují: Neprorokujte nám toho, což pravého jest, prorokujte oklamání - podle nového překladu doslova: balamut'ě nás! (Iz 30,10) Že člověka někdo balamutí, je jedna věc. Ale aby si to člověk sám přál, to je něco docela jiného! Raději nám lžete, než říkat nám pravdu, která se nám nelíbí. Tak to odhalují starozákonní proroci (Amos a Izaiáš).

Platí to však jen o člověku, který žil v době starozákonní? I Pán Ježíš řekl občas něco, na co reagovali posluchači slovy: To je hrozná řeč! Kdo to může poslouchat? A mnozí jej proto opustili. I ta jeho slova, která jsme si dnes četli z evangelia Matoušova, vzbuzují úzkost: Uslyšíte o bojích a válečných zprávách..., povstane národ proti národu..., nastane hlad a zemětřesení na rozličných místech. A Pán Ježíš k tomu říká, že to všechno musí být. A četli jste někdy pozorně celou tu proročskou knihu novozákonní - Zjevení sv. Jana? V mnoha kapitolách tuto temnou budoucnost světa široce rozvádí: přírodní katastrofy, nemoci, nepřátelství mezi národy, nedobré vztahy mezi lidmi, všechno je zde předpověděno. To všechno je důsledkem lidské vzpoury proti Bohu. A věřícím není slíbena žádná zázračná ochrana. Naopak, jejich utrpení je viděno - právě pro jejich víru - ještě vystupňované.

ALE... A teď přichází to osvobozující Boží ALE. Ale nebojte se! Už ve Starém zákoně je o věřícím člověku napsáno, že „slyše zlé

noviny, nebojí se“. A Pán Ježíš hned na začátku těch slov, oznamujících zlé události, které mají přijít na svět, říká: Až o tom všem uslyšíte, neděste se! Bůh o vás ví a drží váš život ve svých rukou. Tak to jeho posluchači často slýchali. Nic se nebojte! A Zjevení Janovo, které s takovou barvitostí líčí všechny ty pohromy, které přijdou na svět, hned v prvních kapitolách ujišťuje, že Pánem všeho a nade vším je Bůh. Z jeho rukou se nic nevymkne. Není v moci všech těch temných sil, aby nás zničily.

Svět nespěje do zkázy a nicoty, nýbrž k novému začátku. Ovšem k začátku, který netvoří člověk, ale Bůh sám. Budoucnost, to je nové nebe a nová země, jak jsme si to četli na začátku z knihy Zjevení Janova: Bůh bude přebývat mezi lidmi a setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti již nebude. O této vpravdě světlé budoucnosti mluví závěrečné kapitoly Zjevení Janova. K názornému vykreslení této nové skutečnosti užívá Jan i dalších obrazů. Mluví o tom, co všechno už v tom novém světě nebude. Nebude tam kupříkladu moře. Napadne nás, proč právě moře. Moře je přece krásné. Lidé k němu rádi jezdí. Jenže pro starozákonního člověka bylo moře vrcholně nebezpečné, bylo symbolem všeho protibožského. V moři sídlil Boží a tedy i lidský nepřítel. Proto je ve Starém zákoně, zejména v žalmech, tolikrát zdůrazněno, že Bůh krotí moře. Pán Ježíš tiší bouři na moři a chodí po něm. V Božím království tedy už žádné moře nebude. A nebude tam noc. Noc, temnota - opak světla - je zase symbolem zla. Však říkáme: temné mocnosti. A Bible mluví i o skutcích temnoty: to jsou zlé skutky, kterých se má věřící vystříhat. Nebude tedy už noci, nebude temnoty. Bude jen světlo, jas, který vychází z Boha a jeho Syna. A ještě jedna věc tam nebude: nebude tam chrám. Ve svém vidění se Jan po chrámu ohlížel, ale nebyl tam. Chrámu už tam nebude zapotřebí; nebude zapotřebí ani církve v naší pozemské podobě. Lidé budou v přímém styku s Bohem. Jako v ráji, řeknete. Ano, ráj. Ba víc než ráj. V ráji byl i had. Měl do něho přístup. V Božím království však už nic zlořečeného nebude.

Tak tedy: nové nebe a nová země. Ta nejsvětější budoucnost. Ale zůstává zde ještě jedna podstatná otázka: kdo bude přijat, kdo smí vejít do tohoto království Božího a Beránkova? Ne každý! Starý zákon zdůrazňuje, že před Boha smí předstoupit jen člověk spravedlivý, jen

ten, kdo má čisté ruce a ryzí srdce. Velmi konkrétně to rozvádí žalm 15.: Kdo žije bezúhonně, jedná spravedlivě, ze srdce zastává pravdu, nemá pomlouvačný jazyk, druhému nedělá nic zlého, nedá se podplatit proti nevinnému. Před přijetím do Božího království bude vykonán Boží soud, na němž bude zhodnocen život jednoho každého člověka. Jak při tomto soudu dopadneme? Ptal se tak už žalmista: Budeš-li nepravosti šetřiti, Hospodine Pane, kdo ostojí? A Písmo nám jasně odpovídá: nikdo! Není, kdo by činil dobré, není ani jednoho. Tak to potvrzuje i apoštol Pavel: Není spravedlivého, ani jednoho. Naše hříchy nám vstup do té kýžené světlé budoucnosti uzavírají.

Rozhodující krok k naší záchraně však učinil sám Bůh. Poslal nám Spasitele. Příchod nového věku je nerozlučně spjat s osobou Mesiáše. Již ve Starém zákoně - nejjasněji v prorocství Izaiášově - slyšíme zaslíbení o příchodu Mesiáše, který přinese lidstvu ten kýžený mír, pokoj, zdraví, spravedlnost. V Novém zákoně pak slyšíme, že tímto Mesiášem, Kristem, Spasitelem je Ježíš. On otevírá cestu do nového života. Jak ji otevírá? Bere na sebe náš hřích, umírá za nás na kříži a touto svou obětí nás od našich hříchů očisťuje. Hle, Beránek Boží, který snímá hřích světa – tak oznamuje a vysvětluje jeho příchod Jan Křtitel. A celá kniha Zjevení je pak jásavým chvalozpěvem na tohoto Beránka: Protože jsi byl obětován, svou krví jsi vykoupil lidi ze všech kmenů, jazyků, národů a ras a učinil je královským kněžstvem našeho Boha. Díky Spasiteli, Bohu našemu a Beránkovi. Hoden jest Beránek, ten obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení.

Tato nevyslovitelně krásná budoucnost je spojena s druhým příchodem Kristovým. Poprvé přišel před dvěma tisíci lety, aby svou obětí vykoupil svět. Byl to příchod v ponížení. Nyní čekáme na druhý příchod Ježíšův, onen slavný, vítězný, jak jej i Pán Ježíš zaslíbil. Příchod, který bude spojený s plným nástupem Božího království, s oním novým nebem a novou zemí. Před námi je ta nejsvětější budoucnost a cesta do ní je otevřena všem. Prvotní církev své modlitby končila slovy, kterými končí Zjevení Janovo a tím i celá Bible: Amen, přijď, Pane Ježíši: MARANATHA! Voláme tak i my, pokaždé, když se modlíme Otče náš a vyslovujeme prosbu: přijď království tvé. MARANATHA. Amen

MODLITBA

Bože, Otče náš, stvořil jsi krásný svět a dal jsi člověku možnost, aby zde spokojeně a radostně žil a v ničem dobrém neměl nedostatek. Ale my jsme svou neposlušností všechno pokazili. Hrozíme se teď toho, jak svět dnes vypadá. Kolik zla postihuje lidi i celou přírodu. Svět chodí ve tmě a ve stínu smrti. Ale ty zůstáváš nejvyšším Pánem a Králem. A ty nechceš smrt, ale život. Dáš zvítězit světlu nad tmou, dobru nad zlem, lásce nad nenávistí, svatosti nad hříchem. Radujeme se z toho, že celý svět i život každého z nás spočívá v tvých rukou, takže nemusíme mít z ničeho strach. Jako tvé děti můžeme žít radostně a pokojně. Děkujeme ti za to. Amen

PÍSEŇ č. 360 My čekáme, kdy zavítáš

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Nebeský náš Otče, tvým přáním je, aby všichni lidé poznali pravdu a došli spasení. Je tvým přáním, aby lidé opouštěli své zlé cesty a obraceli se na cestu života, k tobě. Prosíme tě, otevírej lidská srdce svému volání: dávej se nalézt těm, kdo hledají; zastavuj ty, kdo se vydávají špatnou cestou; přiváděj zpět zbloudilé; řiď slova i skutky těch, kdo tě vyznávají, aby byli vpravdě solí a světlem světa, aby jejich život vzbuzoval v druhých touhu po tobě. Smiluj se nad námi nade všemi pro Pána Ježíše Krista, v jehož jménu se ještě společně k tobě modlíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Bůh nás neurčil k tomu, abychom propadli jeho hněvu, nýbrž abychom došli spásy skrze našeho Pána Ježíše Krista. On zemřel za nás, abychom my, ať žijí či zemřeli, žili spolu s ním.

*Proto se navzájem povzbuzujte a buďte jeden druhému oporou,
jak to již činíte. (1Te 5,9-11)*

POŽEHNÁNÍ

*Hospodine, naše budoucnost je ve tvých rukou. Milost našeho
Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se
všemi námi. Amen*

PÍSEŇ č. 489 Tvé požehnání, dobrý Otče

PODOBENSTVÍ O ZLODĚJI

VSTUPNÍ SLOVA

Zahajujeme tyto bohoslužby ve jménu Otce i Syna i Ducha
svatého. Amen

Hospodine, projevoval jsi své zemi přízeň, úděl Jákobův jsi změnil. Navrať se k nám, Bože, naše spása, učiň konec svému rozlícení! Ano, jeho spása je blízko těm, kdo se ho bojí, v naší zemi bude přebývat sláva. Ze země vyraší pravda, z nebe bude shlížet spravedlnost. (Ž 85,2.5.10.12) Halelujah

PÍSEŇ č. 215 Zlatá když sluneční záře se objeví

MODLITBA

Pane Bože, žijeme ve světě, který doposud čeká na plnost tvého kralování. Pravidelně jsme svědky utrpení a bolesti tolika lidí, že býváme k tomu všemu zlu apatičtí a lhostejní. Přitom ani my nebýváme vyňati ze zkoušek. V tom všem se nám mnohdy ztrácí světlo tvého Slova a jeho moc. Býváme příliš oslňováni tím, co dokáže člověk velkolepého, i naopak zaraženi tím, kolik toho dovede činit zlého. Sami se pak raději dáváme strhnout tím, co všichni uznávají a na co spoléhají, i když jsou to hodnoty pomíjivé. Jdeme za tím, co je úspěšné, a opouštíme lásku, službu a obět'.

Děkujeme ti za to, že přes naši nevěrnost na zemi svou církev zachovááš. Díky, že do ní i se svým sborem smíme patřit. Tu smíme vědět, že už jsi ve své moudré radě ustanovil den, kdy zjevíš Kristovo vítězství nad hříchem a nad smrtí před očima všech národů a pokolení. Tu svým Slovem strhneš masku tomu, co nám chce tebe nahradit. Otče, prosíme tě o Slovo tomuto shromáždění. Sešli na ně Ducha svatého, Ducha modliteb a bdělosti. Tobě jedinému, moudrému, svatému Bohu buď sláva, čest a dík nyní a po všechny dny až do konce.

Amen

ČTENÍ PÍSMAT SVATÉHO

Vyslechněte čtení z Písma svatého, jak je zapsáno v Evangelii podle Matouše, v kapitole 24., ve verších 15. až 28.:

Když pak uvidíte 'znesvěcující ohavnost', o níž je řeč u proroka Daniele...

PÍSEŇ č. 675 Přijď již, přijď, Duchu stvořiteli

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou z Evangelia podle Matouše, z 24. kapitoly, verše 42. až 44.:

Bděte tedy, protože nevíte, v který den váš Pán přijde. Uvažte přece...

Bratři a sestry, Syn člověka, jeho příchod a zloděj do domu? Jak je vůbec možné přijmout tohle srovnání? Cítíme, jako by se to moc nehodilo. Bližší je nám spíše přirovnání jiné – třeba ke králi. Nebo ke slavnému vojevůdci. Ale mluvit o čekání na Syna člověka a zároveň o hospodáři, který musí stále být na stráži proti někomu, kdo to nemyslí dobře a chce nás okrást?

Jenže právě tento příměr je ze strany Ježíšovy záměrný. Není to nějaká nepovedená aktualizace. On chce, aby to jeho podobenství vyznělo takto provokativně. A v této provokativnosti k nám má mluvit.

Předně je uvozuje výzva: „Bud'te bdělí.“ Bdělost je opak spánku. A o spánku nemluvíme jen v doslovném smyslu, jako o odpočinku těla i duše. Spánek, to je taky něco jako podobenství. Podobenství o lidském nezájmu, lhostejnosti, duchovní vyčpělosti. O vlašné a lhostejné církvi mluvíme jako o církvi spící. Bdělost, to je naopak stav, kdy víme, že zde máme svůj úkol, a máme naději, že které žijeme a k níž se nepřestaneme upínat, i kdyby se cokoli dělo.

Jenže problém je, že nám slovo „bdělost“ moc pozitivně nezní. Být bdělý, to je zároveň něco, co po éře komunismu dodnes zavání lacinou frází „Bud' bdělý, nepřítel naslouchá!“ Možná si někteří vzpomenete na scénu z jednoho filmu, parodujícího někdejší lidovou

armádu z padesátých let. Armádu, která byla živena falešnou potřebou vnějšího protivníka, který přece může kdykoli udeřit, třeba i o Vánocích. Voják musí být bdělý a ostrážitý! Cizí armáda pak skutečně přišla, ale z vlastního tábora, v roce 1968. Dlužno říci, že zcela nečekaně, nikdo se toho nenadál. Najednou byli tady, objevili se v noci, doslova jako zloději.

Kdykoli jsme my lidé vyzýváni k bdělosti, tak je s tím spojováno varování. Hrozící nebezpečí. A na hrozby my přece jen dáme. Pozor, ať vás nestihne pohroma. První povodňový stupeň se nazývá stavem bdělosti. Veškeré ty naše výzvy typu „Lidé bděte“ vlastně říkají: „Buďte připraveni na nejhorší.“

Ale biblická apokalyptika je pravým opakem. I když neskrývá těžkosti a zkoušky, které mohou přijít, přesto spolu nese dobré očekávání. *Bděte, neboť nevíte, kdy přijde Syn člověka.* Příchod Syna člověka, to přece není hrozba, ale výhled k něčemu krásnému. Ježíšovo *Bděte* nemá nahánět strach, ale chce dát naději. Ježíšovo *Bděte*, to je výzva k nadějnému vyhlížení. Výzva k dobrému očekávání.

Ale jaké očekávání je vlastně dobré? Někteří křesťané podléhají představě, že čím hůře to se světem vypadá, tím lépe pro Kristovu věc, protože tím blíže je Boží království. Čím větší pohroma, tím blíže k Pánu.

Takovému omylu podléhali i mnozí Židé. Tou nejtěžší pohromou, kterou tento lid ve starověku zažil, bylo zničení chrámu. Ti nejhorlivější v tom viděli přesvědčivý důkaz blízkosti Božího království. Není-li tohle jasný signál, že Mesiáš přichází, pak už nic. Jenže chrám lehl popelem – a nic se nestalo. Pro mnohé z nich to znamenalo, že je Bůh nechal na holičkách a že tedy už nic nemá smysl.

Právě v té chvíli však měli zaslechnout Ježíšovo *Bděte, protože nevíte, v který den váš Pán přijde.* Právě tehdy k nim ta Ježíšova slova měla promluvit a říci: Nemyslete si, že jste schopni vystihnout okamžik, kdy přijde království Boží. A také si nemyslete, že když se to nestalo zrovna teď, tak už se to nestane vůbec.

Podobně aktuálně mluví však tento oddíl i k nám. Nemyslete si, že můžete vystihnout příchod Syna člověka na základě toho, že se někde stane katastrofa, povodeň, zemětřesení nebo teroristický útok. Jsou lidé, kteří se specializují na takovéto události a podle toho chtějí

vypočítat, kdy nastane konec. Takové spekulace jsou marné a neužitečné a jen odvádějí pozornost nesprávným směrem. Ježíš nám chce říct: Nespekulujte planě a zbytečně. A nenechte se zmást těmi mnohými takzvaně zaručenými předpověďmi.

Když hospodář zabezpečuje svůj dům před zlodějem, je bdělý stále; ví, že zloděj nemusí přijít zrovna dnes večer. Syn člověka jistě přijde – ale nemusí to být zrovna nyní, i kdybychom si stokrát spočítali, že čas už dozrál. Rozhodující není náš čas, ale čas Boží. A čas Boží, člověče, neodhadneš. Syn člověka přijde, určitě přijde. Ale bude to v okamžik, kdy vás to ani nenapadne. Přijde podobně jako zloděj v noci – ten vás přece vždy překvapí a přijde, když to nečekáte. Tak i Kristus: přijde, kdy se nenadějete.

Jeho příchod bude slavný. Bude to rozhodující a konečný průlom Božího království do našeho světa. Nebude to trauma a bolest. Bude to skutečné osvobození, bude to vpád Boží skutečnosti do našeho ztemnělého světa. Tento Boží příchod, který jako křesťané máme spojen pevně s Ježíšem Kristem, smíme a máme trpělivě a v naději očekávat s vědomím, že on svůj čas zná. To je to správné čekání.

Čekání je vůbec něco, co možná v dnešní době už ani nedovedeme ocenit. Dnes je tolik věcí, které jsou nám dostupné a můžeme je mít hned, téměř bez čekání. Anebo na splátky či na leasing. Konzumní styl života nás vede směrem, který se snaží omezit čekání na nezbytné minimum. Spíše jsme vedeni k tomu, abychom maximálně vychutnávali přítomnou chvíli. Ale Ježíš říká: „Bděte, čekejte, vyhlížejte!“

Čekat a bdít, to není nějaká křesťanská povinnost. Je to dar. Ani křesťanská víra není jen duchovní prožitek okamžiku. Je to výhled, je to perspektiva, je to naděje. Je to jistota, že Bůh má v ruce nejen přítomnost, ale i to, co teprve přijde. Jaké to má důsledky pro naše přítomné křesťanství?

Když jde o ochranu před zlem, jsme nemálo aktivní. Zabezpečujeme své domy proti zlodějům. Instalujeme alarmy. Ano, při očekávání na nezvaného hosta dovedeme být velmi aktivní. Bereme to možné zlo vážně. Zabezpečujeme-li svůj majetek, znamená to, že možnost příchodu zloděje bereme skutečně vážně. Čím reálněji bereme

v úvahu, že by mohl zloděj přijít, tím dokonaleji majetek zabezpečujeme. Jistě, tak je to přirozené.

Ježíšovo podobenství nám klade na srdce: Tak jako jste připraveni na možný příchod zla, dovedete stejně pozorně a aktivně bdít a vyhlížet Syna člověka? Počítáte jen se zlem, nebo taky s dobrem? Dovedete kromě tmy očekávat také světlo?

Při čekání na Ježíše Krista nepotřebujeme žádné své lidské pojistky. Jeho milost si sami nezajistíme a před jeho spravedlivým soudem se neukryjeme. Spása, která v něm přichází, je darem jeho lásky. A přesto je to čekání činorodé. V něm čekáme toho, kdo je světlem, kdo je cestou, pravda a život. A on přichází pro každého. Proto jsme povinni jeho příchod nejen vyhlížet, ale také k němu zaměřit svůj život. Tak budeme jemu, Králi králů, připravovat cestu. Činíme tak? To už je otázka, na kterou si, bratři a sestry, musíme odpovědět každý sám. Amen

MODLITBA

Pane, uč nás čekat, i když se nám ten tvůj čas třeba zdá příliš dlouhý. Tvoje království a jeho příchod sami nijak neurychlíme. Ale smíme věřit, že poslední věci našeho života i celého světa jsou ve tvých rukou a ve tvé moci. A na tom smíme mít dost. Díky tobě za to. Amen

PÍSEŇ č. 360 My čekáme, kdy zavítáš

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, voláme k tobě v důvěře že naše prosby slyšíš a k nim se přiznáváš. Předkládáme ti všechny své obavy a strach o budoucnost světa i svou vlastní. Uč nás hledat naději tam, kde jsme si zvykli čekat jen to zlé a beznadějně. Prosíme za tvou církev všude tam, kde se pro těžké zkoušky, jimiž prochází, nedovede dívat dopředu a

schází jí důvěra ve tvůj příchod. Prosíme za všechny jednotlivé křesťany, kteří pro bolesti a neštěstí ztrácejí víru ve vítězství tvého království. Prosíme za ty, kterým stačí žít ze dne na den, i za ty, kterým se natolik dobře daří, že čekají nechtějí a touží vše získat hned. Společně se modlíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Proto i my nepřestáváme za vás v modlitbách prosit, abyste plně, se vší moudrostí a duchovním pochopením poznali jeho vůli. Tak budete svým životem dělat Pánu čest a stále se mu líbit, ve všem poneseťte ovoce dobrých skutků, budete růst v poznání Boha, a z moci jeho božské slávy nabudete síly k trpělivosti a radostné vytrvalosti; a budete děkovat Otci, který vás připravil k účasti na dědictví svatých ve světle. On nás vysvobodil z moci tmy a přenesl do království svého milovaného Syna. (Ko 1,9-13)

POŽEHNÁNÍ

Sám Pán pokoje ať vám uděluje pokoj vždycky a ve všem. Pán se všemi vámi. Amen

PÍSEŇ č. 485 Král věčný nás požehnej

VÁNOCE NEKONČÍ

VSTUPNÍ SLOVA

Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, protože navštívil a vykoupil svůj lid a vzbudil nám mocného Spasitele z rodu Davida, svého služebníka... Slitoval se nad našimi otci a rozpomenul se... na přísahu, kterou učinil našemu otci Abrahamovi, že nám dá, abychom vysvobození z rukou nepřátel a prosti strachu jej zbožně a spravedlivě ctili po všechny dny svého života. Amen

PÍSEŇ č. 294 Ó křesťané všichni

MODLITBA

Tobě patří dík, náš Bože. Vždyť tě díky narozenému Ježíši smíme vítat jako Spasitele, důvěřovat tvému dílu jako dílu záchrany, obracet se k tobě s důvěrou uprostřed svých dní, vítat tě jako toho, který je s námi uprostřed naší všednosti. Dobrá zpráva o tobě a od tebe smí být důležitějším zpravodajstvím, než všechny zprávy a hlášení, které berou radost a chuť žít. Světlo záchrany nepohlčí temnota beznaděje, provinění, nářku, ba ani temnota smrti.

Děkujeme teď za všechny příležitosti, kdy nás tvé dílo právě takto potkává. Děkujeme za tento sbor, za toto společenství víry, naděje a lásky. Děkujeme, že jsme zváni, abychom kolem evangelia i stolu Kristova potkávali tvé dílo právě jako dílo záchrany. Děkujeme, že jsi Bohem naděje a nových počátků i pro dny hlubokého smutku, únavy a ubitosti. Děkujeme, že nejsme ponecháni nám samým, ale patříme tobě. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z Prvního listu Janova čteme z kapitoly 1. verše 1. až 4. a z kapitoly 4. verše 13. až 16.:

Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli...

PÍSEŇ č. 288 Aj, růže rozvila se

KÁZÁNÍ

Základem kázání je z Evangelia podle Lukáše z kapitoly 2. oddíl od 15. do 20. verše:

Jakmile andělé od nich odešli do nebe, řekli si pastýři: „Pojďme až do Betléma...”

Milé sestry a milí bratři, je po svátcích. Andělská zvěst dozněla a Boží poslové zmizeli v nebi. Je po svátcích, skončily slavnostní dny, zhasly svíčky, vytratilo se sváteční rozpoložení. Je po svátcích – ale neskončil příběh evangelia. Nebeští kazatelé si ho neodnesli v andělském kuffíku zpět do nebe, ale nechali ho na zemi. Nechali ho těm, které oslovili: pastýřům. A vypravěč upíná naši pozornost právě na to, jak to tady na zemi vyzní. Vyzní zvěstování radostného poselství lidstvu do prázdna, nebo to s lidmi něco udělá? Přijde ta nebeská setba nazmar, nebo přinese užitek?

Když pastýři, první posluchači evangelia, osaměli, neřekli si „To je škoda, že to tak brzo skončilo“, ani nepřemýšlejí, čím ty sváteční okamžiky ještě na chvílku nastavit. Řeknou si, co jim nikdo neporučil: „Pojďme, pojďme až do Betléma, a vizme tu věc, kterou Pán oznámil nám“. Dobrá zpráva ukázala do Betléma a její posluchači, bratři a sestry pastýři, se jako nově ustavený sbor vydávají na svou pozemskou pout'

Ejhle, smí se čtenář radovat: Když prožiješ Vánoce jako posluchač Evangelia, neskončí ti svátky s posledním červeně vyznačeným dnem v kalendáři, ale pokračují dál. Ano, pokračují jinak. Už to nejsou *andělů to svaté sbory*, ale parta pastýřů, lidí obyčejných,

dokonce prý podřadných a podezřelých. Ale právě díky jim a skrze ně příběh pokračuje. Ono ohlášení *Dnes se vám narodil Spasitel* nekončí, jako když vyhoří prskavka na stromku. Ne, ten dnešek pokračuje, protahuje se a natahuje v čase. Dobrá zpráva o narozeném Spasiteli začala zapouštět kořeny tady na zemi. Koneckonců, tak to nebeské rytířstvo ohlašovalo: jako v nebi, tak i na zemi. A betlémské pastýřstvo právě na zemi dává té zprávě pokračování. Jejich první cesta vede do Betléma. Dojděme se na to podívat, řeknou si, vydejme se tou cestou, kterou Pán oznámil nám. Uposlechněme té směrovky, kterou vánoční hlasatel s takovou parádou rozsvítil, pojďme až do Betléma!

„Ó křesťané všichni do Betléma nechať s písni pospíší“ tedy není písnička sváteční, ale posvátková. Písnička na cestu vstříc všedním dnům. Písnička na cestu od Božího hodů do nového roku, od stolu Páně do všedního života. Tady, uprostřed životních zápasů, smíme hledat a máme nalézat Betlém, tu zvláštní blízkost Boha, který je s námi.

A pastýři tam zamíří s velkým spěchem. Dávají se v běh – do budoucnosti, kterou otevřelo Evangelium. Podobně budou pak utíkat ženy od hrobu, u něhož jim zaznělo andělské finále „Hledáte toho ukřižovaného? Není tu, byl vzkříšen!“ Takhle to slovo, které se točí kolem narozeného, ukřižovaného a zmrtvýchvstalého, zvedá ze židlí. A nás, unavené a navyklé na životní koloběh, rozbíhá vstříc novým dnům, vstříc spáse. Až do Betléma, protože pastýři se nezastaví v půli cesty, ale z těch svých pastvin a plání skutečně až do Betléma doběhnou, aby tu našli to, co jim andělský zvěstovatel slíbil: Marii, Josefa a toho narozeného. Nemluvňátko, položené v jeslích. Všimněte si, prosím, že tenhle Betlém je už bez hvězdy, bez nebeských zástupů, prostě bez celé té božíhodové vánoční parády. Pastýři doběhnou až do Betléma a natrefí tady na novorozeně, které jeho rodiče povili do chudých bezdomoveckých poměrů: uložili ho ve stáji, a ani pes po něm neštěkne. Možná na ně štěkal hostinský, jak to, že mu tam bez dovolení vlezli.

A vlastně teprve se zvěstováním pastýřů se do stáje toho betlémského zájezdního hostince dostavily Vánoce, včetně oné nebeské slávy. Protože když pastýři oznamovali, co jim bylo oznámeno o tom dítěti, předávali bezpochyby právě evangelium *Dnes*

se vám narodil Spasitel. Uslyšel to majitel toho zájezdního hostince, uslyšeli to obyvatelé Betléma i příchozí a pocestní, uslyšeli to i Josef a Marie.

Na tomhle pasáckém běhu do Betléma je skvělé právě to ujištění, že si pokračování evangelia bohatě vystačí s námi obyčejnými lidmi. Nepotřebuje žádné náboženské supermany, žádné televizní hvězdy, všeobecně uznávané autority. (Konec konců takoví, co něco povědí a všichni to hned berou vážně, už stejně pomalu vymřeli – ale nám se po nich nemusí nijak stýskat.) Když se evangelium začíná rozbíhat do světa, vystačí si s pastýři. Ti jako první nesou štafetový kolík. Od nich zní ta zpráva, co nám ještě po dvou tisících letech dokáže udělat ty nejlepší Vánoce: *Dnes se vám narodil Spasitel.*

O pastýřích se říká, že to prý v těch časech byli spíš živlové podezřelí; kradli ovce, tedy zpronevěřovali svěřený majetek, a na soudu jejich svědectví nebrali moc vážně. To je důležité zjištění – a zapadá dobře do dalšího pokračování evangelia, kde Ježíšovo slovo budou poslouchat všelijací podezřelí živlové a náboženský póvl, jako byli celníci, nevěstky...

Ale raději se ve věci pastýřů držme trochu víc Písma. A v Písmu se mezi pastýře řadí Abraham, Izák, Jákob, praotcové lidu víry. A my si snad ještě i pamatujeme, že o Betlémě je v Bibli prvně řeč, když tam Jákob pohřbil svou milovanou Ráchel. Jako by tedy s těmi pastýři ožívala dávná tradice víry. Jako by ji – tradici po těch staletích vyduchlou, zmrtvělou, skoro pohřbenou – evangelium znovu rozběhlo. Připomeňme si to proto, abychom si nemysleli, že společenství víry, příběh sboru začíná až tehdy, když jsme byli osloveni, zasaženi, zmocněni my sami. Ona ta tradice, tradice oslovených pastýřů začala už kdysi, když byl osloven Abraham, nebo když v noci beznaděje a úzkosti Jákob uslyšel „Neboj se, já budu s tebou“. Už tehdy se zadělávalo na Vánoce. A my, když jsme osloveni a smíme se uprostřed času svých životů rozběhnout, máme taky objevit, že patříme do příběhu, do tradice, která tu už pracovala a žila dávno před námi. Do zástupu těch, kterým bylo slíbeno, že naleznou. A oni se dali pozvat, začali důvěřovat, vydali se na cestu – a našli.

A protože našli, co jim bylo slíbeno, vracejí se pak ti pastýři *chválíce a oslavující Boha za vše, co slyšeli a viděli.* Vděčná písnička

víry je jedna z prvních věcí, která má být od společenství kolem evangelia slyšet. Když nás nebe prozvoní vánoční zvěstí a nám v hloubce bytosti dojde, že i nám se narodil Spasitel, tu pak má jasně zaznít ozvěna evangelia: *Amen, Pane, tobě žehnáme za spásu. Ty jsi hoden žehnání a chvály. Tvoji spásonosnou moc a sílu slavíme. Kristus je má síla i spasení, a proto co budu živ, budu ho chváliti, velebiti.*

Nepřehlédněme, že tuhle písničku pastýři nezpívají u jeslí, ale až na zpáteční cestě, tedy když se definitivně vracejí – do práce, ke svým stádům, doprostřed všedních dní a únavného hlídání za mrazivých nocí. Nevracejí se s tím, že se všechno vrací a vrátí do starých kolejí. Už jsou z nich jiní lidé. Nesou si na tvářích odlesk betlémského setkání, setkání se Spasitelem. A možná ještě víc než ve tvářích mají ten jas v očích a v srdci. A proto už ani jejich všednost, jejich každodennost nebude taková, jako byla předtím, ale bude to každodennost nově nasvícená a prosvícená evangeliem. To se z jejich chvalo zpěvu ozývá docela jasně, tak jako se to bude ozývat z velebení a díkůvzdání těch, jimž Ježíš odpustí, které uzdraví, kterým prostě vyřídí: Dnes k vám přišlo spasení.

Než se k jejich písničce připojíme, připomeňme si, že se při těchto bohoslužbách loučíme s tímto rokem. S rokem, který doprostřed života leckoho z nás přinesl bolestný zvrat, druhému zase velikou radost. Někomu otevřel požehnanou etapu žití, zatímco jinému se možná zatmělo před očima. Těžko lze všechno vypočítávat a hodnotit. Rozhodně si však smíme a máme připomenout, že nic z toho, co uprostřed našich dní a nocí prožíváme, nás nemůže odloučit od Boží lásky, od Boží spásy – protože ta je s námi právě v tom narozeném Spasiteli. A když nám tohle dojde, to je snad dostatečný důvod pro chválu a velebení. Amen

MODLITBA

Bože, Otče Ježíše Krista, Dárce Spasitele, i my se s chvalami, písničkami a díky připojujeme k těm, kdo v narozeném Ježíši rozpoznali blízkost tvé záchrany. Tvým nebeským darem obdarování chceme tady na zemi jít cestou následování. Obdařuj nás svým Duchem, aby naší písničce ani našim krokům nedošel dech. Amen

PÍSEŇ č. 648 Kristus je má síla i spasení

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane, zvěst evangelia nás naplnila důvěrou, že tvoje rozhodnutí o záchraně člověka nejde zmařit. S touto důvěrou teď prosíme:

staň se tvá vůle všude, kde si lidé chtějí vládnout sami, kde vládne lhostejný klid, kde nikoho nezajímá nouze druhých;

staň se tvá vůle tam, kde vládne nouze, hlad, žízeň, kde lidé musejí utíkat před zvůli a násilím;

staň se tvá vůle, kde je o strach mluvit pravdu, kde vládne strach, obavy, bezpráví násilí a lež;

staň se tvá vůle i tam, kde lidé víc věří své beznaději než tobě;

staň se tvá vůle, kde o tobě nikdo nechce vědět, kde vládnou peníze a bohatství, touha po moci;

staň se tvá vůle i tam, kde lidé zapomněli na to, co znamená být člověkem, kde zotročují a vraždí jedni druhé;

staň se tvá vůle i tam, kde lidské životy ovládla nemoc, bolest, kde nám není nic platná ani naše vůle pomoci.

Lidi a problémy, osobně nám ležící na srdci, předkládáme teď v tiché modlitbě...

Pane smiluj se, pro Ježíše Krista, který s tebou a Duchem svatým kraluje na věky. Amen

POSLÁNÍ

Toužíme, aby na každém z vás bylo vidět neutuchající horlivost až do konce, kdy se naplní naše naděje; proto neochabujte, ale vezměte si za vzor ty, kdo pro víru a trpělivost mají podíl na zaslíbení. Tak dal Bůh zaslíbení Abrahamovi. A protože byl Abraham trpělivý, dosáhl splnění Božího slibu. (Žd 6,11-13.15)

POŽEHNÁNÍ

Bůh naděje necht' vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého. Amen

PÍSEŇ č. 579 Ó Králi věků důstojný

PODÍVEJTE SE NA FÍKOVNÍK

VSTUPNÍ SLOVA

Hospodine, Bože můj, k tobě se utíkám, zachraň mě a vytrhni z rukou všech, kdo mě stíhají. Dopomoz mi, Hospodine, k právu, podle mé spravedlnosti a bezúhonnosti. Štítem je mi Bůh, on zachraňuje ty, kdo mají přímé srdce. Bůh je spravedlivý soudce. Budu vzdávat chválu Hospodinu, že je spravedlivý, budu zpívat žalmy jménu Hospodina, Boha nejvyššího. (Ž 7 - výběr) Amen

PÍSEŇ č. 43 Sud' ty mne, Bože, v rozepři mé

MODLITBA

Přicházíme, náš Bože, do tohoto shromáždění, abychom tě chválili. Chceme vyzpívat svou radost z tvého díla. Ale zároveň jsme znejistěni z vývoje ve světě, pobouřeni mnohou nepravostí a špínou kolem nás. Kdesi v hloubi duše v nás hlodají pochybnosti o tvé moci, vkrádá se obava a strach. Prosíme, odpusť naši malou víru a krátkodechost naší vytrvalosti.

Dej, kéž v síle Ducha svatého dokážeme odolávat pokušením utíkat ze světa kamsi do opojných náboženských zážitků. Kéž umíme svět přijímat a jsme ochotni spolu nést jeho bolesti. Dej, kéž dokážeme nepodléhat svodům starostí o živobytí. Kéž dokážeme svůj život směřovat k cílům nepomíjejícím.

Pane, náš nebeský Otče, připravil's nám cestu spásy ve svém Synu. Prosíme, dej, abychom mu byli oddáni a v jeho následování se učili poslušnosti. Ved' nás pro Krista do své nebeské slávy, kde on s tebou a Duchem svatým žije a kraluje na věky věků. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Jako první čtení uslyšíme slova Evangelia podle Lukáše, oddíl z 21. kapitoly, verše 5. až 19.:

Když někteří mluvili o chrámu, jak je vyzdoben...

Pane, dej nám podle tvého Slova a ve tvé síle vytrvat. Amen

PÍSEŇ č. 692 Temnou, divnou mlhou bloudím

KÁZÁNÍ

A ještě uslyšíme pokračování Lukášova vyprávění, slova, která nám i s těmi, co jsme již slyšeli, poslouží za základ kázání. Budu číst z Evangelia Lukášova od 29. verše kapitoly 21. do 2. verše kapitoly 22.:

Vypravoval jim podobenství: „Podívejte se na fíkovník ...

Byly již blízko svátky velikonoční, sestry a bratři, když Ježíš v jeruzalémském chrámě pronášel svá slova. Jedno z nich taky o fíkovníku, podobenství o našem pohledu na svět a dění ve světě. A všechen lid neváhal a po všechny dny, kdy Ježíš v chrámě učil, si přivstal, aby o to jeho učení nepřišel. Chtěli Ježíše poslouchat, chtěli poslouchat právě tohle. Poslouchali ho také velekněží a zákoníci, ale nesdílili lidové nadšení. Naopak. Hledali, jak by se tohoto člověka i jeho učení zbavili. Vůbec se jim nelíbilo, co říkal. Jeho učení jim přišlo nebezpečné, ohrožovalo je. A taky bylo takové suverénní. Působilo na lidi.

Ježíš se vůbec netajil tím, že jeho slova budou mít rozhodující platnost dokonce na posledním soudu. Že právě na tom, jak je kdo přijme nebo nepřijme, jak se k nim vy, jejich posluchači, postavíte, bude vposledku velmi záležet. „Amen, říkám vám, že i tento chrám pomine, ale slova má nepominou. Na nich bude záležet, i když už tu nebude stát tento váš kostel.“ Tak tímhle ty velekněže a zákoníky mohutně popichoval. Nebude stát chrám. „To si snad přeje? A jak potom budeme uctívat našeho Boha, co?“ Ke cti velekněží a zákoníků nutno podotknout, že uctívat Hospodina nakonec zvládli a zvládají i

bez chrámu. Tehdy si to však představit neuměli a každý, kdo oslaboval pozici chrámové bohoslužby, byl v jejich očích chápán jako rouhač, jinak to nebyli schopni vidět.

„Amen, pravím vám, že dokonce nebe a země pominou, ale má slova nepominou.“ I když nastane konec všemu stvořenému, bude mé učení platit. Učení a slova Ježíše z Nazareta, právě toho, kdo o nastávajících Velikonocích tak špatně skončí. Jeho slova budou mít platnost i v novém věku, až skončí – nevíme, jestli dobře nebo špatně - i celý tento svět. Potvrzení této skutečnosti také přijde o blížících se svátcích, potvrzení toho, že Ježíšův vklad do tohoto světa se v novém věku plně zúročí.

A jaké je tedy jeho učení? Nejprve se zastavme u toho, jaké není. Či spíše čím nechce být a není. Především, ač to možná zase na první pohled může tak vypadat, není jízdním řádem pro poslední chvíle tohoto světa. Ačkoli mluví o cílové stanici, tak se tomu, abychom z těch slov spočítali přesný čas příjezdu, důsledně brání. Obdobně ani nechce popisovat trať. Hodně mluví o stanici, odkud se vyjíždí - totiž z našeho světa. Popisuje ji tak barvitě, až nám z toho naskakuje husí kůže. Inu, náš svět, tak jak ho známe z novinových či televizních zpráv. Ale kudy a jak dlouho pojedeme do cíle, o tom ani náznak, ani slovíčko.

A o čem to tedy celé je? V předchozích verších nejednou zazní: „Nenechejte se zmást, nedejte se vystrašit. Hleďte si raději víc sebe než počítání, kdy bude konec. Vytrvejte a tak získáte podíl na životě budoucího věku.“ Pro někoho tedy víceméně povzbuzení: „Nemusím se strachovat, sláva Bohu. Mohu se spolehnout na to, že Bůh má cíl našeho bytí a celého světa pevně v ruce.“ Pro jiného spíše napomenutí: „Koukal jsem se špatným směrem, počítal jsem, kdy už tam budu, ale na to jsem se vůbec soustředit neměl. Mám si hledět něčeho jiného: aby mě někdo nezmátl, nenachytal, neodradil, nezastrašil. Hlavně mám věrně vytrvat u Ježíšových slov - na tom záleží můj život.“

Odpovědnost je na naší straně. Asi jako když vyraší sněženky a stromům se nalévají pupeny a již brzy začnou pučet, sami poznáme, že jaro je tady, je blízko. Stejně tak čtenáři evangelia mohou sami poznávat, že jisté události napomohly a napomáhají tomu, že se i k nim přiblížilo království Boží. Rozpoznejte to vy sami.

V jisté době bylo tou rozhodující událostí, která vedla k šíření evangelia o blízkosti Božího království, dobytí Jeruzaléma a zboření tamního chrámu. Jaké jsou pro nás rozhodující události, musíme rozpoznávat sami u sebe. Kdy se nám osobně stalo Boží království blízkým, přeci určíme každý pro sebe asi tak snadno, jako to, že když pučí stromy, je tu jaro a k létu je blízko.

Přijali jsme slova, která nepominou ani tehdy, když pomine nebe a země. V nich je naše jediná naděje. Teď se jich držíme, ať se děje, co se děje! A i když se neděje přesně to, co jsme si mysleli, že musí nastat, vytrvejme! Neztrácejme naději v dějích i nedějích!

Především se „mějte na pozoru, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostí a opilstvím či starostmi o živobytí.“ Ano, tahle slova jsme četli. Jestliže totiž máme žít ve světě s vyhlídkou k cíli Božího království, o němž ovšem nevíme, kdy přijde, hrozí nám nebezpečí zabydlení se ve světě. Ano, my ve světě žijeme, ale tento svět ještě není cíl.

Jedním z nebezpečí zabydlení je nestřídmost a opilství i ve svém doslovném významu. Ale ještě mnohem horší je únik z tohoto světa do nestřídmostí náboženských představ, k opájení se svou vlastní duchovností. „Když už naše tělo musí trčít v tomhle špatném světě, tak se z něj povznesme do nebeských sfér,“ láká nás kdekdo. Je to však stejný únik jako v případě nestřídmosti užívání světských požitků a utápění světabolu v alkoholických nápojích. Jsme odpovědní za to, aby naše srdce nebyla zatížena žádným opojením. Jinak nás den blízkosti Božího království překvapí znenadání a stane se nám pastí.

Druhým nebezpečím zabydlení se na povrchu zemském je přílišná starost o zajištění své pozemské pouti, když se ukáže, že má být delší, než jsme čekali. Životní starosti, starosti o živobytí dokáží člověka naprosto pohltnout a zastřít mu výhled k cíli Božího království stejně tak jako náboženské či jiné opojení. I takto starostlivé jedince překvapuje a přepadá Boží království zcela nepřipravené, nečekaně a znenadání. Stojí tu pak s prázdnýma rukama a prázdným srdcem. Nebylo tam pro Boží království místa. Kde vzít najednou pro tyto ruce a pro toto srdce místo v Božím království? Mějme se tedy vážně na pozoru - odpovědnost leží na nás, nyní v tomto světě a v tomto čase.

Taková jsou slova, jež budou rozhodující poté, co pomine nebe i země. Zcela zvláště totiž vedou k tomu, abychom si více než vizí a představ, jak to bude vypadat na věčnosti, hleděli tohoto svého života: Čím plníme a zatěžujeme svá srdce, čím jsme se opájeli, jak jsme utíkali před svou odpovědností. Jak jsme se stále starali jen a jen o sebe. Toho se máme varovat, toho si máme hledět. Jestliže se k nám přiblížilo Boží království, nelze žít, jako by toho nebylo. Jinak sklapne past.

Buďme tedy v každý čas bdělí. Není nutné hrát si s čísly a daty a myslet si, že už, už to naše bdění přece musí skončit. V každý čas dobře sledujme, co se děje, abychom rozpoznávali, co je v souladu s výhledem k cíli a co ne. Modleme se, abychom byli dostatečně silní, abychom dokázali uniknout z nástrah nestřídmosti a opilství. Utíkejme před laciným útekem. Ať jsme silní k úniku z tenat pozemských starostí. Ať jsme dost silní na to, abychom mohli v čas konce této země a tohoto nebe stanout před Synem člověka.

Je ten život Ježíšova učedníka vlastně docela náročný. Vlastní odpovědnost za život neseme - a tu z nás nikdo nesejme. Utíkat se z tohoto světa někam do nestřídmých a opájejících prožitků taky nemáme. A když už v tomto světě máme žít, tak by nás neměly pohltnout hmotné starosti. To chce opravdu sílu, o niž máme prosit. Věrně vytrvat chce dost síly, o niž smíme prosit.

Jistotu, že to má smysl a vede to k cíli, získáváme jedině z příběhu Ježíše, z toho příběhu, který se završí o blížících se Velikonocích. Když sám Bůh potvrzuje, že slova, která Ježíš veřejně před vším lidem učil v chrámě, nepominou ani tehdy, když pomine ten. A ani když pomine chrám, ani když pomine nebe i země. Nemusíme se obávat, že by něco zklamalo. Nemusíme se strachovat lidí kolem nás. Můžeme na ta slova složit plně svojí důvěru a celé své doufání. O sílu k tomu můžeme v modlitbě prosit s jistotou vyslyšení.

Jednomu je toto napomenutím. Jinému potěšením. Amen

MODLITBA

Děkujeme, Pane, za možnost jít pevně a jistě, i když se nám srdce svírá strachem. Děkujeme za všechna znamení, která nás posilují.

I za všechna slova, která nás potěšují. Děkujeme, že ty sám ses před námi vydal, abys nám ukazoval cestu a my nezabloudili. Jen abychom vytrvali, nedali se odlákat či neutekli, toho nám dopřej, a nemíneme cíl.
Amen

PÍSEŇ č. 404 Pane Ježíši Kriste

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane Ježíši Kriste, pro tvé Slovo, které nepomíjí, se k tobě s důvěrou obracíme s prosbami a přímluvami:

Dej, ať se tvá církev nepohoršuje nad tvým utrpením, jímž jsi nesl na sobě bídu naši i celého světa.

Dej, ať v tobě poznáváme a vyznáváme Božího Syna, který se zrodil z Otce před všemi věky a který nám přináší poznání věčné pravdy.

Dej, ať se v síle tvého Slova, které slyšíme a zachováváme, podílíme na zápase se Zlým.

Dej, ať dokážeme vytrvat, když nám ten Zlý svým běsněním ve světě bere naději.

Modlíme se za všechny, kdo ztrácejí smysl svého života a volí únik v opojných látkách či chtějí sami rozhodnout o konci svého života.

Modlíme se za všechny, kdo ztrácí výhled k tvému druhému příchodu a nastolení Božího království, a budoucnost světa i církve se jim jeví temná.

Modlíme se za všechny, kdo nepřestávají věřit, že spravedlnost, milosrdenství, pokoj a láska mají zaslíbenou slavnou budoucnost.

Modlíme se za ty, kdo potřebují lásku druhých, lásku od nás, ačkoli nám naši lásku již nemohou splatit.

Pro tvou oběť a tvé vítězství smíme mít naději, že obětovná láska vstupuje do Boží budoucnosti. S touto nadějí se také společně

nahlas modlíme k Bohu tvému i Bohu našemu slovy tvé modlitby:
Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Můj synu, bude-li tvé srdce moudré, zaraduje se i moje vlastní srdce. Zajásá mé ledví, když tvé rty budou mluvit, co je správné. Ať tvé srdce nezávidí hříšníkům, ale ať horlí pro bázeň před Hospodinem po všechny dny. Však to budoucnost ukáže! Tvá naděje nebude zmařena.

POŽEHNÁNÍ

Kéž vám jsou na všech životních cestách ku pomoci Boží soudy, kéž vám Bůh sesílá po všechen čas své světlo a svoji věrností ať vás provází do své blízkosti. Amen

PÍSEŇ č. 447 Tobě, Bože, děkujeme

BŮH JEJ ZTOTOŽNIL S HŘÍCHEM

VSTUPNÍ SLOVA

Zbaven svého trápení spatří světlo, nasytí se dny. „Tím, co zakusí, získá můj spravedlivý služebník spravedlnost mnohým; jejich nepravosti on na sebe vezme. Proto mu dávám podíl mezi mnohými a s četnými bude dělit kořist za to, že vydal sám sebe na smrt a byl počten mezi nevěrníky.“ On nesl hřích mnohých, Bůh jej postihl místo nevěrných. (Iz 53,11-12) Amen

PÍSEŇ č. 319 Beránek jde, nesa dluhy

MODLITBA

Svatý Bože, věříme a poznáváme, že ty znáš všechno. Znáš každého člověka, jeho myšlení i jeho činy. A přece nás máš rád.

My se často domníváme, že jsme někoho opravdu dobře poznali, až když nás zklame. Když už víme, že se na něj nedá cele spolehnout. Ale bojíme se z toho logicky vyvodit, že i sami sebe poznáme opravdu až tehdy, když zjistíme, že se na sebe nemůžeme cele spolehnout.

Ty nás znáš lépe než my sami sebe. A přece jsi poslal svého Syna, aby nám pomohl, aby nás zachraňoval, aby se za nás obětoval.

Ty znáš naši slepotu ke tvému jednání – a přece nám pořád ukazuješ, co je dobré. Znáš naši hluchotu – a přece k nám promlouváš. Znáš naši nepoučitelnost – a přece nám stále domlouváš. Znáš naši nestálost – a přece na nás spoléháš.

Odpouštíš nám nespočet selhání a znovu nás zveš k účasti na tvém díle, na ovlivňování a proměňování celého stvoření vírou, láskou a nadějí.

Prosíme, proměňuj mocí svého Ducha i naše slabosti, smutky, obavy a trápení, dávej nám obecenství s tebou, v radosti a pokoji.
Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z knihy proroctví Izajáše vyslechněte z kapitoly 53. verše 3. až 12.:

Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolestí, zkoušený nemocemi...

PÍSEŇ č. 373 Ó sešli Ducha svého

KÁZÁNÍ

Jako základ kázání poslyšte ze Druhého listu apoštola Pavla do Korintu z kapitoly 5. verš 21.:

Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti.

Těmito slovy zakončuje apoštol Pavel oddíl o novotě života, o smíření Boha s člověkem, které umožnil Ježíš Kristus. Základní, určující událost Velikonoc, Ježíšovu smrt na kříži, vyjadřuje právě takto. Slovy ne právě obvyklými, slovy, která mají vyjádřit onen zásadní protiklad mezi lidským a Božím, protiklad, který Ježíš Kristus překonal. Pavel tu proti sobě staví dva výroky, které jsou jakoby zrcadlově obrácené. První sděluje, co udělal Bůh v Kristu, druhý říká, co to znamená pro člověka. *Toho, který nepoznal hřích - kvůli nám - ztotožnil s hříchem, abychom my - v něm - dosáhli spravedlnosti.*

Dobře, můžeme si říci, věroučně jasné, ale málo je těch, kdo mají za koníčka dogmatiku. Co to znamená pro život? První, co nám apoštol říká, je, že Ježíš nepoznal hřích. Nevyzkoušel si ho. Nevyzkoušel si to, co každého člověka pořád a pořád přepadá, nebo spíš svádí. Totiž pocit, že jsem nejdůležitější a jediný opravdu rozhodující tvor, že já mám pravdu, že to, co chci, se má stát, a když se to neděje, svět nestojí za nic. A naopak, nejlepší je, když si dokážu prosadit, co chci, a nikomu se nemusím zodpovídat, když si svobodně a nezávisle o všem rozhoduji.

Tohle Ježíš nepoznal. Vždycky a všude velmi dobře věděl, že je odpovědný, že nejedná jen sám za sebe, a vůbec už ne pro sebe, že

jedná pro druhé a v odpovědnosti tomu, který ho poslal. Nikdy nezavrhl ohled na druhé, jejich potřeby a zájmy, nikdy nenahradil lásku k bližním kultem vlastní osobnosti. Je přece tak lákavé mít moc, aspoň nad podřízenými, v práci, v rodině, v partě, být nejvyšší autoritou. Aby bylo tak, jak já chci. To Ježíš neznal. Proto apoštol může říci - nepoznal hřích.

A tento spravedlivý byl, jak říká apoštol dál, ztotožněn s hříchem. Kraličtí mají dokonce: byl učiněn hříchem. Stal se hříšníkem, alespoň v pohledu zvenčí a v důsledcích. Odsouzen zbožnými za rouhání, za bludy, odsouzen státem za rebelii, a popraven. A žádné masové protesty, žádné davy přívrženců, které by demonstrovaly proti justiční vraždě. Pár učedníků a přátel, nenápadně příkrčených někde v koutě scény, aby byli nenápadní. Ale pro veřejné mínění jakýsi prorok a buřič. Končí na kříži, ponechán sám sobě, bezmocný. Ztotožněn s hříchem. Ne jako ušlechtilý, spravedlivý, ve své dobrotě přinášející nejvyšší oběť za druhé. Tak Ježíše vidí teprve povelikonoční zvěst církve. Tohle se ukáže až po smrti. Ale Ježíšova smrt v tu chvíli není vnímána jako důkaz jeho svatosti, nadlidské obětavosti, neřkuli božství. Je to smrt darebáka. Žádná škoda, řekla si většina slušných jeruzalémských občanů.

Tomu říká apoštol ztotožnit se hříchem. Ona se dá provozovat dobročinnost a pomoc potřebným tak, že přitom ještě vynikne, jak jsme dobří, že takovým pomáháme. Že nám to samotným lichotí a získá nám to oblibu na veřejnosti. Ale to znamená udržet si odstup, nesblížit se příliš s těmi, vůči nimž provozujeme svou dobročinnost. Pracovat institučně a neosobně, mít možnost kdykoli se distancovat, stáhnout, když se nám to nebude líbit.

Ale opravdová pomoc je často vázána na osobní vztah. Příkladem mohou být třeba streetworkeri v pražských ulicích. To znamená zařadit se mezi ty, kterým sloužím, a pro povrchního pozorovatele se tak stát jedním z nich. Umazat si ruce i šaty, přijmout lečjaké riziko, vystavit se nebezpečí i nepochopení. Přesně to udělal Ježíš. A špatně skončil. A proč to všechno? Kvůli nám. Jistě, kdyby nebylo lidského hříchu, neměl by kdo žalovat, kdo soudit a kdo popravovat. V tomto smyslu bylo každé ukřižování, nejen Ježíšovo, důsledkem lidského hříchu. A každá bolest, všechno utrpení, které si

navzájem my lidé působíme, někdy snad i s dobrými úmysly, ale většinou se špatnými, patří do této kategorie.

Ale tohle apoštol nemá na mysli. Proč se Ježíš namočil do lidského hříchu? Abychom my dosáhli Boží spravedlnosti. My, kdo nejsme přirozeně spravedliví. Právě naopak. Ježíš na sebe vzal důsledek hříchu, i když jej nezpůsobil, a my paradoxně můžeme užívat důsledků spravedlnosti, ačkoli to není naše dílo a zásluha.

V jednom filmu s Dustinem Hoffmanem vystupuje člověk, který zachrání řadu lidí z havarovaného letadla a jeho čin je připsán někomu jinému. On s tím nakonec souhlasí. Dobře, řekne tomu druhému. Oba víme, jak to doopravdy bylo. Ale máš můj souhlas vystupovat jako hrdina. Začni svůj zpackaný život znovu, docela jinak. Nemysli si, že to bude lehké, ale je to šance.

Najednou se stáváme něčím, čím vlastně nejsme, bez vlastní zásluhy. Jsme ospravedlňováni. Ne že bychom byli nějak osobně lepší, ale jsme postaveni do nové situace. Věřit znamená vstoupit do vztahu s Bohem, stát se účastníky společenství, které vytváří jeho láska. Vstoupit na cestu Kristovu. To je možné proto, že jeho cesta neskončila na kříži. Kříž je jenom polovinou Velikonoc. Druhá polovina je vzkříšení. Jako potvrzení, že se nad hříchem dá zvítězit, že má smysl vzít na sebe vinu druhých, obětovat se, protože je to cesta k novému životu. Cesta, na kterou nás vhání Boží spravedlnost.

Ano, vhání, protože nás nutí, abychom ji respektovali. Abychom žili podle ní. Dokonce způsobuje naději, že z toho našeho života může být něco dobrého, když si ho bere na starost takový pečovatel, před kterým se nemusíme snažit vypadat jako spravedliví, kamuflovat a předstírat, protože víme, že nás bere takové, jací jsme. Sice nepoznal hřích, ale rozumí mu dokonale. Ví, jak selháváme, ale odpouští nám. Ví, co všechno jsme promarnili a zkazili, ale přesto nám dává další možnost. I když sami bychom to leckdy chtěli zabalit, on nás nutí, abychom to zkusili znovu, ještě jednou.

I z nejzpackanějšího života se může stát život dobrý. Stojí za to zkoušet to znovu a znovu. Ježíšův život a smrt jsou důkazem, že to jde, že se takový život dá žít. A Ježíšovo vzkříšení ujišťuje, že to má smysl a že to má budoucnost. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, hlásíme se k tobě a vyznáváme, že v tobě a v tom, co jsi pro nás vykonal, spatřujeme záchranu i pro sebe. Sami bychom nikdy nenalezli cestu z hříchu, nikdy bychom nedosáhli spravedlnosti. Ty nám však dovoluješ, abychom si přivlastnili to, co jsi učinil ty. Vztahujeme ruce po tvé spáse a prosíme, buď nám milostiv.
Amen

PÍSEŇ č. 242 Prozpěvujme všichni k chvále

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane, přijal jsi úděl i poslání služebníka. Přijal jsi cestu nejhlubšího ponížení. Postavil ses do jedné řady s námi tam, kde se ukazuje naše největší bída. Tím jsi před námi, před každým z nás otevřel možnost nového života. Děkujeme ti za to. Prosíme, stůj při nás, aby to všechno, co jsi podstoupil, došlo svého naplnění i při nás i při všech ostatních.

Prosíme za všechny zvěstovatele evangelia, aby se nerozpakovali jasně a plně přinášet toto poselství spásy všem. Prosíme za ty, kteří jsou považováni za beznadějně hříšníky, dej se jim nalézt a proměň je svou láskou. Prosíme i za ty, kdo pravidelně chodí na bohoslužby, aby se jim odpuštění hříchu a naděje spásy nestaly věci samozřejmou. Prosíme za lidi nadané, chytré a vzdělané, aby o sobě vysoko nesmýšleli, ale pokorně si uvědomovali, jak velice tě potřebují. Dej se nalézt těm, kdo tě hledají, těm, kdo se po tobě neptají, i těm, kteří jsou sami u sebe spravedliví.

Před tebe přinášíme i mnohé další věci, které nás trápí a se kterými si nevíme rady. Modlíme se za lidi nemocné, kteří jsou už dlouho upoutáni na lůžko. Prosíme za lidi nešťastné, kteří si pokazili život a nevědí, jak dál. Předkládáme ti lidi žijící v nejistotě, ve strachu, protože se v jejich zemi stále válčí. Smiluj se nad dětmi, které jsou od

malička krmeny fanatismem, nenávistí k druhým i různými scestnými ideologiemi. Stůj při všech, kteří i do takovýchto oblastí světa přinášejí pomoc, vyzbroj je trpělivostí, moudrostí i pokorou. Smiluj se, náš Pane, nad námi všemi. Ve tvém jménu se společně modlíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho šlépějích. On na svém těle vzal naše hříchy na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti. (1Pt 2,21.24)

POŽEHNÁNÍ

Bůh veškeré milosti, který vás povolal ke své věčné slávě v Kristu, po krátkém utrpení vás obnoví, utvrdí, posílí a postaví na pevný základ. Jemu náleží panství na věky věků! Amen

PÍSEŇ č. 253 Můj klenote ze všech nejkrásnější

VELKÝ PÁTEK

VSTUPNÍ SLOVA

Pán Bůh buď s vámi! Zahájíme naše velkopáteční shromáždění slovem prorokovým:

On, služebník Hospodinův, byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech. Amen

PÍSEŇ č. 309 Lásku Syna Božího

MODLITBA

Milostivý Spasiteli náš, Pane Ježíši Kriste, s hlubokým pohnutím dnes slavíme památku tvého ukřižování a velebíme tě se vši církví. Vždyť ty jsi pro nás všechny přijal způsob služebníka, vykoupil jsi nás a shromáždil ze všelikého národa a jazyka, abychom jako lid vykoupený od marného života slavili tvé slitování. Prosíme tě, žehnej své církvi, dnes po všem světě shromážděné, a pro svou oběť obnovuj její síly tak, aby sloužila tvé slávě. Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kteří hynou, ale nám, kteří jdeme ke spáse, je Boží mocí a Boží moudrostí. A tak tě prosíme, smiluj se nad námi a dej nám znovu rozeznat tvou neskonalou milost a lásku, kterou jsi nám přinesl skrze ponížení a utrpení kříže. Přijímáme tvou oběť s vděčnou pokorou a rozeznáváme ve tvém kříži tajemství tvého vítězství a své naděje. Radujeme se z tvého pozvání k nebeskému království. Dej nám tu milost, abychom je uměli přijmout a nevypadli z něho, abychom nepřestávali vyhlížet tvůj pokoj i tvou slávu, kde ty sám jsi živ a kraluješ na věky věků. Amen

ČTENÍ PÍSMAT SVATÝCH

Slyšte pašijní oddíl z Písma svatého, z Evangelia podle Jana, kapitoly 19., od verše 1. do 16.:

Tedy dal Pilát Ježíše zbičovat. Vojáci upletli z trní korunu...

PÍSEŇ č. 321 Ó hlavo plná trýzně

KÁZÁNÍ

Slyšte slova biblického textu, který je vybrán ze čteného oddílu, z Evangelia Janova, kapitoly 19. Zvláště se zastavíme u veršů 2., 3. a 5.:

Vojáci upletli z trní korunu, vložili mu ji na hlavu a přes ramena mu přehodili purpurový plášť. Pak před něho předstupovali a říkali: Bud' pozdraven, králi židovský! Ježíš vyšel ven s trnovou korunou na hlavě a v purpurovém plášti.

Milí bratři a sestry, všichni známe Ježíšův pašijní příběh. Dobře víme, jak hluboké jeho ponížení obsahuje a jak bez příkras evangelisté líčí jeho utrpení. Zdeptaný, ztýraný a zemdlý Ježíš nese svůj kříž na Golgotu, takže až vojenská stráž zastavuje jakéhosi Šimona z Kyrény, aby mu s ním pomohl. A za nimi plačící zástup, ženy, které nařikaly, a mnozí, kteří jej litovali, ale nikdo jiný mu nesměl pomoci. Ale dnes máme slyšet, jak tento pašijní děj zachycuje evangelista Jan. A zde – ku podivu – nic takového. Tady čteme: *Ježíš vyšel ven s trnovou korunou na hlavě a v purpurovém plášti*. Vždyť je v tom vznešenost, purpurový plášť je přece znakem královským! Ježíš, ač trpící, je líčen jako svrchovaný. *Nesl svůj kříž a vyšel z města*. Zde nepotřebuje pomoc ani lítost. Jde sám, přímo neohroženě. Tot' se ví, že ohroženě, ale ani to zde nezní jako potupná poprava. *Tak ho ukřižovali a s ním ještě jiné dva, z každé strany jednoho a Ježíše uprostřed*. Ani tady se neříká, že ti dva byli lotři. Jen že jej vyzdvihli na kříž – a zprava i zleva měl jakoby doprovod pobočníků. Vyzdvižen vzhůru

jako král, obklopený sluhy. Dokonce i čestnou tabuli s královským titulem mu vstavili na hlavu. Hebrejsky, latinsky a řecky – to byly všechny jazyky vlivných skupin jeruzalémských návštěvníků, Židů i pohanů.

Zajisté ani evangelista Jan nemohl nevědět, že to bylo utrpení, ponížení, bolest a poprava – a přece stále z toho děje vybírá důstojné momenty a tak příběh líčí. On nasvětlí pašijní scénu tak, že vychází v lesku a slávě. A přidává i další prvky svrchovanosti. Kritický čtenář může říci: tento evangelista si ve své fantazii přidává. Proč tomu tak je? Proč evangelista Jan jako by zavíral oči před zlým a bolestivým a všechno obléká do slavnostního hávu? Protože on už vidí a zachycuje vše ve světle Ježíšova vzkříšení. Ano, u něho to není zdeptaný, ztýraný Ježíš, vlečený na popravu, nýbrž svrchovaný Pán, který majestátně kráčí na oslavu. Ukřižování pro něj znamená vyvýšení na kříž. Tento evangelista totiž už nejen ví, jak to dopadlo, ale už také ví, co to znamenalo. Jeho vyprávění je nesené čirým plamenem víry ve skrytou, leč milostivou vládu Boží.

Zde se ovšem – jako často v Písmu – vize sráží s realitou. Nadšení, horlivé vzplanutí se střetává se střízlivou skutečností. Skeptik v nás řekne: to je pěkné, ale vždyť se vy, učedníci, a vlastně my všichni křesťané vznášíme v oblacích! Vždyť my si bereme růžové brýle mámení, abychom unikli smutku z tohoto drsného světa! A víme z psychiatrických léčeb, co to s člověkem udělá, když se vymkne realitě a uteče do vzdušných zámků své fantazie.

Rozdíl mezi vyšinutým snílkem a apoštolskou vizí (a křesťanskou vírou) je v tom, že snílek neumí vnímat skutečný, reálný, každodenní svět. On se svému vidění natolik oddá, a své utkvělé smyšlenky se do té míry poddá, že skutečnost pro něj už nic neznamená. Navíc on sám bývá středem všeho a na ostatní se dívá jako na kulisy svého příběhu. A to je úchylka. Naproti tomu křesťan ví o drsné realitě tohoto světa. Žije v ní se vší odpovědností, nedělá si iluze. Ale navíc vidí za ni. Nevidí jen realitu, ale také její význam, její směřování. Věří v Kristovo vítězství, které je skryté. Ví, že o něm nemůže přesvědčit nevěřícího skeptika jednoduše tak, že mu to řekne. Že mu řekne jako informaci: Kristus vstal z mrtvých. Psychotik se domnívá, že i druzí musí vidět co on. Křesťan ví, že ne. Nedělá si

iluze, nežije ve vysněném světě. Ale umí se na sebe i na okolní svět podívat dvojím pohledem. Ten druhý pohled, pohled víry je jakoby v pozadí za vším, ale právě v tom pozadí vidí výklad a smysl jevů. A tak Ježíš Kristus ukřižovaný je pro něj Pán a Král. I poražený, nebo dokonce právě poražený Ježíš je pro nás svrchovaný. Víme o jeho hlubokém a bolestivém utrpení. Ba dokonce trpíme s ním. A přece nám to v důsledcích přináší úlevu, vlévá to do našich žil naději, ano jistotu o Božím vítězství. Ježíš je vposledu neporazitelný. A my, jestliže se ho přidržíme, jsme vposledu neporazitelní spolu s ním.

A tak i v našem oddíle můžeme pozorovat to, co by se dalo nazvat ironií Boží. I v pašijním příběhu platí to, co je vysloveno ve 2. žalmu: „Proč se národy bouří, proč národy kují marné plány? Srocují se králové země, vládcové se spolu umlouvají proti Hospodinu a pomazanému jeho: Zpřetrháme jejich pouta, jejich provazy pryč odhodíme. Ten, jenž trůní v nebesích, se směje. Panovníkovi jsou k smíchu.“ V čem? Například v tom nápis nad Ježíšovou hlavou: JEŽÍŠ NAZARETSKÝ, KRÁL ŽIDOVSKÝ. Vždyť jim to tam dal Pilát pro zlost, trochu aby se jim pomstil, trochu aby je zesměšnil. Komu pro zlost? Nu přece představitelům Nejvyšší rady, velekněžím. Oni mu předtím dali zakusit nepříjemné pokoření a on jim to teď oplácí. Napsal a postavil všem na oči, z čeho Ježíše obžalovali: „Ježíš Nazaretským, král židovský.“ Tím naznačil: vidíte, toto jste si udělali ze svého nejvyššího představitele!

A tak ačkoliv byl ten nápis jen součástí mocenské hry, jen výtěžek politických schválností – je pravdivý. Je pravdivý proti vůli pisatele – a to ve významu, o němž pisatel neměl ani potuchy. Význam těchto událostí, viděný očima víry, je nesmírný. Daleko přesahuje všechny příběhy nespravedlivých rozsudků – co se jich děje a dělo.

Mohli bychom si u Jana všimat celé řady příkladů tohoto dvojího pohledu na tytéž události. Především si však všimněme, jaký nový nadějný pohled umožnila učedníkům jejich víra. Jak tytéž smutné události dostaly najednou docela jiný a zároveň mnohem hlubší význam. Kdo takto začal chápat veliké „tajemství kříže“, nemůže být lhostejný, nemůže nepocítit, co vyjádřil básník: „Já měl bych žhavou mukou i na nohou i rukou být k peklu připoután. A žalem, jenž tě svíral, a bičem, jenž tě týral, měl já jsem býti potrestán.“ Avšak

nezůstaneme u toho. „Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života nebyli vykoupení pomíjitelnými věcmi, nýbrž převzácnou krví Kristovou. On byl k tomu jako beránek bez vady a bez poskvrny vyhlédnut – a přišel kvůli vám na konci časů. Skrze něho věříte v Boha, který jej vzkřísil z mrtvých a dal mu slávu, takže se vaše víra i naděje upíná k Bohu.“ (I.Petr 1,18-21) Amen

MODLITBA

Milostivý a láskyplný Pane Ježíši Kriste, ty jsi beránek Boží, který snímá hříchy světa. Děkujeme ti za tvou oběť na kříži, kterou jsi přinesl pro nás a za hříchy všeho světa. Jak nesmírné břemeno vin jsme na tebe naložili a stále ještě nakládáme. Odpusť to nám všem a pro svou lásku smiluj se nad námi. Amen

PÍSEŇ č. 658 Tvůj kříž mi září v temnotách

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, prosíme tě za tvůj lid, po všem světě rozptýlený. Znovu mu dávej sílu Ducha, aby překonával nástrahy pokušení a poslušně tě následoval a tvou milost věrně dosvědčoval. Prosíme tě i za ty, kteří tě neznají. Odstraňuj zlovůli, zahanbuj pýchu, potlačuj svévoli. Prosíme tě za trpící, klamané, nešťastné. Prosíme tě za důvěru ve vztazích mezi národy a kulturami, dávej tomuto hříšnému světu nová znamení naděje, abychom zakoušeli slávu tvého vítězství a s pozdvíženou hlavou očekávali tvůj příchod, jenž je na věky. Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

*Necht' je mezi vámi takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši:
Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl,*

nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus je Pán. (F 2,5-11)

POŽEHNÁNÍ

Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, nechť povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu.

Amen

PÍSEŇ Č. 331 Má víra pohlíží

DEN, KTERÝ UČINIL HOSPODIN

VSTUPNÍ SLOVA

Všechny pronárody mě obklíčily; odrazil jsem je v Hospodinově jménu. Oblehly mě, ano, obklíčily; odrazil jsem je v Hospodinově jménu. Oblehly mě jako vosy; zhasly jako planoucí trní, odrazil jsem je v Hospodinově jménu. (Ž 118, 10-12)
Haleluja

PÍSEŇ č. 118 Ó chvalte laskavého Pána (1.5-8)

MODLITBA

Hospodine, den co den nás vineš ke svému srdci. Už od okamžiku, kdy jsi řekl: “Buď světlo!” Každého jitra, do něhož se probouzíme, zakoušíme tvé milosrdenství. Tvá láska nám uprostřed všelijak pochroumaného světa vytváří prostor k životu. Chválíme tě za to. Dříve nežli jsme k tobě poprvé zavolali, vyslyšel jsi nás a Prvorozeného všeho stvoření, svého Syna, jsi určil k naší spáse. Mnohdy nás deptala úzkost. Ježíšova obětovná smrt na kříži a jeho slavné vzkříšení ji zahání. Mnohdy nás svazovala beznaděje. Ježíšova obětovná smrt na kříži a jeho slavné vzkříšení ji přemáhá. Mnohdy se nás zmocňovala lhostejnost. Ježíšova obětovná smrt na kříži a jeho slavné vzkříšení ji rozptyluje. S radostí a vděčností vyznáváme, že se tvůj Syn stal úhelným kamenem našich životů. Všechno, co má vydržet, co je pevné, stálé, nepohnutelné, ano, věčné, stojí na něm. I my chceme na Kristu budovat své životy. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšte oddíl z Písma svatého, zapsaný v knize Skutků apoštolských, v kapitole 4., od 1. do 12. verše:

*Když Petr a Jan ještě mluvili k lidu, přišli na ně kněží
s velitelem chrámové stráže...*

PÍSEŇ č. 277 Noc ke konci se kloní

KÁZÁNÍ

Základem kázání je žalm 118., kde ve verších 14. až 24. čteme:

Hospodin je síla má i moje píseň; stal se mou spásou...

Milí bratři a sestry, Žalm 118. není proroctvím o Ježíšově vzkříšení. Ten, kdo ho kdysi zformuloval, tak nečinil s výhledem k této události. Ani raná církev ho do této polohy neměstnala. Do jejího velikonočního zvěstování se ze 118. Žalmu dostal pouze verš 22. Jím v poetické nadsázce ilustrovala význam toho, co se vlastně odehrálo třetího dne po Ježíšově ukřižování: *Kámen, jež zavrhl stavitelé, stal se kamenem úhelným*. Ježíš, odmítnutý náboženskými i politickými vůdci, se ukázal být pro lidskou pospolitost postavou zcela zásadní. Jedinečným a nepřekonatelným způsobem totiž vytyčuje cestu ke svobodě, ke spravedlnosti, k životu. Žalm 118. nevznikl s úmyslem vyličit budoucnost, ale s úmyslem dosvědčit konkrétní dějinnou zkušenost Izraele. My, křesťané, však v jeho textu odhalujeme polohy, které jsou pro nás navýsost aktuální. To není nic nepatřičného. Písne, které jsme zpívali, i ty, které budeme zpívat, také nebyly složeny výhradně pro Velikonoce. Ale my se v nich prostě najdeme. Ten, kdo je skládal, prožíval tutéž úzkost a tutéž radost, jaké prožíváme my. Úplně stejně je tomu i s tím žalmovým textem. Není sice přímým proroctvím o Ježíšově vzkříšení, přesto v něm však tyto motivy bezděčně zaznívají.

Před branou jeruzalémského chrámu stojí skupina poutníků. Chce vzdát - a vzdává – Hospodinu chválu. Ti lidé mají ke svému počínání zřejmý důvod. Poznali, okusili, že Hospodin je dobrý a milostivý. Sklonil se k nim v jejich nouzi. A nejenom k nim. Sklonil se ke všemu lidu. Příchozí jsou přesvědčeni, že by se měl k jejich vděčnému prozpěvování připojit celý Izrael. Všichni, kdo mají radši řád než chaos. Všichni, kteří touží po svobodě, spravedlnosti a pokoji.

Po chvíli oslavný chvalo zpěv zástupu umlká a před branou je slyšet jen hlas sólového pěvce. Vypráví o tom, co Božímu spásnému zásahu předcházelo. O soužení, o strachu a nenávisti: “Všechny pronárody mě obklíčily; odrazil jsem je v Hospodinově jménu. Oblehly mě, ano, obklíčily; odrazil jsem je v Hospodinově jménu. Oblehly mě jako vosy; zhasly jak planoucí trní; odrazil jsem je v Hospodinově jménu.” Z třikrát opakovaného refrénu je zřejmé, odkud přichází moc, která je původcem těchto spásných činů. Od Hospodina! Lidská jména na některé nepřátele nestačí. Těm, kteří člověka destruuji a definitivně ničí, dokáže vzdorovat pouze Bůh. Jen jeho jméno je spjato se skutečnou spásou. Jen on je schopen zachránit ne na chvíli, ne na deset let, ale věčně.

Poutníci před chrámovou branou svému předzpěvákovi radostně a vděčně přitakají. Jak by ne, uvědomují si, i oni přece patří mezi zachráněné: *Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho!* Neděle, den Páně, den Kristova vzkříšení, je dnem, který učinil Hospodin a my v něm jásáme a radujeme se, jako ti kdysi zachránění izraelští poutníci. Stíny ustoupily, úzkost prchla do dále a my vstupujeme - zbaveni všeho, co svazovalo a tížilo - do brány, již vcházejí pouze spravedliví. Kristus z nás svým obětovným nasazením učinil to, co nejsme, čím jsme však kdysi byli a čím v každém okamžiku svého života být máme. To je ta slavná událost, proměna, která se o Velikonocích odehrála: *Hospodin je síla má i moje píseň; stal se mou spásou. Hospodinova pravice se vyvýšila, nezemřu, budu žít!* V této poloze nás zastihují nejen Velikonoce, o tom zpíváme každou neděli. Hospodin nás nenechá dopadnout tam, kam se řítíme. Nenechá nás vypít kalich hořkosti až do dna. To za nás jednou pro vždy učinil jeho Syn. Díky němu nejsou naše zápasy tragikomickou snahou vytáhnout se za vlasy z bahna. Díky němu stojí i ty nejmizernější rozehrané z nich pod zaslíbením. Stojí za to v nich vytrvat!

Boj, který za nás Ježíš podstoupil, nebyl ani formální ani symbolický. V První epístole do Korintu o něm čteme: “Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem a byl pohřben.” Kristus bojoval až na doraz. A naplnil přitom své určení. My ve svých bojích až na doraz nebojujeme a proto selháváme. Nechce se nám přemáhat se a potit

krev. Chceme zachránit sebe sama a proto ze svých bojů utíkáme. Naše životy jsou ustavičným zachraňováním sebe sama. Proto jsou i ustavičným ztrácením své duše. Nás nikdo nevybízí, abychom sestoupili z kříže. My se totiž kříži vždycky zdaleka vyhneme. Ježíš se mu nevyhnul a dal se na něj přibít. Nechal na sebe dolehnout tlak zprava i zleva: Tlak spravedlnosti od svého Otce i tlak nespravedlnosti od nás, padlého stvoření. Přijal funkci úhelného kamene, který na nejvyšším místě spojuje klenbu. Nikam jinam se takový kámen do zdiva nehodí. Do koruny klenby však musí přijít právě a jedině on. Pro tuto funkci je vytesán! Bez něj by zůstala klenba neuzavřená a proto životu nebezpečná. „Ukřížuj!“, volají před Pilátovým palácem zástupy. „Bože můj, proč si mě opustil?“, volá na Golgotě Ježíš. Tyto dva výkřiky odhalují tíhu tlaku, který na Ježíše doléhá zprava i zleva. Prázdný hrob však demonstruje slávu, která vstupuje do světa, když úhelný kámen tomuto tlaku odolá.

Velikonoční neděle – a po ní každá následující – je připomínkou a symbolem této slavné a spásné události. Stavba je dobudována! Na Velký pátek prošla zkouškou ohněm a nyní slouží. Každý se v ní může skrýt a nalézt zde bezpečí. I ten, kdo nevěřil, že by se onen zvláště tesaný kámen mohl k něčemu hodit, a volal proto „Ukřížuj!“. *Hospodinova pravice koná mocné činy!* Díky za ně. Ony nás drží nad vodou. Kdyby Stvořitel vztáhl ruku zpět, hned by v prach zas klesl svět. Ale Bůh světu nepřeje zkázu. On své stvoření naopak před zkázou chrání. Dal mu dobrý základ a ačkoli jej my, lidé, ustavičně podrýváme, nepřestává jednat konstruktivně. Ve svém Synu se menší, abychom my mohli růst. Ve svém Synu trpí křivdu, aby nás přivedl k spravedlnosti. Ve svém Synu povstává ze smrti, aby nás vyzvedl k věčnosti. *Ze stanů spravedlivých zní plesání nad spásou.* Všude jinde je smutné či lhostejné ticho. Spravedliví však vědí, co znamená prázdný hrob: „Kde je, smrti, tvé vítězství, kde je, smrti, tvá zbraň?“ Všechny mocnosti temnosti a zmaru jsou Kristovou obětí přemoženy. Nic nás už nemůže odloučit od Boží lásky!

Žalm 118. je výrazem starozákonní zkušenosti, projevem lidské touhy a je i bezděčným odkazem k tomu, co se o Velikonocích stalo skutečností. Hospodin nám stírá a ve svém Synu jednou pro vždy setřel každou slzu z očí. Taková realita a takový výhled ponoukají

k jásání a ke zpěvu. Taková realita a takový výhled dávají sílu, mění náš pohled na svět, na Boha i na sebe sama. Ten zachráněný zástup, vyjadřující před chrámovou branou Hospodinu svou vděčnost, byl kdysi nadějí a výzvou pro celý Izrael. Vzkříšený Boží Syn je nyní nadějí a výzvou pro celý svět. Lidské nasazení má vždycky svoje meze. Boží nasazení všechny meze prolamuje. Takové je poselství Velikonoc i této neděle. Stejně jako zpěvák našeho žalmu i ono připisuje vítězství Bohu. On stojí za tím, že Ježíš nepadl, že ho “brány pekelné nepřemohly”. Hospodinova milostivá spravedlnost to nedovolila. Taková je v životě i ve smrti naše křesťanská jistota: Hospodinova milostivá spravedlnost nás nenechá padnout! Kámen úhelný nás podpírá a dává nám stabilitu. Proto neklesáme na mysl, proto se nehroučíme, ale zápasíme o věrnost svému Tvůrci. Kámen, který na Velký pátek zavrhl stavitelé, se nám stal kamenem úhelným. Žádné naše dobré slovo a žádný náš dobrý čin teď už nemůže být marností. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, ve tvém těle se stal Hospodin naší silou, písní i spásou. Radujeme se z tvého vzkříšení. Ta událost proměnila celý vesmír. Prolomila jeho hranice a otevřela tak před každým, kdo byl stvořen k Božímu obrazu, brány jeho Království. Už nejsme vězňové tohoto prostoru a času. Tys nám svou obětí otevřel dveře ze smrti do života. Oblékl jsi nás spravedlností, takže se můžeme postavit a obstát před Boží tváří. Vyznáváme, že jsi úhelným kamenem našich životů. Ač tolikrát zavržený, stal ses skalou naší spásy. Amen

PÍSEŇ č. 346 Buď tobě sláva, jenž jsi z mrtvých vstal

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, velikonoční jásání nám nesmí a ani nechce zakrýt místa, kde lidé strádají, chvějí se strachem, jsou terorizováni, ponižováni, používáni jako rukojmí bezohledných a zlých. Vyznáváme, že jsme často ochromeni krutostí a brutalitou, s níž se lidé pokoušejí prosadit svou vůli na úkor druhých. Nevíme, jak na to reagovat. Máme se vzepřít, nebo máme nastavit druhou tvář? Do tvých rukou klademe, s čím si sami nedokážeme poradit. Ať se tvá láska a spravedlnost šíří po všech kontinentech, ať na tváři země nejsou místa, kde vládnou běsi. Prosíme, konej mocné činy i mezi námi. V našem sboru, v naší církvi, v naší zemi. Uzdravuj nemocné duše i těla. Veď k vnímavosti, k čistotě vztahů, k toleranci a respektu. Stírej slzy plačících a otevírej bránu své spásy umírajícím. Radujeme se ze dne tvého vzkříšení, v němž Hospodin pověděl své ANO ke všem svým slavným zaslíbením i k našim nejhlubším touhám. Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Odhod'te tedy všechnu špatnost, každou lest, přetvářku, závist, jakékoli pomlouvání a jako novorozené děti mějte touhu jen po nefalšovaném duchovním mléku, abyste jím rostli ke spasení; vždyť jste okusili, že Pán je dobrý! Přicházejte tedy k němu, kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je vyvolený a vzácný. I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista. Neboť v Písmu stojí: Hle, kladu na Siónu kámen vyvolený, úhelový, vzácný; kdo v něj věří, nebude zahanben. (1Pt 2,1-6)

POŽEHNÁNÍ

*Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost
Ducha svatého se všemi vámi. Amen*

PÍSEŇ č. 544 Pomoc naše budiž z tebe

VAVŘÍN ŽIVOTA

VSTUPNÍ SLOVA

Bože, tvoje spravedlnost až k výšinám sahá, vykonal's veliké věci. Bože, kdo je tobě roven! Ty jsi mi dal zakusit četná zlá soužení a zase mi život vracíš a z propasti země přivádíš mě nazpět. Ty mě stále činíš větším, útěchou mě zahrnuješ. (Ž 71,19-21)
Amen

PÍSEŇ č. 71 V tebe doufám, Hospodine

MODLITBA

Hospodine, zneklidňuje nás spousta otázek. Útočí na nás z minulosti, z přítomnosti i

z budoucnosti. Ptají se nás, odkud jsme, co jsme, kam směřujeme? Jsme jimi zaskočení a nevíme, jak je zodpovědět. Všechny naše pokusy vysvětlit si své bytí jsou buď hrozivě ploché nebo ještě hrozivěji beznadějně. Neuspokojují nás a jen zvyšují náš neklid a naši nejistotu. Jako balzám na zjitřenou ránu jsou tvoje odpovědi. Pevné, jasné, nadějně. Sdělují nám, že jsme se v tomto světě neocitli náhodou, ale z tvé svaté vůle. Sdělují nám, že nejsme současně minus a plus. Tys nás na počátku označil velkým kladným znamením a chceš, abychom na sobě tuto polaritu v každém okamžiku udrželi. Tam, kam nás vedeš, není střídání světla a tmy, tam se čk nepropadá do hlubiny, ale stoupá z ní vzhůru. Odpovědi, které nám sděluješ, jsou nad naše chápání. Zmocňujeme se jich tedy vírou. Radujeme se z toho, že nám ji dáváš. Bez ní bychom byli štvanci beze jména, těla bez minulosti, bez budoucnosti a proto i bez přítomnosti. Děkujeme ti, Bože, žeš nám odhalil své svaté jméno a my je můžeme slavit a stavět na něm své životy.
Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšte čtení z Písma svatého, jak je zapsáno v Evangeliiu podle Matouše v kapitole 4., ve verši 1. až 11.:

Tedy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť...

PÍSEŇ č. 219 Hory, doly, stráně

KÁZÁNÍ

Jako základ kázání vyslechněte z Listu Jakubova z 1. kapitoly verše 12. až 18.:

Blahoslavený člověk, který obstojí ve zkoušce; když se osvědčí, dostane vavřík života...

Milí bratři a sestry, je příjemné tvrdit, že za všechno zlé v tomto světě je odpovědný Bůh. Je-li totiž původcem zlého on, pak jám nemohu být já. Jestliže jsem v maléru, tak tedy nikoli jako viník, nýbrž jako oběť. Ne Bůh mne, ale já jeho bych měl proto volat k odpovědnosti! Právě to dělá kupříkladu biblický Adam, když na Hospodinovu výtku, zda nejedl ze stromu, z něhož mu Bůh zakázal jíst, odpovídá: „Žena, kterou jsi mi dal, aby při mně stála, ta mi dala z toho stromu a já jsem jedl.“ Oddíl z Jakubovy epištoly polemizuje s touto tolik nám příjemnou představou. Podle Jakuba nás ke zlému nesvádí Hospodin, ale naše vlastní žádostivost, naše touha mít, co nám nenáleží. V ní je jádro problému. Bůh mně, stejně jako kdysi Adamovi, řekl: „Nejez z něho, ani se ho nedotkni, abys nezemřel!“ A já, stejně jako Adam, neposlouchám a jím. Já jsem, stejně jako Adam, viníkem! Má žádostivost rodí hřích, který mě táhne ke smrti. Jakub říká bez nejmenšího zaváhání: „Bůh ke zlému *nikoho nepokouší!*“ Bůh člověka pouze zkouší. Zjišťuje, jak pevně zastáváme, k čemu se ústy hlásíme. I svého Syna Hospodin zkoušel. I jemu dal možnost projevit svou lásku, důvěru a poslušnost.

Jak se tedy dostává zlo do světa? Bibličtí pisatelé se touto otázkou příliš nezabývají. Je pro ně příliš akademická. Pro ně je zlo fakt, s nímž je třeba počítat a jemuž je třeba vzdorovat. Ten jejich

nezájem souvisí s tím, že své spisy nepíše jako filozofové, nýbrž jako teologové. A teologie nespekuluje, ale v každé dané realitě se ptá po lidské odpovědnosti: „Co já, co ty, co my uděláme? Jakým způsobem postavíme zlu hráz?“ Teologie je radikálnější nežli filozofie. Zatímco filozofie svět vysvětluje, teologie ho usiluje měnit. Má k tomu dobrý předpoklad. Se vši rozhodností se totiž odvažuje říci, že se my lidé na šíření zla v tomto světě aktivně podílíme. Nejsme jen jeho oběťmi. Jsme i jeho pachateli. A v časové souslednosti jsme nejprve pachateli a teprve potom těmi, kteří si rvou vlasy, pláčí a lomí rukama. Ježíš se od nás liší tím, že se stal obětí, ačkoli nespáchal nic zlého. Tady tkví podstata jeho božství. Nedal se svést ani uhranout zlým, protože byl podmaněn dobrým - svým milujícím Otcem. To je poloha, v níž ho máme jako křesťané následovat! Máme se dát podmanit jeho milujícím Otcem. Tímto způsobem lze zlu vzdorovat.

Co je zlé, vede ke smrti. Co je dobré, vede k životu. Bůh směřuje člověka svými zkouškami k životu. To je nesmírně důležité a povzbuzující zjištění, které nám dává sílu vydržet. Uvažovat o zlu teologicky znamená vnímat ho v souvislosti s vlastní odpovědností. Pátrat po původu zla a ignorovat svůj podíl na jeho šíření je úhybným manévrem. Jsme přece svéprávně se rozhodujícími bytostmi. Na nás je, koho poslechneme a za kým půjdeme. Rozhodující autority jsou vlastně pouze dvě. První z nich vyžaduje kázeň a neslibuje nic senzačního. Druhá mluví podmanivě o seberealizaci, o svobodě a slibuje modré z nebe. Je na tobě, člověče, kterou si vybereš! V této poloze je naše každodenní rozhodování: realizmus versus populismus. Ano, pokušení přichází zvnějšku. Má-li však zmutovat ve zlo, musíme ho přijmout. Teprve když se pokušení spojí s lidskou žádostivostí, začíná destrukce. Aby k tomu nedocházelo, je třeba vědět, co je správné, a je třeba mít sílu se k tomuto správnému přiklonit. Toto je předpokladem života! Do kostela nechodíme proto, abychom tu prožívali náboženské vzrušení, ale proto, abychom se tu dozvíдали, co je dobré, a získávali sílu to naplňovat.

Učinit Boha odpovědným za zlé, které nás ničí a sráží do hrobu, znamená popřít ho v jeho konstruktivní jedinečnosti. Apoštol Jakub píše: *Bůh nemůže být pokoušen ke zlému a sám také nikoho nepokouší. U něho není proměny ani střídání světla a stínu.* Taková je

Boží charakteristika! Přisoudíme-li Bohu jinou povahu, už to není Bůh, nýbrž modla. Skutečný Bůh je svatý, v dobrotě neměnný, v jasu stálý. Svět vyšel z jeho ruky "velmi dobrý". Je od nás alibistické činit ho odpovědným za lež, nenávisť, krutost a smrt. Od něho pocházejí jen dobré dary a dokonalá obdarování. On je tvůrcem řádu, on dává život, není v něm smrti ani stínu. On garantuje světu jeho existenci. V něm mají svůj počátek všechny zákonitosti, které pod nebem platí. On je zdrojem bytí. Čím se sytíme, pochází od něj, z čeho se radujeme a na co se těšíme, je jeho darem. Bohatství tvarů, barev, forem a tónů, láska, rozum, naděje i víra jsou jeho velkolepým vkladem do prostoru a času, v nichž žijeme svůj život.

Odkud se tedy vzalo to ničivé a umrtvující? Snad od nějakého temného Božího konkurenta? Jsou náboženské systémy, které předpokládají existenci dvou bohů. Jednoho dobrého a druhého zlého. Dějiny jsou pak místem, kde se tato dvě monstra střetávají. Útočí na sebe, zápolí spolu a až do poslední chvíle není jasné, který z nich zvítězí. Křesťan věří v jediného Boha, "od něhož je všechno" a jemuž je proto vše podřízeno. I ďábel či jak toto ztělesnění zla nazýváme! Ďábel je kvalitativně méně nežli Bůh. Ďábel je od svého Stvořitele odpadlé, můžeme říci „degenerované“ stvoření. Zní to zvláště, ale ďábel je vlastně "Božím d'áblem". Dostává ke svým rejdům volnou ruku, přesto je však Bohu podřízen. Úplně stejně jako my, lidé. Samozřejmě že nám vrtá hlavou, proč Bůh ďábla tak hýčká, proč s ním vůbec mluví a reaguje na jeho projevy. Postavil se přece proti *Otci nebeských světél*, ničí dobré Boží stvoření a zasloužil by si tedy smrt! - Bůh ďábla toleruje, protože je demokrat, protože chce, aby pravda a láska byly výrazem svobodného lidského rozhodnutí, nikoli produktem nebeské totality.

Pro Jakuba, stejně jako pro ostatní biblické pisatele, není zlo předmětem akademických úvah, nýbrž otázkou svědomí. Kolika racionálními způsoby se jen dá zlo zdůvodnit a s oblibou se zdůvodňuje: Může za něj vášeň, touha, nouze... Obhájci při soudních přelíčeních jsou placeni za to, že spáchané zlo ukazují v co nejlepším světle. Kdo sedá pod kazatelnou, ten se neutápí v planém teoretizování, ale vnímá zlo jako výzvu své osobní odpovědnosti. Podstatné není, odkud zlo pochází. Podstatné je, jak na svod k němu zareagují. Přijmu

ho s otevřenou náručí a budu škytat štěstím, že si teď konečně budu moci dělat, po čem jsem vždycky ve skrytu toužil, nebo se mu postavím a budu mu vzdorovat, i když mne bude drtit? O tohle v Bibli jde. Ne o intelektuální či náboženské hrátky, ale o mé lidské postoje, o mé rozhodování a jednání! Jedině člověk má uprostřed stvoření privilegium této volby. Může Bohu přitakat a být tak lidský, může se však rovněž postavit proti němu a stát se nelidským. Nemá-li se stát naše souznění s Bohem fraškou, musíme mít možnost obrátit se ke svému Tvůrci zády. Bez této možnosti - bez hořké svobody k ní – by bylo naše slavné přitakání k Bohu otrockou nutností.

Hledat kosmického původce zla je počínáním stejně marným jako konstruování perpeta mobile. Nejobyčejnější kopnutí krumpáčem do země má větší efekt nežli roky strávené vymýšlením tohoto stroje. Právě tak i každé konkrétní vzepření se zlému má větší význam nežli nejasvěcenější úvahy o jeho původu. Zlo ze světa neodstraníme tím, že zjistíme, kde se vzalo. Zlo se dá pouze přemoci. To dělá Ježíš, když na poušti vzdoruje ďáblu, když míří k Jeruzalému, když neuhýbá před golgotským křížem. Ježíš nevysvětluje, kde se zlo vzalo, ale staví se proti němu. Poutá ho na sebe a tím ho odpoutává od nás. Často se u nás v poslední době mluví o tom, že bychom se my, Češi, neměli míchat do boje s teroristy, protože se pak snadno i my staneme obětí jejich útoků. Nikdo samozřejmě netouží být roztrhán bombou na kusy. Není však vypočítavé a eticky nanejvýš problematické schovávat se ty, kteří nastavují svou kůži místo nás? Nebo si snad myslíme, že zrovna nám se zlo vyhne? Ne, možná k nám přijde později, ale bude o to silnější.

Pokoušení na sebe bere s oblibou ty nejušlechtilejší podoby a rádo se schovává za to, co vypadá svatě. Za vzletná slova o pokoji, o svobodě, za hluboké myšlenky o sociální spravedlnosti. Ale neklamme sami sebe! Nevzepřít se zlu je hřích! *A dokonáný hřích plodí smrt.* Úplně stejně reálnou smrt, jakou kolem sebe rozsévá zlo. Kdo zemře v konfliktu se zlem, ten však *dostane vavřík života.* Kdo zemře v souladu se zlem, ten dostane pouze pohřební věnec. Bůh nás zrodil svým *slovem pravdy.* Kdo je zrozen tímto Slovem, nemůže žít v souladu se lží. Jeho nová existence ho staví proti všemu, co člověka ničí, a vede ho ke všemu, co ho naopak pozvedá a buduje. Toto vnitřní puzení je tím nejlepším a dokonalým darem, který jsme dostali *shůry*

od Otce nebeských světél. Obdrželi jsme jej z pouhé milosti, avšak v naději, že jej nepromarníme, ale *osvědčíme se*, jako jeho dobří správci. O tuto metu máme usilovat! S očima upřenýma ke Kristu máme žít jako děti světla. Máme se stávat vždycky raději obětí nežli viníkem. Máme se vzepřít pokušení a obstát ve zkouškách. - Taková je podoba života, k němuž jsme povoláni a který stojí pod Božím zaslíbením. Amen

MODLITBA

Pane Bože, zdráháme se nést svou lidskou odpovědnost. Snažíme se ji ze sebe setřást a přenést na druhé. Na tebe ji přesouváme obzvláště rádi. Za dobré chválíme sebe, ze špatného obviňujeme tebe. Vyznáváme, že tímto počínáním sami sebe klameme. Nalháváme si, co je nám příjemné, a jsme pak stále více dezorientováni, neschopni žít v pravdě. Prosíme, dávej nám svého Ducha, abychom obstáli ve zkoušce, kterou je nám každý den, do něhož se probouzíme. Ať se v něm osvědčíme a jednou od tebe dostaneme vavřín života. Amen

PÍSEŇ č. 360 My čekáme, kdy zavítáš

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, prosíme za ty, kteří jsou rozkládáni svou žádostivostí a podléhají pokušení. Ať jim dokážeme jasně a laskavě povědět, že tím zlým, co nás ohrožuje, nejsi ty ani svět, ale naše lidská žádostivost: touha po tom, o co se máme dělit, a snaha zmocnit se toho, co náleží pouze tobě. Prosíme za lidi, kteří procházejí zkouškami: samotou, nemocí, nedostatkem, násilím. Ať ve svém trápení obstojí. Ať se nepropadnou do beznaděje, ať se nepostaví proti tobě a nepřipraví se tak o poslední pomoc, která jim zbývá. Prosíme, ať se stále znovu rodíme tvým slovem pravdy, abychom byli těmi, jimiž máme být, a stáli tam, kde máme stát. Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Bud'te střízliví! Bud'te bdělí. Váš protivník, ďábel, obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltil. Vzepřete se mu, zakotvení ve víře, a pamatujte, že vaši bratři všude ve světě procházejí tímž utrpením jako vy. (1Pt 5,8-9)

POŽEHNÁNÍ

Bůh veškeré milosti, který vás povolal ke své věčné slávě v Kristu, po krátkém utrpení vás obnoví, utvrdí, posílí a postaví na pevný základ. Jemu náleží panství na věky věků! (1Pt 5,10-11) Amen

PÍSEŇ č. 563 Neztrácej naději

DUCH SVATÝ JAKO ADVOKÁT A PŘÍMLUVCE

VSTUPNÍ SLOVA

Na začátku našeho shromáždění slyšme slova apoštola Jana z úvodu k jeho Prvnímu listu:

Zvěstujeme vám Slovo života. Ten život byl zjeven; my jsme jej viděli a svědčíme o něm; a zvěstujeme vám život věčný, který byl u Otce a nám byl zjeven. (1J 1,1-2) Amen

PÍSEŇ č. 25 K tobě duši pozdvihuji

MODLITBA

Pane Bože, dobrotivý Otče náš v Pánu Ježíši Kristu, prosíme, skloň se k nám i v tuto sváteční chvíli v moci svého Ducha. Chceme ti především děkovat za to, že jsme se mohli opět shromáždit před tebou jako ti, které si povoláváš skrze dar víry za svůj lid. Že náš spojuješ k jednotě ducha skrze svého Syna jako Učitele, Spasitele a Pána. Děkujeme, že i v tomto shromáždění si můžeme připomínat jeho slova a jeho předivné skutky; že smíme očekávat novou pomoc z jeho duchovní přítomnosti mezi námi podle jeho příslibu daného všem, kdo se shromažďují v jeho jménu. Vyznáváme před tebou svoji mnohou slabost a nedostatečnost v duchovních věcech, svou nedověru a hříchy, které nás od tebe vzdalují. Prosíme o tvé nové slitování a novou pomoc, abychom měli sílu odolávat všemu zlému a usilovat o nápravu svých cest. Prosíme, veď nás svým svatým Duchem k poslušnému následování našeho Pána a Spasitele. Dej nám, Pane Bože, Otče, Synu i Duchu svatý, ať nám k tomu dnes napomůže i nové slyšení tvého Slova. Abychom nebyli jen jeho posluchači, ale stali se i jeho poslušnými činiteli. Tobě samému, Bože Otče, Synu i Duchu svatý, buď čest i sláva. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z Písma svatého budeme číst oddíl z Evangelia podle Jana, z 15. kapitoly, a to verše 12. až 21. a 26. až 27.

To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem...

Bože, posvěcuj nás v Pravdě své, Slovo tvé Pravda jest. Amen

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou slova Pána Ježíše Krista, která již zazněla na závěr prvního čtení z Evangelia podle Jana, 15. kapitoly, ve verších 26. a 27.:

Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví. Také vy vydávejte svědectví, neboť jste se mnou od začátku.

V úvodním čtení z 15. kapitoly Janova evangelia jsme slyšeli vzácná slova, jimiž Pán Ježíš provázel své učedníky, když je vysílal do světa jako své milované žáky a přátele, aby byli jeho svědky. Aby o něm vydávali svědectví jako o pravém Mesiáši, který byl poslán na svět od nebeského Otce. Přitom jim však nikterak nezatajil, že tato svědecká služba nebude snadná. Že i oni budou narážet na odpor a nepřátelství. Budou odlišní od způsobů okolního světa, a proto i oni budou vystaveni protivenství a pronásledování: „Protože nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí. Jestliže pronásledovali mne, i vás budou pronásledovat“ (v. 19-20). V pozadí celého tohoto janovského oddílu je otázka Pravdy v nejvlastnějším smyslu: má svůj základ v Bohu, nebo je určována měřítky tohoto světa? Je při Kristu jako Zjevovateli Boží lásky, nebo při tomto světě a jeho antikristovských způsobech?

Ani my, dnešní učedníci Páně, kteří se ke Kristu hlásíme a chceme být jeho svědky, to nemáme ve světě snadné. Jsme přesvědčeni a vyznáváme, že je to Kristova Pravda spojená s Boží láskou, která dává pravý smysl našemu životu a zůstává i jedinou nadějí pro svět. S tím však svět kolem nás, který zůstává Bohu i pravé lásce odcizený, v němž převládá touha po majetku a moci, nechce ani dnes souhlasit. A

tak jako zůstává nepřátelský vůči Kristu, staví se na odpor i proti jeho dnešním vyznavačům. Pokud je přímo nepronásleduje, podrobuje je alespoň tvrdé, nepřátelské kritice.

I pro nás je však důležité, že tento janovský oddíl končí ujištěním Páně, že On nenechá své věrné svědky bez pomoci; že jim pošle od nebeského Otce svého Ducha, *Ducha pravdy*, který je zmocní k vydávání statečného svědectví. My rozumíme, že je zde přislíben Duch svatý, který se má stát učedníkům potřebnou posilou shůry. Ale čekali bychom, že zde bude v tomto smyslu i nějak výrazně označen. On je však, jak zde čteme v našem Ekumenickém překladu, označen jako *Přímlovce*, který má přijít na pomoc: *Až přijde Přímlovce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví.* (V Kralické bibli čteme: „Až přijde ten Utěšitel od Otce.“) Je otázkou, zda se zde toto označení Ducha svatého jako (pouhého) *Přímlovce* (anebo jen Utěšitele) hodí do navozené situace, kdy Kristovi učedníci mají vydávat svědectví v nepřátelském světě, do něhož jsou vysíláni. Kdy mají statečně svědčit o své víře v Ježíše Krista a ochotně sloužit k víře lidem. (2K 5,11) Potřebují, aby se ten *Duch pravdy od nebeského Otce* za ně především přimlouval?

Zde si můžeme připomenout podobný oddíl z Evangelia podle Matouše (10,17-20), kde Pán Ježíš ohlašuje svým učedníkům: „Budou vás vydávat soudům, budou vás vodit před vládcy a krále kvůli mně, abyste vydávali svědectví jim i národům. A když vás obžalují, nedělejte si starosti, co budete mluvit; v tu hodinu vám bude dáno, co máte mluvit. Nejste to vy, kdo mluvíte, ale mluví ve vás Duch vašeho Otce.“ Z této souvislosti je jasné, že jde především o pomoc a sílu Ducha shůry pro věrné svědectví učedníků, nikoli o pouhou přimlovu před světskými soudci.

K tomuto přiměřenějšímu pojetí „Ducha Pravdy od Otce“ vede i původní výraz v řeckém textu Nového zákona. Jde o slovo PARAKLÉTOS, které znamená doslova „přivolaný“, přivolaný ku pomoci. To nám sice v řeckém znění nic zvláštního neříká, zato však dobře rozumíme jeho významu v latinské době: ADVOCATUS, přivolaný na pomoc jako advokát. A to dává dobrý a správný smysl tohoto slova i v souvislosti s naším celým biblickým oddílem. Duch svatý je zde posílán od Otce, Synem Ježíšem, jako pověřený Advokát,

jako Boží Zástupce. To odpovídá i situaci na soudech, kde jde především o dohledávání pravdy na základě vydávaného svědectví. (Hned v navazující kapitole – J 16,13 – čteme další ujištění Páně, že „ten Duch pravdy uvádí do veškeré pravdy“.) Duch svatý je tedy podle původního textu pojat především jako advokát-obhájce, který zná plnou pravdu a pomáhá ji dosvědčovat jako první. A v tom může podepřít i všechny Kristovy svědky. Stává se hlavním zástupcem Kristovy Pravdy v procesech tohoto světa.

Nyní to dává smysl: Pán Ježíš je si vědom toho, že jím vyslaní učedníci by sami sotva obstáli v nepřátelském světě jako jeho přesvědčiví svědkové. Dobře ví, že by nenalezli pro věrné svědectví potřebnou sílu a odvahu, dokonce ani správná slova. Proto jim zaslibuje *Ducha pravdy* jako jedinečného advokáta, jako poradce a obhájce, který však dovede i povzbudit a dokonce i pomůže najít případná slova pro vydávání svědectví.

V tomto základním příměru můžeme však ještě pokračovat dál, až k představě advokáta jako „obhájce ex offio“, který bývá určen samým soudem, právě v případech, kdy se obžalovaní neumějí hájit sami, kdy nemají prostředky, aby si mohli advokáta obstarat. Podobně je i zde Duch svatý přislíben jako advokát „ex offio“, což znamená doslova „z úsluhy“, tedy z laskavosti samého soudu. Nyní už z laskavosti nejvyššího Soudce: Duch svatý je poslán Pánem Ježíšem, Božím Synem, jako pomoc od nebeského Otce, a to na znamení jeho slitovné lásky a milosrdenství. A pak už rozumíme, že vzhledem k tomuto milostivému projevu Boží lásky může být tento Duch-Advokát chápán a v některých překladech také pojmenován jako *Přímlovce*. (Tak i v našem Ekumenickém překladu.) A nejen jako přímlovce, nýbrž i jako Utěšitel, který utěšuje Kristovy svědky Boží otcovskou láskou. (Tak Kralická bible, překlad Martina Luthera i některé další.)

Tak nám nakonec z těchto výkladových souvislostí vyplývá zcela aktuální otázka: v jakém smyslu potřebujeme Ducha svatého jako *Ducha pravdy* my, dnešní učedníci, kteří jsme přece slovy Páně také vyzváni k vydávání svědectví? Neboť i pro nás platí Kristova výzva v závěru textu: *Také vy vydávejte svědectví, neboť jste se mnou*. Potřebujeme jeho Ducha jako Advokáta, anebo spíše jako Přímlovce a

Utěšitele? Dnes už nejsme nuceni zodpovídat se před soudci světa jako obžalovaní, ale nicméně jsme jako Kristovi svědci také vystaveni mnohým přísným soudům a kritice. (Ovšem, snad si i mnozí z vás můžete vzpomenout na dobu nadvlády jedné strany jako totality, kdy pouhá příslušnost k církvi byla pokládána za porušení zaváděného ideologického řádu a stávala se důvodem pro vyšetřování i pro různé formy diskriminace a postihu. Jak i nám bylo zapotřebí duchovní síly, když jsme se museli všelijak zodpovídat na úradech a vydávat svědectví. Jak často jsme potřebovali pomoc Ducha Páně, abychom měli vnitřní sílu pro ony různé zkoušky; abychom nacházeli i správná slova, abychom neselhali. Tehdy se Boží *Duch pravdy* mohl i při nás osvědčovat jako potřebný Advokát a Zastávce.)

Dnes, kdy žijeme v plné svobodě vyznání a svědectví, je aktuální spíše ono další pojetí Ducha svatého jako *Přímluvce*. My ho však v Novém zákoně shledáváme již ve zcela pozměněném nasměrování, totiž jako *Přímluvce* před samým Bohem. Naším hlavním *Přímluvcem* je podle apoštola Jana sám Pán Ježíš Kristus (1J 2,1). Ale apoštol Pavel neváhá připsat přímluvnou funkci i Duchu svatému: „Tak i Duch přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám ten Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkaním. Ten Duch, který zkoumá srdce, se přimlouvá za svaté podle Boží vůle“ (Ř 8,23.26-27). V tomto ujištění je i velká útěcha, a proto také tím spíše mohli naši kraličtí otcové, podobně jako Martin Luther a další překladatelé, chápat zaslíbeného *Ducha pravdy* i jako *Utěšitele*.

Přiznejme si, sestry a bratři, že i tuto pomoc Ducha svatého, jako *Přímluvce* a *Utěšitele*, velice potřebujeme. Právě za okolností, kdy jsme stále více svíráni mnohými starostmi, nebo kdy se naopak dáváme rozptylovat nejrůznějšími nabídkami a lákadly konzumního života. Proto máme stále méně času na duchovní hodnoty a pro svědectví, k němuž nás náš Pán volá. Jak je nám zapotřebí jeho Ducha shůry, který zkoumá naše srdce a promlouvá do našeho svědomí; ale který se též za nás hříšné a slabé, i neochotné a vzdorující, přimlouvá před trůnem nebeského Otce. A tak nás i v této úloze, jako náš *Přímluvce* a *Utěšitel*, pomáhá Duch Páně nasměrovat k vydávání dobrého kristovského svědectví.

V paralelním oddílu Janova evangelia (14,15-17) nacházíme zvláštní ujištění Páně o trvalé pomoci jeho Ducha-Parakléta jako přislíbeného Advokáta-Rádce, *Přímluvce* i *Utěšitele*. Jsou to další slova učedníkům: „Milujete-li mne, budete zachovávat i má přikázání; a já požádám Otce a on vám dá jiného *Přímluvce* (Parakléta), aby byl s vámi na věky – Ducha pravdy, kterého svět nemůže přijmout, poněvadž ho nevidí ani nezná. Vy jej znáte, neboť on s vámi zůstává a ve vás bude.“ – Je i na nás, sestry a bratři, abychom s ním, s Kristovým *Duchem pravdy*, počítali a o něho prosili. Amen

MODLITBA

Pane Bože, Otče náš v Pánu Ježíši Kristu, děkujeme za možnost nového společného slyšení tvého Slova. Děkujeme za ujasnění jeho dnešní radostné zvěsti o trvalé pomoci tvého Ducha pravdy, který se má podle zaslíbení Pána Ježíše osvědčovat i při nás dnes, pokud přijímáme jeho pověření k dobrému životnímu svědectví. Prosíme o tvé nové duchovní zmocnění, abychom mohli zakoušet pomoc tvého Ducha jako dobrého Rádce, *Přímluvce* i *Utěšitele*. Amen

PÍSEŇ č. 373 Ó sešli Ducha svého

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože náš, v přímluvné modlitbě tě dnes především prosíme, abys mocí svého svatého Ducha prosazoval v našem odcizeném světě stále důrazněji duchovní hodnoty svého Království, jak jsi nám je zjevil v Pánu Ježíši Kristu; především pravou lásku, radost a pokoj. Tvá láska a tvůj pokoj necht' v moci tvého Ducha pronikají do všech mezilidských vztahů a brání všemu zlému mezi lidmi i národy. A prosíme, aby sis i nás použil v tomto směru k dobrému svědectví. Dej, abychom v tom uměli začínat již ve svých rodinách a v příbuzenských i dalších přátelských vztazích, ve svém

sboru i v širším společenství církve a ve spolupráci s dalšími věřícími. Ve svých přímluvách pak nyní zvlášť myslíme na naše nemocné, na ty, kteří jsou nějak postiženi trápením a různými starostmi, kdo se cítí nešťastní a opuštěni. Modlíme se za všechny, jimž ubývají potřebné síly, kteří ztrácejí naději a nevědí, kde hledat pravou pomoc. Prosíme, osvědči se i při nich jako ten, kdo se smilovává a přichází na pomoc, podle své svaté vůle, jak nás ji učí chápat a přijímat i náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus. V jeho jménu ti předkládáme i naše přímluvy jako k nebeskému Otci: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Jako slova poslání a povzbuzení do příštích dnů slyšme další příslib Páně učedníkům z Evangelia podle Jana:

Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to nesnesli. Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám za sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne. (J 16,12-14)

POŽEHNÁNÍ

Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí.

Požehnání Boha našeho trojjediného, Otce i Syna i Ducha svatého, nechť zůstává se všechněmi vámi. Amen

PÍSEŇ č. 487 Amen, Otče, rač to dáti

BĚH ZA NEPOMÍJITELNÝM VĚNCEM

VSTUPNÍ SLOVA

K tobě, Hospodine, pozvedám svou duši. V tebe doufám, Bože můj; kéž nejsem zahanben. Ano, nebude zahanben, kdo skládá naději v tebe. (Ž 25,1-2) Amen

PÍSEŇ č. 71 V tebe doufám, Hospodine

MODLITBA

Pane Bože, Otče náš v Pánu Ježíši Kristu, děkujeme za nový důkaz tvé milosti, že jsme se mohli v tuto nedělní chvíli opět shromáždit jako společenství tvého zvláštního lidu, jako společenství bratří a sester, které si pro svého Syna vyvoluješ uprostřed tohoto světa. Děkujeme ti za dar víry jako dar hlubšího poznání pravého smyslu našeho života, který nemá být omezen jen na tuto pozemskou dočasnost, nýbrž pro tvého milého Syna rozšířen až na věčný život v nebeském království. Děkujeme, že v této víře i lásce a naději se můžeme i nyní v tomto shromáždění k tobě obracet ve vděčné modlitbě jako k Otci věčnosti. Ty znáš naše srdce i naše vezdejší cesty, naše starosti, nemoci i trápení. A tak je pro nás velkou úlevou, když se můžeme se všemi životními břemeny vždy znovu obracet k tobě jako ke svrchovanému Pomocníku a Pánu. Prosíme, ujisti nás znovu i v tomto shromáždění o své blízkosti a vždy pohotové pomoci. Utvrzuj nás ve víře a v naději v obnovující moc tvého Ducha v našich životních zápasech a zkouškách a chraň nás, abychom se neuchylovali od cesty, na kterou nás voláš svým Slovem. Požehnej nám, prosíme, jeho nové slyšení a posilni nás k jeho ochotnému činění. Pro našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Jako první čtení z Písma svatého vyslechněme oddíl z Prvního listu Timoteovi, 6. kapitoly, verše 6. až 15.:

Zbožnost, která se spokojí s tím, co má, je už sama velké bohatství...

PÍSEŇ č. 419 Mocný Bože, při Kristovu

KÁZÁNÍ

Milost našeho Pána Ježíše Krista se všemi vámi. Amen

Biblickým základem našeho kázání jsou slova apoštola Pavla z Prvního listu Korintským, z kapitoly 9., kde ve verších 24. až 26. čteme:

Nevíte snad, že ti, kteří běží na závodní dráze, běží sice všichni, ale jen jeden dostane cenu? Běžte tak, abyste ji získali. Každý závodník se podrobuje všestranné kázni. Oni to podstupují pro pomíjitelný věnec, my však pro věnec nepomíjitelný. Já tedy běžím ne jako bez cíle; bojuji ne tak, jako bych dával rány do prázdna. Ranami nutím své tělo ke kázni.

Milí přátelé v Kristu, při prvním slyšení těchto slov by se mohlo zdát, že zde mluví nějaký lehkotletický trenér, který dává svým novým svěřencům pokyny před atletickou soutěží, pokyny pro usilovný běh k cíli: *Nevíte snad, že ti, kteří běží na závodní dráze, běží sice všichni, ale jen jeden dostane cenu? Běžte tak, abyste ji získali.* A pamatujte i na to, že *každý závodník se podrobuje všestranné kázni!* Zde však apoštol Páně oslovuje členy křesťanského sboru v dávném řeckém městě Korintu. Používá tohoto svého příměru jako výzvy pro správný křesťanský běh života ve víře. Pro správný běh směrem k vytčenému cíli Božího království.

Je známo, že se apoštol Pavel na svých misijních cestách dostal až do Malé Asie a Řecka, kde měl také příležitost sledovat na velkých sportovních stadionech atletické soutěže, ne-li snad i olympijské hry.

Není tedy divu, že dovedl ve svých kázáních a dopisech často použít i průměry z této sportovní oblasti. A tak mohl pro své milé Korintány, kteří měli ve svém městě také velký sportovní stadion, použít toto srovnání běhu na atletické dráze se správným křesťanským životním během. Klíčovým slovem jeho příměru je zde *věnc* – jako cena pro vítěze, který dosáhl cíle. Ale Pavel hned ukazuje i na rozdíl mezi vavřínovým věncem běžců-atletů a věncem, který je připraven pro vítězné běžce Kristovy: *Oni to podstupují pro pomíjitelný věnc*, totiž vavřínový, který časem zvadne a uschne, *my však pro věnc nepomíjitelný*. To je jistě velmi případné srovnání. (Kralický překlad zde mluví o koruně, o koruně „neporušitelné“ proti koruně „porušitelné“; přidržel se totiž překladu latinské bible Vulgaty, kde slovo „corona“ je doslovným překladem původního řeckého výrazu STEFANOS, totiž věnc. Ekumenický překlad je zde tedy zcela přesný. Jde o srovnání dvou věnců: věnce, který pomíjí, s věncem, který nepomíjí.)

Čtenáři Pavlova listu tomuto přirovnání jistě dobře rozuměli. Mohli si ujasnit, že jako věrní následovníci Pána Ježíše Krista mohou očekávat na konci svého běhu *nepomíjitelný* (nevadnoucí) *věnc* pro vítěze od svého vzkříšeného Pána. Pavel to později v Listě Filipským vyjádřil velmi výrazně sám o sobě: „Bratři, já nemám za to, že jsem již u cíle; jen mohu říci: zapomínáje na to, co je za mnou, běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, již je Boží povolání v Kristu Ježíši“ (Fp 3,13). Pavel je přesvědčen, že na konci křesťanského běhu jde o cenu, která nepomíjí, která má trvalou, věčnou hodnotu v Božím království. K tomuto cíli a k této ceně pro vítěze má směřovat i osobní běh všech členů křesťanského sboru. Tedy i náš životní běh.

Apoštol Pavel nám však v tomto příměru o běhu k cíli za „věncem, který nepomíjí“, nabízí ještě další porovnání. Připomíná, že na atletické dráze *běží sice všichni, ale jen jeden dostane cenu*. To má jistě každého pobízet k velkému osobnímu nasazení. *Běžte tak, abyste ji získali*. Stejná výzva k co největšímu úsilí má podle Pavla platit i pro Kristovy běžce: „Běžte tak, abyste té ceny dosáhli, běžte jako o závod!“ Ale při křesťanském běhu je právě základní rozdíl v tom, že cenu pro vítěze – onen *nepomíjitelný věnc* – mohou získat všichni; všichni, kdo společně běží k jednomu cíli! V tom je náš křesťanský

běh jedinečný: nejen ten, kdo doběhl první, ale všichni můžeme dosáhnout cíle! I my dnešní křesťané v našich sborech, v našem nastoupeném společném běhu, v nadějném společenství víry a lásky. A ovšem i ve společenství celé církve, i v širší křesťanské ekumeně. Přitom je však nutno běžet správným směrem a podle určených pravidel a směrnic. Tentokrát však už jako směrnice pro dlouhý, dálkový běh. A s pohledem upřeným kupředu, za samým vítězným Pánem. Tak, jak k tomu později vybídne apoštol v Listu Židům: „Vytrvejme v běhu, jak je nám uloženo, s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle“ (Žd 12,2).

Apoštol Pavel ovšem také dobře ví, a proto zde připomíná i svým Korintťanům, že křesťanský běh k cíli vyžaduje (jako každý dobrý běh) nejen dobrou přípravu, ale i trvalou sebekontrolu a osobní kázeň: *Každý závodník se podrobuje všestranné kázni*. A hned dá i sebe samého za příklad: *Já tedy běžím ne jako bez cíle* (jako bych ztrácel správnou orientaci); *bojuji ne tak, jako bych dával rány do prázdna*. V tomto vyznání Pavel přechází k příměru z další sportovní disciplíny, k pěstnímu zápasu. Namísto obecného výrazu „bojuji“ by se zde spíše hodil doslovný překlad „zápasím pěstmi, boxuji“. Pavel se nechce podobat boxeru, který *dává rány do prázdna*, doslova „do vzduchu“, a tak míjí svůj cíl. Zde si můžeme připomenout i známý obraz ze světové literatury: Pavel se nechce podobat Donu Quichotovi, který se pouští do zápasu s větrnými mlýny.

Ale apoštol se nakonec nerozpakuje dopovědět, že umí také zasazovat krotící údery sám sobě: *Ranami nutím své tělo ke kázni*. Je si vědom toho, že při svém běhu k vytčenému cíli musí zápasit nejen s vnějšími protivníky a nesnázemi, nýbrž i sám se sebou. Tím připomíná také nám, dnešním křesťanům, že i nás čekají na naší životní trati mnohé těžké zápasy, zevně i zevnitř, spojené namnoze i s našimi nedostatky a hříchy. A že je proto i nám zapotřebí všestranné kázně, již se musí každý „běžec Kristův“ poslušně podrobovat. Tato sebekázeň se ovšem neobejde bez pokory a pokání ani bez vzájemné ohleduplnosti a součinnosti všech, kdo se vydali na společný běh za *nepomíjitelným věncem*.

Tato ukázněnost, kterou zde Pavel uplatňuje na sebe a jednotlivé běžce, se musí vztahovat obecně i na Kristovu církev

v tomto světa. Také její správný dějinný běh, provázený mnoha zápasy, musí být spojen s vnitřní kázní, pokorou a pokáním. Vzpomeňme na příklady z dějin, že kdykoli na to představitelé církve zapomínali, vedlo to církve na rozličná scestí, při nejmenším k ochablosti a úpadku. Na to správně ukazovala různá obrodná hnutí a v duchu apoštola Pavla i průkopníci a představitelé naší české reformace, od Jana Miliče z Kroměříže přes Husa až ke Komenskému. V tomto smyslu příkladně vystoupil i německý reformátor Martin Luther v době tureckého ohrožení. Když se blížila na jih do Evropy sultánova vojska, vyzýval křesťanské země především k pokání a k duchovní obnově: „Musíme se od základu změnit ve své podstatě, jinak budeme marně bojovat.“ Ony základní požadavky celkové ukázněnosti pro správný křesťanský běh jednotlivců i celé církve trvají i dnes na počátku třetího tisíciletí.

Na závěr si ještě můžeme onu apoštolem navozenou představu společného běhu k cíli doplnit i dalším příměrem, tentokrát příměrem k dálkovému orientačnímu běhu. U tohoto běhu jsou velmi důležité orientační ukazatele a při postupných etapách i občerstvovací stanice. I my křesťané potřebujeme při svém dálkovém běhu určité etapové předěly s doplňkovou orientací a s potřebným občerstvujícím posilováním. K tomu nám slouží naše neděle a svátky, kdy se můžeme znovu orientovat podle Božího Slova a posilovat společným zpěvem a modlitbami. Každá neděle by pro nás měla být osvěžující zastávkou pro načerpání nových sil k dalšímu běhu, směrem k pravému cíli. Pán Bůh dej, aby i naše dnešní shromáždění bylo pro nás novým občerstvením a posilou. Amen

MODLITBA

Pane náš, Ježíši Kriste, děkujeme za vzácné svědectví tvého apoštola, které nám znovu ukázalo na správný směr i podmínky pro náš dobrý běh k cíli, který jsi ty sám pro nás připravil. Prosíme, posiluj nás mocí svého Ducha svatého, abychom i my mohli v běhu za nepomíjivým věncem vytrvat až k dobrému konci. Abychom mohli posléze vyznat podle apoštola Pavla: „Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru jsem zachoval.“ (2Tm 4,7) Amen

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Dobrotivý Pane, Bože nás trojjediný, prosíme, skloň se k nám i v tuto chvíli, kdy se k tobě obracíme v přímluvných modlitbách. Především prosíme za své nejbližší, za své rodiny a přátele, kdekoli je máme, doma i ve světě. Prosíme za naše společenství ve sboru a v církvi; za církev obecnou, ke které se hlásíme. Prosíme i za širší společnost, v níž máme své místo i své různé povinnosti. Dej, abychom i v ní jako tvůj zvláštní lid vydávali dobré svědectví o tobě, jako ti, kteří přijali pozvání Pána Ježíše Krista k jeho následování. Prosíme za okolní svět, který se ti stále více odcizuje a propadá mocnostem zla. Prosíme za všechny, kdo jsou v moci postavení, kdo mají vliv na veřejné politické i mezinárodní dění, aby si byli vědomi své odpovědnosti ve všech úkolech, které na sebe vzali. Zvláště pak prosíme za nemocné a strádající, za všelijak nešťastné a opuštěné. Do tvé milostivé ochrany a pomoci svěřujeme v přímluvných prosbách i všechny ty, kdo jsou postiženi sobectvím a nenávisť druhých lidí, válkami, terorismem i živelnými pohromami. Prosíme, Pane, prosazuj v našem zmateném světě spásné hodnoty svého Království, spravedlnost, lásku a pokoj. Ke svým přímluvám připojujeme modlitbu Páně: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Jako slovo poslání do příštích dnů slyšme apoštolskou výzvu z Listu Židům:

Proto i my, obklopeni takovým zástupem svědků, odhodme všecku přítěž i hřích, který se nás snadno přichytí, a vytrvejme

*v běhu, jak je nám uloženo, s pohledem upřeným na Ježíše,
který vede naši víru od počátku až do cíle. (Žd 12,1-2)*

POŽEHNÁNÍ

Na cestu do svých domovů prosme o Boží požehnání podle 67.
žalmu:

*Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání; kéž nad námi
rozjasní svou tvář! Ať je známa na zemi tvá cesta, Bože náš,
mezi všemi národy tvoje spása!* Amen

PÍSEŇ č. 555 Jezu, rač ty sám

SYNU, ODPOUŠTĚJÍ SE TI HŘÍCHY

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Vlej do duše svého služebníka radost, k tobě, Panovníku, pozvedám svou duši, neboť ty jsi, Panovníku, dobrý a nabízíš odpuštění; ke všem, kdo tě volají, jsi nejvyšší milosrdný. (Ž 86,4-5) Amen

PÍSEŇ č. 86, 1-7 Nakloň, Pane, ucha svého

MODLITBA

Dobrotivý Bože, nebeský Otče, jsme tu dnes pohromadě, abychom nezapomněli na všechno dobré, co jsme v minulých dnech přijali a okusili, abychom dobrotu a chválu přiřkli tobě a ne sobě, abychom každý v sobě i společně nahlas vyznali, že ty nám dáváš sílu ke každému dobrému činu i slovu. Jsme tu, protože ty od věků přicházíš, abys byl s námi a abys k nám mluvil Slovo života.

Děkujeme, že jsi v Ježíši přišel až mezi nás a že v jeho Duchu a Slovu i dnes přicházíš, abys k nám mluvil to Slovo, které vysvobozuje z hříchu, z nemoci, z únavy a zchromlosti i ze zahynutí. Děkujeme ti, že jsi v minulých dnech přicházel domů k všelijak nešťastným a bezradným lidem. I tam jsi byl, kde v trápení lidé o tobě pochybovali a ztráceli víru. Děkujeme, žes je i nás skrytě nesl a podpíral, těšil a posiloval.

Pane náš, přijď k nám dnes, toužíme setkat se s tebou a slyšet tvé Slovo. Přijď ke všem, kdo tě čekají i potřebují. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Naslouchejme čtení ze 2. kapitoly Evangelia podle Marka, od verše 1. do 12.:

Když se po několika dnech vrátil do Kafarnaum, proslechlo se, že je doma...

PÍSEŇ č. 438 Přišli jsme, ó Ježíši

KÁZÁNÍ

Základem dnešního kázání se stane z přečteného oddílu ze 2. kapitoly Markova evangelia verš 5.:

Když Ježíš viděl jejich víru, řekl ochrnutému: „Synu, odpouštějí se ti hříchy.“

Sestry a bratři, v 1. kapitole píše Marek o tom, jak Ježíšovo působení nabývalo na síle a šíří. Když se rozneslo, že má moc uzdravovat a zbavovat lidi zlých duchů, všichni ho vyhledávali a přicházeli k němu odevšad. Proto Ježíš zůstával venku, v ústraní, na opuštěných místech.

Ale my dnes slyšíme, že se Pán Ježíš opět vracel k lidem domů, *aby k nim mluvil to slovo*. To slovo přibližující Boží království. Ježíš uzdravoval, zbavoval lidi zlých postižení, dokázal demonstrovat Boží přítomnost mocnými činy. Ale přesto se znovu vracel k tomu slovu. Dneska se hodně dá na to, co je očividné, průkazné, přesvědčivé, efektní a efektivní. Slovo nic moc neznamená. I my, evangeličtí křesťané leckdy pochybujeme nad účinností mluveného slova, kázání. Kdybychom tak dokázali předložit lidem něco přesvědčivějšího! Ale Pán Ježíš se k tomu slovu vracel a znovu ho mluvil lidem. Nečekal na zástupy. Mluvil to slovo k jednotlivcům i k mnoha lidem. Věřil, že Bůh chce mluvit k lidem: to slovo přinášející milost, jdoucí k srdci, sahající až do morku kostí, jdoucí až k zárodkům lidských nemocí a nabízející uzdravení celého člověka - to slovo otvírající nový život a novou budoucnost.

Tu k němu přišli s ochrnutým; čtyři ho nesli. Co víme o tom člověku? Neznáme jeho jméno. Ochrnutý, bezmocný, odkázaný jen na pomoc druhých. Musí být nesen – čtyřmi. To je celá jeho charakteristika. Ochrnutí se netýká jen těla.

Ti čtyři bezejmenní nesou ochrnutého k Ježíši. Jsou to přátelé, kteří konkrétně pomáhají, ale taky vědí, že sami na lidské neštěstí nestačí. Důvěřují v pomoc Ježíšovu. Jak nesmírná je cena věřících přátel, kteří nějak společně nesou k Bohu toho, kdo sám nemůže! Konkrétní pomoci. Nebo tím, že ho podpírají na těžkém úseku životní cesty, když je i víra ochromena tím, co se stalo. Ale i modlitbami. Modlitby jsou zvláštní možnosti, jak nést spolu s jinými někoho k Boží pomoci. Tak nás druzí nesou ve svých modlitbách, aniž o nich jmenovitě víme. A tak můžeme i my druhé nést k Bohu, aby učinil, co my sami nemůžeme. Vzpomeňme, jak apoštol Pavel nesl křesťany různých sborů svými modlitbami a jak je sám prosil, aby nesli jeho.

A ještě jedno si máme uvědomit: Nejednou nás nesou také ti, kteří sami snášejí různá trápení, ale nenechali se tím zlomit ani zdeptat - nesení druhými a vírou, nesou nás. Jsme nesení druhými, všímejme si toho s vděčností, abychom my sami se stávali přáteli, kteří někoho společně nesou. Společně! To je také důležité, aby si snad někdo nemyslel, že někoho zchromlého může unést sám.

Jak to bylo v tom Markově příběhu dál, dobře známe. Nosiči narazili na překážky. Ale neodradila je ani námaha, ani co řeknou. Rozebrali střechu tomu domácímu kazateli přímo nad hlavou – dneska by to měli o moc těžší – a spustili nosítka s ochrnutým před Ježíše.

Pomysleme, jak snadno ochabujeme, když chceme někoho nést k Bohu třeba jen v modlitbách. Překážek je dost. Nejen u druhých a u nás samých. I ten ochrnutý může být plný hořkosti a může své nosiče zrazovat, že to nemá cenu, ať to vzdají. To může být svým způsobem větší překážka, než rozebrat střechu. Ale ti čtyři se nevzdali. Nesnažili se přeci kvůli sobě a na vlastní pěst. Důvěřovali Ježíši.

Co se stalo pak, to známe. Mohli bychom napovídat. A tak to slyšíme jaksi samozřejmě: *Když Ježíš viděl jejich víru, řekl ochrnutému: „Synu, odpouštějí se ti hříchy.“* Jenže pozor, to slovo překvapí hned dvakrát. Tak nejprve: Ježíš uviděl víru těch spouštěčů,

ale oslovil ochrnutého. A pak hned překvapí, co mu řekl: „Synu, odpouštějí se ti hříchy“. Zastavme se u toho.

Ježíš uviděl víru těch divně jednajících lidí, protože on u lidí víru hledá. Ježíš víru chce vidět a dokáže ji vidět i za jejich podivným jednáním.

Ale jaká je to víra, kterou Ježíš uviděl? Tichá, beze slov, projevující se činem solidarity a přátelství. Soucit, který se stává konkrétní pomocí, při vědomí svých mezí, ale poháněn vírou v moc Boží, která dokáže víc. Víra skrze lásku dělající. Nesení břemen druhého, nesení druhého jako břemene před Krista.

Ježíš v našem příběhu o víře vlastně nepromluvil, ale Marek pro nás připomíná, že Ježíš v jednání těch čtyř víru viděl. Jinde mluvil Ježíš o víře, která i hory přenáší. A stačí jí zrnko. Moc taková víra dokáže a zmůže. Ne pro vyzdvižení sebe, ale v pomoci druhému. Víru, která i hory přenáší ve službě druhému, uviděl Ježíš u těch čtyř, kteří přenesli zchromlého přítele přes střechu a spustili ho před něj.

A ještě nějakou víru Ježíš u nich uviděl. Víru, která do sebe zahrnuje i druhého a druhé. V našem pojetí je víra často velmi individuální. Myslíme na osobní vztah k Bohu, na osobní zbožnost. Ale Ježíš viděl víru trochu jinak. Viděl víru, která spojuje lidi dohromady ve společné pomoci. Víru, v níž jeden s druhým doufají a něco spolu dokáží.

A teď ještě to druhé překvapení. Když Ježíš uviděl jejich víru, řekl ochrnutému: „Synu, odpouštějí se ti hříchy“.

Ten, který si připadal méněcenný před lidmi, natož před Bohem, najednou slyší oslovení „synu“. Přátelé jsou dobří, ale nad ně je ten, který nám připisuje k dobru jejich víru, když nám se jí nedostává. Nad přátele je dobrý ten, který říká „Synu, odpouštějí se ti hříchy“.

Bůh není od toho, aby nám bylo vždycky dobře, ale abychom byli jeho dětmi. Proto Ježíš říká: „Synu, odpouštějí se ti hříchy.“

Hříchy? Hříchy nejsou jen jednotlivé špatné činy a provinění – hříchy jsou daleko skrytější a zákeřnější – jako viry pochybností o Boží dobrotě či zhoubné buňky beznaděje. Copak se v přetěžkém utrpení i u věřícího člověka někdy nerodí pochybnosti a neztrácí víra? Proč zrovna někoho nebo nějakou rodinu stíhá tolik neštěstí? Boží

trest? Za co? Boží prokletí? Proč? Za co? Hříchy jako viry napadají člověka v trápení, činí ho k neunesení, vzdalují od Boha, naplňují pocity hluboké křivdy ze strany Boží, vedou ke vzdoru či zatrpklosti. V takových situacích se ocitají i ušlechtilí a věřící lidé.

V takových situacích věřící potřebují přátele. Ale nejvíc potřebují toho, který jim řekne: Synu nebo dcero, *odpouštějí se ti* hříchy. Bůh tě netrestá, nestihá tebe ani tvou rodinu kletbou. Naopak jde ti do tvého trápení na pomoc. Vine tě jako otec k sobě a dodává ti svou sílu. Ano, trpíš, ale ne beznadějně, ne bez Boha. S jeho pomocí se můžeš svému trápení vzepřít. Už nejsi jen ochrnutý, ochrnutá, jsi Boží dítě, osvobozené od zahořklosti, křivdy a beznaděje. Většinou to nejde u člověka tak rychle, aby se v bolavé duši hned uzdravil, ale kdo uvěří tomuto slovu Pána Ježíše, uzdraví se časem z každého trápení.

Nejhorší nemocí není žádná z nemocí těla. Nejhorší nemocí je nesmířenost – s Bohem, a tím i se svým životem. Nesmířenost ochromuje víru i možnost uzdravení. Ježíš přináší smíření z Boží strany, osvobození od všeho, co nás vzdaluje zdroji života i zdraví. Přitom ovšem nejednou naráží také na lidskou nesmiřitelnost.

Ale abychom se docela nevyhnuli tomu, co přináší ten příběh v závěru a co nám možná taky vrtá hlavou. Co je snazší: říct slovo odpuštění, nebo uzdravit? A co je pro nás víc? Odpuštění nebo zdraví? Většinou si zdraví přejeme na prvním místě. A určitě, kdo je zdravý, má mnoho. Dokud jsou v rodině všichni zdraví, nevíme ani, co máme. Ježíš však ukazuje, že nevěřit Boží lásce, žít v nesmířenosti s Bohem i se sebou, je horší než tělesná nemoc. Smíření s Bohem můžeme vzdorovat i těm nejvážnějším nemocem. Dá se žít i s nemocí, jíž není většina lidí zbavena tak rychle, jako když Ježíš nakonec uzdravil toho ochrnutého. Když je člověk smířen s Bohem a má podporu blízkých, tu se i tak dá žít lidsky a nadějně. K tomu nám nebeský Otec poslal Ježíše. I k nám dnes mluví. A k tomu nám dává i vzácné přátele, kteří nás podpirají, někdy i nesou důležitý úsek naší cesty k Bohu.

Konec konců: každá nemoc je dočasná a skončí nejpozději smrtí. Ale Boží odpuštění, které i nám Ježíš zvěstuje, platí i pro budoucnost. Otvírá nám budoucnost Božích dětí. Z toho čerpáme sílu už nyní. A z toho čerpáme i naději poslední, že i kdyby kdo nebyl uzdraven nyní, jednou řekne Pán Ježíš i mrtvému: Vstaň, vezmi své

máry, rakev nebo urnu se svým prachem, do něhož se rozpadla i tvá nemoc a všechno tvé časné trápení, a jdi domů, ke svému nebeskému Otci a ke svým sestrám a bratrům. A bude pozvednut a půjde, za úžasu mnohých, a všichni budou chválit Boha. Amen

MODLITBA

Pane, děkujeme za přátele, kteří na nás myslí a podpírají nás také svou vírou a modlitbami. Děkujeme za společenství víry, v němž můžeme společně překonávat překážky a pomáhat jedni druhým. Děkujeme za to slovo, že nás láska Boží nese a unese se vším, co jsme a co nás potká. Amen

PÍSEŇ č. 172 Od věků Bůh, od věků Král

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane, stojíme před tebou, který vidíš víru v srdcích těch, kteří jednají soucitně, solidárně a lidsky. Prosíme, ať přibývá takových lidí. Podpoř ty, kteří mají odvahu riskovat pro druhé a překonávat i různé překážky v důvěře, že najdou pro bezmocného pomoc. Přiznávej se k takovým lidem i dnes svou mocí. Posílej lidem v nouzi pomocníky, bližní a přátele. Nes ty sám modlitby všech, kteří prosí o pomoc pro lidi všelijak trpící.

Pomoz tomu, kdo nevěří a nemá žádnou naději.

Pomoz tomu, kdo je plný hořkosti a křivdy a nedokáže přijmout tvé smíření. Pomoz těm, kdo se nemohou modlit.

Pomoz těm, do jejichž života zasáhla ztráta matky, otce nebo dítěte, a oni nevědí jak dál, kde brát odvahu a sílu k životu.

Podpoř nás, abychom se stávali bližními těm, kdo potřebují pomoc a podporu. Dodej nám odvahu i fantazii, nemožné učinit možným pro bezmocného. Nenech nás bez své odpovědi, bez svého Slova, bez tvého Ducha, bez tvé podpory a síly.

Proto voláme ještě společně ve tvém jménu: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti. (Kol 3,13-14)

POŽEHNÁNÍ

Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otce, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, nechť povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu. Amen

PÍSEŇ č. 675 Přijď již, přijď Duchu stvořiteli

CESTA BOHA SILNÉHO

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

*Bože, veselím se z cesty tvých svědectví více než ze všeho
jmění. O tvých ustanoveních přemýšlím, na zřeteli mám tvé
stezky. Nařízení tvá jsou pro mne potěšením, nezapomínám na
tvé slovo. (Ž 119,14-16)* Amen

PÍSEŇ č. 214 Z celého srdce svého

MODLITBA

Věčný Bože, který jsi dokázal svoji lásku k lidem tím, že jsi nám poslal Ježíše Krista, našeho Pána, a osvětil jsi náš život září jeho přítomnosti, tobě vzdáváme dík za tento tvůj největší dar.

Děkujeme ti za dny našeho Pána na zemi; za činy jeho lásky a milosrdenství; za jeho slova, kterými nás vede a pomáhá nám; za jeho poslušnost až k oběti na kříži; za jeho vítězství nad smrtí; za přítomnost jeho Ducha v této chvíli.

Chválíme tě za život, který jsi nám daroval; chválíme tě za zemi a svět, který jsi stvořil, za plující oblaka, za světlo, které svítí ve dne, i za světlo, které osvětluje noc, a za hvězdy třpytící se na noční obloze; chválíme tě za práci, kterou nám dáváš; chválíme tě za všechno, čím smíme vyplňovat volné chvíle; chválíme tě za hudbu a knihy, za dobrou společnost; za všechno, co nám přináší radost.

Chválíme tě za příležitost k modlitbě a za příležitost k slyšení tvého Slova v nedělním shromáždění.

Tebe, Pane, který nám dáváš jen dobré věci, prosíme, odpusť nám náš nevděk, naši nedověru, odpusť náš hřích a požehnej toto shromáždění.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane,
smiluj se nad námi. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Čtení Písma svatého je zapsáno v Evangelii podle Jana, v kapitole 14., ve verších 1. až 14.:

Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne...

PÍSEŇ č. 236 Ježíši, Pane nejvyšší

KÁZÁNÍ

Základem kázání je oddíl z 2. knihy Samuelovy, z kapitoly 22., verše 30. a 31.:

S tebou (Bože) proběhnu i nepřátelskou vřavou, se svým Bohem zdolám hradbu, s Bohem, jehož cesta je tak dokonalá! To, co řekne Hospodin, je protříbené. On je štítem všech, kteří se k němu utíkají.

Bratři a sestry, slova dnešního základu kázání jsou z písně krále Davida. Je to modlitba, v níž David vyznává svou vděčnost Bohu, který ho chránil a vysvobozoval, ať už z moci Saulovy a nepřátel, nebo z proudů Ničemníka a z provazů podsvětí, které se kolem něho stáhly. Je to svědectví toho, kdo poznal, že tam, kde při člověku a s člověkem je Bůh, je bezpečí a naděje. Důležité na tom je, že to nejsou laciná slova někoho, kdo nic nezakusil, ale vyznání muže, který byl vystaven mnoha těžkým zkouškám, v nichž někdy sahal až na dno svých sil. Je to dobré poselství založené na osvědčené přítomnosti Boží moci.

Lidé odjakživa touží po nějaké životní jistotě. Přejí si, aby cesta, kterou si zvolili, byla bezpečná, vedla k dobrému cíli - aby byla dokonalá. Je to pochopitelné. V lidských dějinách bylo příliš mnoho neštěstí, která lidi postihovala. Kdo častokrát prožil mnohá zklamání, žil v nejistotě ze zítřka a zakusil bolest, touží po tom, aby už konečně mohl žít svobodně, důstojně a bez strachu z příštích dnů. Proto si lidé

přejí mít záruku a jistotu, že půjdou cestou dobrou a dokonalou. Tomu všichni rozumíme, neboť jsme to přece i my, kdo takové bezpečí hledají, a v ničem se v tom od ostatních nelišíme. Víme, že není nic těžšího než najít takový způsob života, aby to byl život nepromarněný, bohatý, život, který má svou hloubku. Věru, není to lehké objevit takovou životní cestu, která nepřináší zklamání a je cestou požehnanou. Touží po ní jednotlivci, rodiny, národy.

Je proto užitečné připomenout si zkušenost krále Davida, jak o ní vydal svědectví ve své děkovné písni. V kralickém překladu nám to bude možná o něco bližší: *Toho Boha silného cesta jest dokonalá, výmluvnosti Hospodinovy přečištěné; onť jest štít všech, kteříž doufají v něho*. Z těch slov smíme slyšet dobrou zprávu. Hledáte-li dokonalou cestu, pak vězte, že taková cesta skutečně existuje. Je to cesta Boží. Zvěst Písma nám chce usnadnit hledání takové cesty a říká nám: není nikde jinde než u Boha, ve společenství s ním. Naše životní cesta, usilujeme-li o to a namáháme-li se, může být sice docela slušná, dobrá a třeba časem i lepší, ale jen *toho Boha silného cesta jest dokonalá*. Tak nám svědectví Písma pomáhá objevit poklad, který bychom sami jen těžko hledali. Cesta, po níž lidé tolik touží, je v životě podle Boží vůle a ve spolehnutí se na jeho lásku v Ježíši Kristu, od níž nás nemůže nic odloučit.

Odedávna se lidé ptali, jak žít, jak nejlépe uspořádat svůj život, jakým směrem jít. Jedni viděli dokonalost životní cesty v důrazu na povznesení ducha. Pěstovat svou duši! Vyhradit jí přední místo i za cenu toho, že budou pomínuty hmotné věci. Jiní zase kladli důraz na harmonické soužití člověka s přírodou - to prý je ta pravá cesta života. Vedle toho nechyběly důrazy na asketický život a naproti tomu zase úsilí nabýt co největší množství pozemských statků. I dnes je nám nabízeno, snad ještě více než kdy v minulosti, mnoho rad a orientačních bodů, ukazujících k té zaručeně nejlepší cestě. Množí se sekty, které mají recepty na úspěšný a k nebi povznášející život. V módě je astrologie a východní náboženské směry, které dokonce tvrdí, že to, co se nezdaří nyní, může se podařit v nějakém tom příštím životě. Existuje jistě také poctivé hledání, zápas, který může mít naše sympatie, ale vedle toho je i to, co budí oprávněný nesouhlas a odpor.

Lidé šli také cestami násilí a útlu, cestami spojenými s duchovním a kulturním barbarstvím.

Je mnoho lidských cest, je bezpočet možností životního stylu, ale kde je nějaká záruka a kde vzít jistotu, že to bude cesta dobrá? V dějinách bylo tolik katastrof a neštěstí, tolik podvodů a falše, že ten, kdo něco z toho prožil, je nedůvěřivý a chce vědět, zda bude konečně žít a ne živořit. Otázka po dobré cestě je věčnou otázkou všech generací lidstva.

I v Písmu je neustále kladena různým způsobem. Někdy přímo a jindy ji zase slyšíme mezi řádky. Také král David na ni hledal odpověď. Jeho životní příběh známe. Víme, že to neměl snadné a že musel čelit jak nepřítelům, tak svému vlastnímu pokušení a hříchu. Znovu a znovu musel hledat životní směr a pomoc. Nakonec došel k tomu, co vyznává ve své písni: *Stebou (Bože) proběhnu i nepřátelskou vřavou, se svým Bohem zdolám hradbu, s Bohem, jehož cesta je tak dokonalá! To, co řekne Hospodin, je protříbené. On je štítem všech, kteří se k němu utíkají.*

To je ta správná odpověď. Boží cesta je *dokonalá* a Boží slovo *protříbené*. A my smíme z těchto slov slyšet osvobozující poselství. Po zkušenostech, které máme se všemi lidskými pokusy o nalezení dokonalé cesty, bychom došli k závěru, že taková cesta neexistuje. A skutečně, žádná cesta, založená jen na přirozených předpokladech rozumu a na našich schopnostech, není dokonalá. Jenže my smíme slyšet Boží slovo a ve víře poznat, že všude tam, kde se setkáváme s Bohem, taková cesta je. Bůh je ta cesta i pravda i život. On sám je nositelem takové cesty, Bůh silný, Bůh mocný, Bůh laskavý a milosrdný, na kterého se můžeme vždy spolehnout, když se k němu utíkáme.

Jedno podobenství to znázorňuje kresbou. Je na ní na jedné straně náš svět a my lidé. Na druhé straně je království Boží. Lidé se chtějí dostat na druhou stranu, ale mezi námi a Bohem je hluboký příkop, propast způsobená naším hříchem, a cesta tam končí. Snažíme se postavit přes onen příkop most. I když se namáháme a vymýšlíme nové a pevnější konstrukce, nikdy se nepodaří most dokončit. Teprve, když Bůh postaví most na cestě k nám, je to pevná a spolehlivá stavba. Je třeba vědět, že ten most má podobu kříže a Bůh za námi po něm

přichází v Kristu, který nás přes propast bezpečně převádí. Přejít na druhou stranu lze jen prostřednictvím Kristova kříže.

Není to naše cesta za Bohem, ale Boží cesta za námi, cesta, po níž za námi přišel, cesta předznamenaná jeho zájmem o člověka. Bůh člověku rozumí. Vidí nás tak, jak toho nikdo jiný není schopen. Vidí i do nejskrytějších zákoutí srdce a přichází s otcovským porozuměním a láskou. Otevírá budoucnost i těm nejposlednějším. Nikdy nedává prázdné sliby. Co kdy řekl, stalo se. Když slíbil vysvobození z Egypta, Boží lid se vydal na cestu svobody. Když řekl, že dá lidu zemi, dodržel slovo. Jako dobrý pastýř pečoval o svůj lid. Byl štítem bezpečí všech, kdo v něho doufali. Zastával se ukřivděných a zjednával jim právo. Když dal zaslíbení, že pošle svého Mesiáše, přišel v Ježíši Kristu. V něm pak ukázal dokonalost své cesty. V něm dokonal své dílo a učinil ten nejúžasnější zázrak všech zázraků: zlomil osten hříchu a porazil smrt. Poslední slovo nad námi má ten, jenž řekl: „*Já živ jsem, i vy živi budete.*“

Cesta Boha silného je *dokonalá*! Jen je třeba ji přijmout a vydat se po ní. Je třeba své konání, vztahy k druhým lidem, svá slova, celý život řídit podle Boží vůle. Vědět, že láska je víc než nenávisť, pravda víc než lež, pokoj víc než hlasitě prosazování sebe, odpuštění víc než pomsta a pokora víc než pýcha. Usilovat o spravedlnost, mít čas pro druhé, hledět na Boha a od něho k lidským bratrům a sestrám, být svoboděn od sebe pro druhé. To je být s Bohem, *s ním proběhnout i nepřátelskou vřavu, zdolat s ním i hradbu*; to je být s Bohem, jehož cesta je tak dokonalá! Naslouchat tomu, co Bůh řekne, protože jeho Slovo ukazuje na toho, k němuž se lze vždy utíkat a mít v něm štít bezpečí. Amen

MODLITBA

Všemohoucí Bože, ty nás živíš svým Slovem, aby rostla naše víra a účast na tvém království. Dej, ať z tvého Slova čerpáme stále novou sílu. Bože, ty posiluješ svůj lid dary Ducha svatého; dej, ať uprostřed světa roste život z víry, abychom dosáhli plnosti vykoupení. Skrze Krista, našeho Pána. Amen

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Nebeský Otče, přinášíme před tebe své bližní, kteří strádají na těle nebo na duchu, a my sami jim neumíme pomoci. Smiluj se nad trpícími a opuštěnými.

Přinášíme před tebe svou starost o cestu evangelia v tomto národě, v celém světě i v našich rodinách. Dej, ať na ní nejsme sami překážkou. Přimlouváme se, aby zvěst o odpuštění hříchů byla vyřizována věrohodně a přijímána ve víře a s radostí.

Přinášíme před tebe náš svět, zmítaný hrůzou z toho, co se již stalo, a strachem z toho, co se ještě stane. Přimlouváme se za státníky, kteří rozhodují o osudech národů, a za sdělovací prostředky, které jejich rozhodování ovlivňují. Prosíme, ať je přetržen řetězec násilných činů a lidstvo vykročí cestou pokoje a spravedlivého rozdělení bohatství tvého stvoření.

O to tě, Otče, prosíme pro Ježíše Krista, tvého Syna, který, jak věříme, se přimlouvá za nás.

Spojme se nyní k modlitbě, kterou nás naučil náš Pán: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč? Jak je psáno: „Denně jsme pro tebe vydáváni na smrt, jsme jako ovce určené na porážku.“ Ale v tom ve všem slavně vítězíme mocí toho, který si nás zamiloval. Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu. (Ř 8,35-39)

POŽEHNÁNÍ

*Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici.
Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě
chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude
chránit tvé vycházení a vcházení nyní i navěky. Amen*

PÍSEŇ č. 452 Za dar slova, Bože milý

JEDINEČNÝ HOSPODIN

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Hospodine, zkoumáš mě a znáš mě. Víš o mně, ať sedím nebo vstanu, zdálky je ti jasné, co chci dělat. Sleduješ mou stezku i místo, kde ležím, všechny moje cesty jsou ti známy. Ještě nemám slovo na jazyku, a ty, Hospodine, víš už všechno. Bože, zkoumej mě, ty znáš mé srdce, zkoušej mě, ty znáš můj neklid, hled', zda jsem nesešel na cestu trápení, a po cestě věčnosti mě ved'. (Ž 139,1-3.23-24)

Amen

PÍSEŇ č. 138 Srdcem celým tebe, Pane

MODLITBA

Děkujeme ti, Hospodine, Bože a Pane náš, že tvá sláva a moc na tomto světě nestojí a nepadá s tím, jak se chováme my, kteří se k tobě hlásíme. I když neseme Kristovo jméno od křtu, svým jednáním nevěřící lidi od tebe často spíše odrazujeme, nežli bychom je k tobě přiváděli. Je při nás mnoho nelásky, mnoho sobectví. Myslíme si, že jsme lepší než druzí, a jsme na to pyšní. Tobě se to však nelíbí. Z Bible nám neustále ukazuješ, jak tvůj lid, tvá církev často zklamávala. A přece k nám znovu mluvíš, počítáš s námi, opět smíme slyšet tvé Slovo. Dej, abychom před tebou neutíkali jako Jonáš, abychom byli ochotni tvé Slovo plnit. Však jenom v tobě je pomoc, jenom ty jsi Bohem, který rád odpouští, zatímco lidé či různí falešní bohové odpouštět nechtějí a neumějí.

Poslal jsi za námi lidmi svého Syna Ježíše Krista. V něm nabízíš všem záchranu a nový život bez všech deformací hříchu, pod nimiž dennodenně strádáme. Chceš, abychom se drželi tebe a tak vítězili nad zlem v jakékoliv podobě. Jsi Bohem, který chce zachránit

všechny lidi, protože je ti líto každého člověka, který neví, pro co má žít, na nic se v životě už netěší a neúspěšně utíká od svých starostí a trápení. U tebe však můžeme všechny své starosti složit a tak se jich zbavit a přijmout pomoc tvého Ducha. Tak se do našeho života vrátí radost, naděje i dobrá nálada. Dej, abychom dnes dobře slyšeli, co nám všem chceš povědět. Pro Ježíše Krista, našeho Spasitele, prosíme, buď nám přítomen v tomto našem shromáždění. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Čtení Písma svatého je zapsáno v 1. kapitole knihy proroka Jonáše:

I stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi...

Víra v tebe, Pane, je veliký tvůj dar. Kéž se nevyvyšujeme nad druhé, protože obdarovaným sluší pokora a vděčnost. Amen

PÍSEŇ č. 164 Pane, tys mne zkusil

KÁZÁNÍ

Biblickým textem dnešního kázání je 1. kapitola z knihy proroka Jonáše, zvláště verše 14. až 16.:

Volali tedy (pohanští lodníci) k Hospodinu...

Milí bratří a milé sestry, otevíráme knihu proroka Jonáše, která nám podává poselství Božího slova dramatickým příběhem. Nejde v ní o historickou událost. Je to podobenství. Má jediný cíl: ukázat Božímu lidu izraelskému, že Pán Bůh má často s věřícími lidmi mnohem více starostí, než s těmi, kteří v něho nevěří. Věřící lidi představuje v tom příběhu prorok Jonáš. K nevěřícím můžeme řadit ty pohanské lodníky. A vida: zatímco jejich jednání je velice sympatické, Jonášova postava věřícího člověka je doslova ubohá. Čím to? Sledujme jeho příběh.

Stalo se k němu slovo Hospodinovo. Dostal od Hospodina jedinečný úkol: jít do velikého asyrského města Ninive a tam oznámit, že zlo, které Ninivetští páchají, už nezůstane bez trestu. A bylo to veliké zlo. Víme z dějin, že asyrská říše, jejíž hlavním městem bylo

Ninive, byla opravdu hroznou říší zla. Ti Asyřané se chovali tak, jako v naší době hitlerovští nacisté a fašisté. Když dobyli nějaké cizí území, přestěhovali místní obyvatele bez milosti do své říše, aby takto porobený národ postupně zanikl v asyrském zajetí. Stejně nebezpečí hrozilo i nám Čechům, kdyby hitlerovci vyhráli 2. světovou válku. Pak bychom také putovali pryč ze své země, kamsi za Ural, na Sibiř. Pokud šlo o zvěrstva, jichž se Asyřané dopouštěli, dalo se jejich počínání klidně srovnat s vyhlazením Lidic a s koncentračními tábory nacistické říše.

A teď chce Hospodin, aby Jonáš šel do takového doupěte zla a lidem v Ninive oznámil, že do čtyřiceti dnů, jestliže se nezmění k dobrému, na ně dopadne strašný Boží trest. Město Ninive bude zničeno. Jonáš však uvažuje: Když splním Boží rozkaz a budu zvěstovat Boží soud nad městem, jistě se může stát, že mě ti zlí lidé, kteří tam žijí, zabijí. Ale může se také stát i něco horšího, že se totiž ti zlí lidé budou chtít změnit, začnou činit pokání. A jak já znám Hospodina, on je schopen ve své veliké lásce nakonec odpustit i tak zlým lidem, jako jsou ti v Ninive. A tak tam nepůjdu, oni se o blížícím se Božím trestu nedovědí a město Ninive bude - k mé veliké radosti - zničeno.

Byla to tedy hlavně neochota zvěstovat ninivetským pohanům Boží záměr, která přivedla Jonáše k rozhodnutí nesplnit Hospodinovo slovo. Domníval se, jako někteří věřící lidé i dnes, že máme Pána Boha pro sebe, aby nám bylo dobře. Rádi přece vytváříme kolem sebe jakési ghetto a myslíme si, že jen my budeme zachráněni a ten zlý svět kolem nás ať klidně propadne Božímu soudu. U Jonáše šlo o duchovní pýchu a to je veliký hřích. Právě proto však byla ta kniha proroka Jonáše napsána, aby nastavila pravdivé zrcadlo nám věřícím, kteří často druhým lidem nepřejeme víru a lepší život, který víra v Boha umožňuje.

Jonáš si bláhově myslí, že je možné před Pánem Bohem někam utéct a tak nesplnit jeho Slovo. Proto spěchá do přístavu Jafy. Zde nastoupí na loď, která se plaví až do vzdáleného Taršíše, snad k dnešnímu Gibraltar, kde si tehdejší lidé představovali už konec světa. Tam, tak si myslí Jonáš, se vymkne z Hospodinových rukou a

bude mít od něho pokoj. Rozhodně však nepůjde do Ninive a nebude varovat zlé lidi, kteří v něm žijí.

Jak bláhově si počíná! Copak je možné Hospodinu někam utéct? Copak nikdy neslyšel 139. žalm? „Kam bych zašel od ducha tvého, Hospodine? Aneb kam bych před tvou tváří utekl? Vzal-li bych křídla záře jitřní, abych bydlil při nejdalším moři, i tam by mě ruka tvá provedla a pravice tvá by mě popadla.“ Jonáš však nastoupil opačnou cestu, pryč od Boha, a bláhově si myslí si, že existuje místo, kde Hospodin nepanuje.

Hospodin však uvrhl na moře veliký vítr a na moři se rozpoutala veliká bouře. Lodníci se báli a úpěli každý ke svému pohanskému bohu. Vrhali do moře předměty, které měli na lodi, aby lodi odlehčili. Ale Jonášovi je všechno jedno. Sestoupil do podpalubí a tam tvrdě spí. Jde mu jen o to, aby utekl před Hospodinem. To, že lodníci kvůli němu zahynou, ho netrápí. Hlavně, že se plaví pryč. Toho si všiml i velitel lodi. A probudí ho s výčitkou: Co je s tebou, ospalče! Vstaň a volej ke svému bohu! Snad si nás tvůj bůh povšimne a nezahyneme. Mezitím jiní lodníci házejí los, aby zjistili, kdo je vinen tak hroznou bouří, a los padl na Jonáše. Proto se ho nyní ptají: Pověz nám, kvůli komu nás postihlo toto neštěstí. Čím se zabýváš? Odkud přicházíš? Z které země, z kterého lidu? Jonáš odpoví dosti pyšně a nafoukaně. Jsem Hebrej a bojím se Hospodina, Boha nebes, který učinil moře i pevninu. Pak jim ještě všechno řekl, že od tohoto Boha dostal rozkaz jít do Ninive, ale že ten rozkaz nesplnil. Nad jeho slovy se lodníci zděsili. Jak to, když říká, že se bojí Hospodina, tj. má před ním úctu a respekt, že si mohl dovolit nesplnit jeho Slovo, jeho rozkaz? Jsou bezradní, co si počít. A tu jim Jonáš ke všemu navrhne: „Hod'te mě do moře, pak ta hrozná bouře přestane. Stejně přišla jen kvůli mně.“ Pohanští lodníci však nechtějí, aby se Jonáš utopil v moři. Jednají rozumně a velice sympaticky. Veslují, aby se vrátili na pevninu, ale marně. Moře se proti nim bouřilo stále víc.“ Nakonec, když jim už nic jiného nezbývá, hodí Jonáše do moře.

To Jonášovo přání, aby byl hozen do moře, však není známkou jeho pokání, že by už začal litovat toho, co udělal, a chtěl se napravit. Je to jen ještě vyšší stupeň jeho vzdoru, neochoty splnit Boží slovo. Do Ninive nepůjdu za nic na světě, to ať raději zahynu v moři. Tam,

v náručí samotného pekla podle tehdejších představ, na mě už Hospodin nedosáhne. Skončím daleko od něho, tam, kde vládne Boží nepřítel, kde je říše zla. Tam už nebude nikoho, kdo by mě nutil jít do Ninive a ohlašovat lidem v něm, že jim hrozí definitivní zkáza.

Bratři a sestry, také jste zděšeni z toho, jak hrozný je ten Jonáš? Nechce, aby ninivetští pohané byli zachráněni. To raději sám zahyne, a hlavně, že s ním zahynou i ti zlí Asyřané. Nepřeje jim změnu k dobrému. Tak se vlastně rouhá vůči Bohu. Není snad většího rouhání než nepřát lidem, aby se mohli změnit k dobrému, upřít jim Boží lásku, která chce zlého člověka změnit. Vždyť je to přímo popření toho, proč přišel Boží Syn Ježíš Kristus na svět. Přišel přece proto, aby zachránil to, co už zahynulo.

Na tomto temném pozadí tak špatně věřícího Jonáše vynikají ti pohanští loďníci se svou snahou Jonáše zachránit. Ten Jonáš, jak jsme už slyšeli, mohl být plným právem našťvaný na ty Ninivetské. Vždyť právě v asyrském zajetí zahynul severní Izrael, vyvolený Boží lid, jeho deset kmenů. Asyřané je přestěhovali do své země, aby tam už přestali existovat jako Židé. Ať tedy přijde spravedlivá odplata na takové zlé lidi, na tak zlý národ. Ale Hospodin nechce, aby kdokoliv zahynul, byť byl sebevíc zlý. Chce, aby každý mohl uvěřit, změnit se a být zachráněn. Hledme, jak trapně ten Jonáš dosvědčuje Hospodina, plného lásky a odpuštění, když Ninivetským nepřeje dobro, ale zlo.

Příběh, který sledujeme, nás vede k zamyšlení. Nepodobáme se Jonášovi často i my? Nejsme mnohdy i my s druhými lidmi také tak rychle hotovi? Nesoudíme je, protože si myslíme, že jsme lepší? Přiznejme si, že i při nás je mnoho z tohoto farizejského Jonáše. Ale takové křesťany, kteří druhé stále jen posuzují a mentorují, Hospodin nemůže použít ve svém velkolepém díle záchrany všech lidí. Proto je v Bibli ten Jonášův příběh, abychom na jeho základě vzali vážně napomenutí našeho Pána Ježíše Krista: „Nesud’te, abyste nebyli souzeni.“ (Mt 7,1)

Jediným světlým bodem v té první kapitole knihy Jonáše proroka jsou tedy ti původně nevěřící pohanští loďníci. Volali zprvu ke svým pohanským bohům, aby byli zachráněni. Potom však, když se od Jonáše dověděli o Hospodinu, volají k němu. Prosí ho, aby je netrestal za to, že Jonáše nakonec museli hodit do moře. Doslova čteme, že na

ně *padla veliká bázeň před Hospodinem*, a to je v Bibli slovo pro pravou víru, když máme před ním respekt a úctu a nestavíme se proti jeho Slovu. Jonáš sice slovy vyznával, že se bojí Hospodina, ale ve skutečnosti se ho nebál a neměl před ním úctu. To by si totiž nemohl dovolit nesplnit jeho rozkaz, jeho Slovo. Ti pohanští lodníci však v Hospodina uvěří a dokonce mu přinášejí oběť.

Ale Jonáš nekončí ve vodách moře, i když si to přál, tak jednoduché to není. Nedostal se do náruče pekla, nezbavil se Boha, jak si myslel. Ukázalo se, že i tam, kde je největší zlo, v moři, je Hospodin přítomen, že nikdo nemůže nikam před ním utéct, před ním se skrýt.

Jedinečný je náš Bůh. Stále nás udivuje. Ani neposlušný Jonáš nezabránil, aby se o něm dověděli ti pohanští lodníci. Ani neposlušnost církve, pokud aspoň formálně správně o Bohu mluví, nemůže druhým lidem znemožnit, aby se dověděli o zachraňujícím Hospodinu a mohli v něho uvěřit. Hospodin často zlé obrací v dobré. Vždyť to byli právě věřící lidé, kteří ve svém nepochopení přivedli Božího Syna na kříž. Hospodin i toto selhání obrátil v jedinečnou záchranu všech lidí světa. Tak i dnes má Hospodin na této zemi svůj lid. Je v něm, žel, mnoho Jonášů, a přesto tento lid stále drží a vyznává, že jen v Hospodinu je záchrana, spása. Jsme rádi, i když jsme jako křesťané tak velice v dějinách zklamali, že se přece jen i dnes objevují noví lidé, kteří se skrze nás o Hospodinu dovídají. Jako ti lodníci našli Hospodina, přicházejí dodnes lidé k Ježíši Kristu, v němž se Hospodin zjevuje, a nalézají v něm pomoc. Setkávají se s tím, který nám lidem jedinečně rozumí, protože je pomocí a záchranou všech lidí. Amen

MODLITBA

Pane náš, neustále náš udivuješ a překvapuješ. Jsi jiný, než si tě často představujeme. Jen těžko se smiřujeme s tím, že jsi především milosrdný a plný lásky a že právě v tom je tvá spravedlnost, která zachraňuje. Amen

PÍSEŇ č. 621 Za ty, kdo hladem trpí a bídou

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNĚ MODLITBA

Svatý Bože tvé Slovo nás dnes napomenulo i potěšilo. Ukazuješ nám, co od nás čekáš a v čem je podstata naší víry. Ve snaze podávat pomocnou ruku těm, kteří se topí ve svých životech a nevědí kudy kam. Prosíme, dej, abychom nemuseli být jako Jonáš, který druhým lidem nepřál tvou pomoc a záchranu. Prosíme za kazatele a kazatelky naší církve, aby pravdivost tvého Slova potvrzovali i životem, v němž bude dost zachraňující lásky, kterou všichni tolik potřebujeme. Prosíme za rodiče, aby pověděli svým dětem o tobě, předcházeli je dobrým způsobem života a nesváděli je k tomu, co je zlé. Prosíme za mládež; dej, aby si mohla zvolit pro svůj život dobrou cestu, na níž je možno odolávat útokům zla, jimž my lidé tak snadno podléháme. Prosíme za to, aby náš sbor byl místem, kde je dobře mladým i starým, protože můžeme vytvářet v církvi rodinu tvých dětí, model lepšího života na této zemi. Prosíme za tento svět, aby v něm přestaly všechny teroristické útoky, aby neumírali nevinní lidé. Prosíme za učitele a učitelky, aby vedli mládež nejen ke znalostem, ale také k dobrému jednání. Prosíme za politiky a za ty, kteří spravují naše obce a města, aby chtěli především sloužit těm, kterými byli zvoleni, neboť na tom, co udělají dobrého pro druhé, se měří jejich úspěšnost a prospěšnost. Společně k tobě voláme slovy našeho Pána Ježíše Krista: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Kdyby se svévolník odvrátil ode všech svých hříchů, jichž se dopouštěl, a dbal by na všechna Hospodinova nařízení a jednal podle práva a spravedlnosti, jistě bude žít a nezemře. Žádná jeho nevěrnost, již se dopustil, mu nebude připomínána, bude žít pro svou spravedlnost, podle níž jednal. Což si libuji v smrti svévolníka? je výrok Panovníka Hospodina. Zdalipak nechci, aby se odvrátil od svých cest a byl živ? (Ez 18,21-23)

POŽEHNÁNÍ

*Bože, smiluj se nad námi a požehnej nám, zasvěť obličej svůj nad námi, tak aby poznali na zemi cestu tvou, mezi všemi národy spasení tvé. Požehnání svého uděl nám Bůh, Bůh náš. Požehnej nás Bůh a bojte se jeho všechny končiny země.
Amen*

PÍSEŇ č.487 Amen, Otče, rač to dáti

NADĚJE PRO KAŽDÉHO

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Z hlubokosti volám k tobě, Hospodine. Pane, vyslyš hlas můj, nakloň uší svých k hlasu pokorných proseb mých. Duše má čeká Pána, víc než ponocní svítání, kteří ponocují až do jitra. Očekávej, Izraeli, na Hospodina; nebo u Hospodina je milosrdenství a hojné u něho vykoupení. (Ž 130,2.6-7) Amen

PÍSEŇ č. 130 Můj Pane, z hlubin volám

MODLITBA

Hospodine, Bože a Pane náš, děkujeme ti za to, že se k tobě můžeme modlit a v modlitbě ti povědět o tom, co nás tíží a trápí. Kdybychom nevěřili, že nás slyšíš, museli bychom navždy zůstat ve svých starostech, neměli bychom nikoho, kdo by nám dal naději, že to dobré, co ty chceš, se nakonec prosadí a zvítězí. Víš dobře, čím jsou v těchto dnech naplněna naše srdce. Mnozí jsme smutní nad tím, že nám někdo ublížil, že se najednou v našem životě objevilo napětí a dokonce možná i nenávisť. Jsme smutni také nad tím, že bychom rádi někomu z našich blízkých pomohli, ale on na to nedbá, nestojí o to a my se bojíme, že to s ním nakonec špatně dopadne. Mnoho je našich starostí a úzkostí, mnoho hlubokostí, do nichž jsme se dostali. Kdybychom ti o tom nemohli v modlitbě povědět, museli bychom se s těmi břemeny vléct bez radosti dál.

Ty jsi však pro nás moudře učinil jeden den v týdnu, kdy můžeme se vším, co nás bolí a tíží, přijít za tebou a ve shromáždění tvého lidu se rozveselit se z toho, že nás tvé milosrdenství a láska provází stále. Vytrhuješ nás ze toho, co nás drtí, co nám bere radost a

naději. A tak tě prosíme, dej i dnes zaznít svému Slovu mezi námi. Dej, aby to byl tvůj hlas, hlas Otce, který jako jeho děti potřebujeme slyšet, aby v našich srdcích zavládl pokoj. Prosíme tě pro našeho Pána Ježíše Krista, abys vyslyšel naši modlitbu. Vždyť věříme, že nás vždycky slyšíš, že naše modlitby vstupují až do tvého svatého chrámu.
Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Čtení Písma svatého je zapsáno ve 2. kapitole knihy Jonáše proroka:

Hospodin však nastrojil velikou rybu...

Pán Ježíš praví: V nebi je větší radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.
Amen

PÍSEŇ č.176 Někdo mě vede za ruku

KÁZÁNÍ

Biblickým textem kázání je celá přečtená druhá kapitola z knihy Jonáše proroka, zvláště Jonášovo vyznání ve verši 8.:

Když jsem byl v duši skleslý, Hospodina jsme si připomínal...

Milí bratři a milé sestry, před Pánem Bohem nikdo neuteče. O tom se přesvědčil i ten neposlušný prorok Jonáš. Nechal se hodit do moře, tam, kde podle tehdejších představ bylo peklo, sídlo satanovo. Myslel si bláhově, že prosadí svou a nebude muset splnit příkaz Hospodinův.

Hospodin však nastrojil velikou rybu, aby Jonáše pohltila.. Jaká to byla ryba, ptáme se zvědavě? V žádném případě to nebyl nějaký přesný zoologický druh. Není proto na místě, když se nad Jonášovým příběhem lidé usmívají a říkají si: O jakou to zase pohádku v té Bibli jde? Jistě nám známá velryba s úzkým hrdlem naprosto vylučuje, aby se člověk dostal do jejích vnitřností a zase ven. Ale takový přístup k Bibli je nesprávný. V Jonášově příběhu nejde o

historický fakt, nýbrž o podobenství, o zrcadlo nastavené nám, věřícím lidem. Nemáme dumat nad tím, jaká to byla ryba, ale máme slyšet, že i v moři, ve všelijakém pekle, jak si to tehdy lidé představovali, má Hospodin dost prostředků, aby mohl člověka zachránit. V tuto chvíli se ten nástroj zla, pro kterého má kniha Jobova jméno Levjatán, stává v ruce Hospodinově nástrojem záchrany. Jonáš se odtud, z hlubin pekla, dostává ven, když zde pobyl tři dny a tři noci.

Rozhodující je, že se ten neposlušný Jonáš teprve ve svém neštěstí začíná měnit. Najednou se modlí k Hospodinu, k němuž se nemodlil, když se na lodi plavil pryč od jeho tváře. Teď prožívá úzkost, ano, hrůzu přítomného pekla. Myslí si, že už je na věky zapuzen od Hospodina, že Pán Bůh ho už na věky nechce vidět. *Vhodil jsi mě ho hlubin, do srdce moře. Propastná tůň mě obklíčila, chaluhy mi ovinuly hlavu. Sestoupil jsem ke kořenům horstev, závory země se za mnou zavřely navěky.* Proto skleslost jeho duše. Kraličtí další větu přeložili: *Když se mně svírala má duše, Hospodina jsem si připomínal; má modlitba vešla k tobě, ve tvůj svatý chrám.*

Jde tedy o hrůzu, skleslost, o to, co i my někdy prožíváme. Víc by nám o tom pověděli lidé duševně nemocní, ti, kteří nemohou v noci spát a mají myšlenky, že by bylo lepší ráno se vůbec neprobudit. I takové chvíle na nás mohou někdy přijít. Ano, je absurdní zlo a je ho na světě mnoho. My jsme však tady proto, abychom s ním ve víře zápasili a s Boží pomocí nad ním i vítězili.

Hospodin v tom našem příběhu zkrátka Jonášovi jen předvedl, jaké to je, když se stane to, co si přál; jaké je to být vydán na pospas zlým silám. Ani nás nemusí takové chvíle minout. Přijímejme je ne jako trest, ale jako zkoušku víry. Jistě je možné se od Boha odvrátit. Jobova žena radila: „Zlořeč Bohu a umři!“ Avšak je tu i druhá možnost. Chvíle těžkých nemocí a trápení mohou přece jednoho člověka přivést zpět k Pánu Bohu, k víře v něho, stejně jako v našem příběhu Jonáše. Jonášova víra se projevuje novou modlitbou: *Tak rád bych zase hleděl na tvůj svatý chrám! Z úzkostí a soužení volá Jonáš k Hospodinu.* Taková modlitba má zaslíbení. Hospodin slyší vždycky modlitby lidí, když k němu volají, na příklad v těžké nemoci, která den ze dne posouvá člověka k jisté smrti. Modlitba, ať ji vyslovíme kdykoli, se vždycky dostává k Hospodinu, vstupuje v jeho svatý

chrám. To je z této druhé kapitoly Jonáše proroka naprosto jisté. Jonáš tuto skutečnost v tom dramatickém příběhu prožívá kvůli nám, abychom na to nikdy nezapomněli. Šťastný člověk, který ze všech svých úzkostí, z bezedných hlubin volá ke svému Bohu. Pán Bůh každou modlitbu člověka slyší.

Pán Bůh přispěchá ohroženému člověku na pomoc tak jako u Jonáše. Avšak nemusí to být vždycky stejně jako u Jonáše, který byl v okamžiku vysvobozen z hlubin moře, ze samotného pekla. Hospodin poručil té zvláštní rybě, aby Jonáše vyvrhla na břeh. Jeho beznadějná situace byla vyřešena. Přišlo zjevné vysvobození. Pán Bůh zasáhl stejně, jako když nevyléčitelná nemoc náhle odejde a přestane člověka ohrožovat. Může se však stát i to, co prožil náš Pán Ježíš Kristus. Modlil se v getsemanské zahradě, aby od něho kalich utrpení odešel, aby nemusel zemřít na kříži. I tuto jeho modlitbu Bůh slyšel, ale nevyslyšel tak, jak si to Ježíš přál. Vyslyšel ji docela jinak. Ani ve smrtelných úzkostech však Ježíše neopustil, i když se to Ježíši na kříži zdálo a on volal: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mk 15,34) Hrob, jáma, ano, smrt nemohly Ježíše udržet. Musely ho propustit k životu, stejně jako ta veliká ryba podsvětí musela na Boží rozkaz vyvrhnout Jonáše na pevninu.

V té modlitbě, i když ještě nenastalo toužebné vysvobození, Jonáš tuší, ba dokonce to už ví, že Hospodin jeho modlitbu vyslyšel, že už vešla v jeho svatý chrám. A tu najednou vyznává, nač dříve zapomněl, že je velikou chybou, když se lidé *drží šalebných přeludů, že se tak připravují o Boží milosrdenství*. Šalebným přeludem pro Jonáše byla myšlenka, že může utéct před Hospodinem. Dnes takovým šalebným přeludem pro nás je například tvrzení, které slyšíme stále kolem sebe, že zdraví je všechno. „Hlavně to zdravíčko“, přejeme si při narozeninách nebo do nového roku. Avšak to nejdůležitější, co my lidé ze všeho nejvíc potřebujeme a co bychom neměli nikdy ztratit, je možnost hledět na jeho svatý chrám. Spustit se na to, že nás Bůh vždycky slyší, že nás drží za ruku vždycky, i v našem utrpení. Ať nás potká cokoliv zlého, Pánu Bohu se neztratíme. Jeho blízkost můžeme pociťovat, ať se s námi stane cokoliv.

Podivné! Jonáš, který nepřál Boží milosrdenství těm zlým asyrským pohanům v Ninive, sám na sobě poznává, jak je dobré a

potřebné věřit v Boha, který je plný lásky, milosrdenství a odpuštění. Kdyby tomu tak nebylo, kdybychom věřili v jiné bohy, byli bychom bez šancí, bez naděje. Jen Hospodin je milosrdný, jen on odpouští, a odpouští rád. Lidé, to ostatně dobře víme, odpouštět často nechtějí a neumějí. Ale bez odpuštění nemůžeme žít. I ten Jonáš může dál žít jenom proto, že Hospodin je Bohem milosrdným. Odpouští i Jonášovi jeho nepravost, rád zachraňuje i jeho.

Tak končí druhé dějství té zvláštní divadelní hry, kterou sledujeme v Jonášově příběhu. *I rozkázal Hospodin rybě, a vyvrhla Jonáše na pevninu.* Jonáš se ocitá blízko asyrského města Ninive, kam měl jít, aby ohlásil, že jejich městu hrozí Boží soud. Půjde tam nyní ?

Půjde! A ti ninivetští pohané budou z jeho úst slyšet nejen slova o blížících se Božích trestech, budou moci i na tom vlastním Jonášově příběhu přímo hmatatelně sledovat, jak je Hospodin milosrdný, jak u něho má každý člověk naději, i ten, který ho neposlouchá. U něho je naděje, že se lidé mohou měnit k dobrému. Nikdo nemusí říkat, že neprožívá v životě žádné Boží požehnání, že jeho život je snad prokletý. Proklet byl jen Boží Syn, Ježíš Kristus umírající na kříži za nás, abychom byli zachráněni. I ten, kdo se od Boha vzdálil sebevíc, může se vrátit. Když se mohl skrze modlitbu k Bohu vrátit i ten zatvrzelý a svévolný Jonáš, pak se k Bohu může vrátit každý člověk. Jen pokorná modlitba k Bohu je nutná, bez ní změna k lepšímu není možná. Pak prožijeme také to, co prožil Jonáš, v sevření duše, se silami na dně. Je ovšem třeba pokory, bez ní to nejde. Pán Bůh nás nezmění, když se sami změnit nechceme. Čeká trpělivě na všechny lidi, aby mohli nalézt svobodu od svých chmurných myšlenek a chytili se skrze modlitbu Boží zachraňující ruky. Pak je vyhráno!

Ta druhá kapitola, která měla končit Jonášovou smrtí v moři, končí naopak jeho vytržením ze smrti. Proto se ten biblický Jonáš v širokém povědomí i nevěřících lidí u nás stal symbolem naděje. Když v době totality byli lidé smutní, že už není žádná naděje na změnu poměrů u nás, hrála se v pražském divadle Semafor krásná hra Jiřího Suchého s názvem Jonáš. To proto, aby si lidé uvědomili, že nic není ztraceno, dokud člověk žije. Všechno se může změnit k dobrému, když se my lidé změnit chceme. Když se změnil i ten zatvrzelý prorok Jonáš, který za nic na světě nechtěl Hospodina poslechnout, pak se

může změnit opravdu každý člověk. Ovšem jen tak, že odloží svou pýchu, přestane druhé lidi obviňovat a začne se k Bohu modlit. To je cesta k záchraně pro všechny lidi, pro celý svět. Amen

MODLITBA

Pane Bože děkujeme ti za to, že jsi zdrojem naděje, zdrojem všech změn k lepšímu v našich životech i v dění tohoto světa. Tak se projevuje tvá skrytá vláda. Amen

PÍSEŇ č. 693 Ježíš hříšné přijímá

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane náš Ježíši Kriste, ukázal jsi nám našeho nebeského Otce jako toho, který rád odpouští, když se u člověka objeví pravé pokání. Prosíme za ty, kteří pokání nečiní, kteří nevědí, co to je, za ty, kteří stále obviňují druhé lidi kolem sebe a myslí si, že mají v životě jen samou smůlu, že prožívají dokonce až prokletí. Není tomu tak, vždyť ty jsi sám zemřel zlořečenou smrtí za nás, za naše viny a hříchy, abychom všichni měli cestu k radosti otevřenou. Prosíme, abychom se mohli v pokání a v modlitbě k tobě obracet a tak nalézat sílu k tomu, aby se náš život stále měnil k dobrému.

Prosíme za ty, kteří už přestali věřit, že se dobro a láska v tomto světě prosadí a zvítězí. Dej, aby se právě z Bible mohli přesvědčovat o tom, že za dobrem stojíš ty, který nakonec zvítězíš. Prosíme za ty, kteří prožívají rozličné úzkosti, za ty, kteří jsou nemocní, aby dovedli i nemoc přijímat jako zkoušku víry a důvěry v tebe. Dávej jim dost naděje a síly.

Prosíme, pomáhej lidem skrze lékaře a zdravotní sestry, aby každé nečekané uzdravení mohlo posilovat naši víru a důvěru v tebe. Prosíme za svět, za pokoj a mír na Blízkém východě, aby Palestinci a Židé dokázali žít v míru, aby všechny teroristické útoky už konečně

přestaly. Očekáváme, Pane, že znovu přijdeš na svět, aby tvé království, které zde už začalo působit, mohlo vystřídat všechny lidské vlády, které nikdy nejsou schopny nastolit plnou spravedlnost pro všechny lidi na světě. Voláme nakonec společně k našemu nebeskému Otci slovy modlitby Páně: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Stále se radujte, v modlitbách neustávejte. Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši při vás. Plamen Ducha nezhášejte, prorockými dary nepohrdejte. Všecko zkoumejte, dobrého se držte; zlého se chraňte v každé podobě. (1 Tes 5,16-22)

POŽEHNÁNÍ

Sám pak Bůh pokoje necht' vás cele posvěti a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal; on to také učiní. Amen

PÍSEŇ č. 443 Přijď, Králi věčný náš

BŮH PŘEKVAPIVĚ JINÝ

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

K tobě, Hospodine, pozvedám svou duši, v tebe doufám, Bože můj, kéž nejsem zahanben. Dej mi poznat svoje cesty, Hospodine, uč mě chodit po tvých stezkách. Ved' mě cestou své pravdy a vyučuj mě, vždyť jsi Bůh, má spása, každodenně skládám svou naději v tebe. (Ž 25,1-2a.4-5)
Amen

PÍSEŇ č. 25 K tobě duši pozdvihuji

MODLITBA

Svatý Bože, Otče náš v Ježíši Kristu. Vyznáváme na sebe, že tě málo známe. Myslíme si, že jsi jako nějaký policajt, který má radost z toho, když může člověka chytit při něčem špatném a hned ho za to potrestat. Máme o tobě falešný obraz. Falešně o tobě smýšlejí i mnozí mladí lidé, když si myslí, že je chceš o něco ochudit, že je tedy lépe se o tebe vůbec nestarat a žít život bez tebe. Ty nám však znovu a znovu zjevuješ, jaký opravdu jsi. Děkujeme za Bibli, z níž poznáváme, jak jsi překvapivě jiný, že u tebe je pravda spojena s milosrdenstvím. Přeješ každému svobodu, abychom se mohli rozhodnout buď pro tebe, nebo pro někoho či něco jiného. Chceš, abychom se nezaplétali do všelijakého otroctví, kdy věci nad námi začínají mít moc, opanovávají nás a my si přestáváme rozumět jako lidé. Z našich životů se pak ztrácí láska. Ty chceš, abychom se dokázali milovat, abychom uměli jeden druhému v nouzi podávat ruku k pomoci. Prosíme o tvého Ducha svatého, abychom se chtěli měnit k dobrému, abychom činili pokání, aby při nás byla ochota měnit se k dobrému. Bez tvé pomoci

zůstáváme jen starými sobeckými a věčně nesvobodnými lidmi. Pro Ježíše Krista, prosíme, vyslyš naši modlitbu. Amen

ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

Čtení Písma svatého je zapsáno v knize Jonáše proroka v kapitole 3. a 4. (Čtení je delší, shromáždění se posadí.)

I stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi podruhé...

Bůh láska je a kdo v lásce přebývá, v Bohu přebývá a Bůh v něm. Amen

PÍSEŇ č. 494 Ježíši, slávo nejvyšší

KÁZÁNÍ

Biblickým základem dnešního kázání jsou přečtené oddíly ze 3. a 4. kapitoly Jonášova proroctví, zvláště pak verše 10.-11. ze 4. kapitoly:

Hospodin řekl: „Tobě je líto skočce, se kterým jsi neměl žádnou práci...

Milí bratři a milé sestry, vidíme dnes před sebou Jonáše, který se hlásí k Hospodinu, a pak ty zlé Ninivetské. Jonáš přece jen splní Hospodinův rozkaz. Jde do Ninive a má tam tři dny kázat. Město je totiž hodně veliké. Ale Jonáš je tvrdohlavý a pohodlný. Káže pouze jeden den. Rychle si odbude svou povinnost, už aby to měl s krku. Že by se mohl stát takový div a že by Ninivetští vzali Boží slovo vážně, s tím nepočítá. Ale ono se to přihodilo, ten div se stal. *I uvěřili ninivetští muži Bohu, vyhlásili půst a oblékli si žíněné suknice od největšího až po nejmenšího.* Dokonce i ninivetský král vstal ze svého trůnu, odložil svůj plášť a sedl si do popela. A nejen to. *Dal v Ninive rozhlásit: Všichni ať volají k Bohu. Každý ať se odvrátí od své zlé cesty a od násilí, které lpí na jeho rukou. Kdo ví, možná že se Bůh v lítosti obrátí a odvrátí od svého planoucího hněvu a nezhyneme.* Nečekané stalo se možným. Pokání Ninivetských bylo zcela nepravděpodobné, a přece, hle, u Boha opravdu není nic nemožného.

Rozhodující byla skutečnost, že slovo Boží přece jen bylo v Ninive ohlášeno, i když ten neposlušný Jonáš k tomu musel být donucen. A proti všemu očekávání se ti ninivetští lotři rozhodli změnit, začali činit pokání. Připomíná to známý výrok reformátora Martina Luthera: „Když jsem právě nic nedělal, když jsem seděl se svým přítelem Melanchtonem a pil v hospodě pivo, evangelium, kterému jsme v církvi pomohli na světlo, šlo vítězně Německem.“ Takovou naději máme i dnes. Zvěstované Slovo přece jen působí. A i když mnozí lidé nejsou mezi námi na bohoslužbách, přece jen - když je evangelium poctivě zvěstováno - můžeme mít dobrou naději, že i ti, kteří nechtěli slyšet a odešli, se k němu zase vrátí. Ninivetští mohli vidět Boží milosrdenství, Boží evangelium jakoby ztělesněno přímo na Jonášovi. Když ho Bůh vytrhl z břicha hrobu, z lůna té pekelné mořské obludy, pak je naděje i pro největší hříšníky a násilníky. A pak je naděje nejen pro ty, kteří v Boha nevěří, ale i pro mnohé mladé lidi, které dnes ve svých sborech leckde postrádáme. Právě v tom je naděje, že náš Bůh je jiný než my lidé.

On je ochoten dokonce i vzít zpět slovo soudu, které už nad městem Ninive vynesl. To my lidé neděláme. Hlídáme si pečlivě svou prestiž. Než bychom se omluvili za to, co jsme řekli špatně, často na tom trváme, i když je zřejmé, jakou zkázu naše slova způsobila. Chceme být silní ve své síle, která často člověka ničí. Hospodin chce být silný v síle, která člověka zachraňuje. Proto Ježíš umírá na kříži a nevyhnul se cestě utrpení. Ukazuje nám, jaký je náš Bůh. Když u lidí vidí pokání a lítost, tak jako u těch Ninivetských, pak přichází a zachraňuje. Pro něho nikdo z lidí není vyhaslý případ. Nikdo si nemusí myslet, že jeho život je naprosto zbytečný. Neexistuje takový člověk, pro něhož by už nebyla žádná naděje. I ten, kdo se dostal do zcela viditelného otroctví zla, kdo propadl třebas alkoholu či jiným drogám a zlým mocnostem, i ten se může změnit. Stejně jako ten, kdo druhým lidem neustále ubližuje třeba zlými slovy, nebo kdo je chorobně žárlivý a už nikomu nevěří. A tak bychom mohli pokračovat a jmenovat další podoby otroctví hříchu. Vždycky však je možná cesta z toho ven. Každý se může změnit. Ale musí chtít. Nesmí se vymlouvat na svou povahu, na to, co zdědil od rodičů, na prostředí, které ho obklopuje. Takové snaze o změnu, biblicky řečeno takovému

pokání, vychází náš Bůh vstříc. On čeká na naši snahu změnit se. Nebude nás přece měnit k dobrému, kdybychom o to sami nestáli.

Jistě je ve světě mnoho všelijakých podob zla. Je zlo mimo nás, je však také i v nás, v našem srdci. Zlo je jako ničivá láva. Vytéká ze sopky zla a dennodenně všechno ničí. Ale Pán Bůh už proti tomu něco udělal. Postavil té ničící síle zla ve světě jedinečnou překážku - Kristův kříž. To je viditelné znamení Boží lásky a milosrdenství. Správně uvažoval ten ninivetský král, když slyšel slova Božího soudu a řekl: *Kdo ví, možná, že se Bůh v lítosti obrátí a odvrátí od svého planoucího hněvu. A tak se stalo. Když Bůh viděl, jak si ti Ninivetští počínají, že se odvracejí od své zlé cesty, litoval, že jim chtěl učinit zlo, které ohlásil. - A neučinil tak.* Pokáním tak beznadějných případů, jakými byli ti Ninivetští, Bible ukazuje, že změna každého člověka je možná. Potřebnou sílu ke změně dostáváme od Boha, který je plný odpuštění a milosrdenství.

A tak mohli ninivetští pohané sami na sobě poznat, jaký je vlastně Hospodin. Jak trapně však v této souvislosti vypadá ten, který věří v Hospodina, prorok Jonáš. Bylo mu velice zle. Teprve v břiše hrobu si uvědomil svoji neposlušnost, činil pokání a Hospodin jeho modlitbu vyslyšel. Ale jeho pokání žel dlouho nevydrželo, trvalo jen chvíli. To nejdůležitější, k čemu ho chtěl Hospodin přivést, Jonáš nepochopil. A vnitřně to nepřijal. Kázal o Božím soudu, a přitom si nepřál, aby ti Ninivetští byli zachráněni. Odbude si ledabyly svou povinnost, jeden den káže, a pak rychle spěchá za město, aby z vyvýšeného místa sledoval, jak tvrdě začne Hospodin trestat asyrské bezbožníky. Chce vidět, jako na tribuně fotbalového stadionu, drtivou porážku ninivetských zlosynů.

Na tom vyvýšeném místě za městem však nemilosrdně pražilo slunce. Jak se Jonáš radoval, když tam našel aspoň trochu stínu v listech jakéhosi keře s velkými listy. Drtivá porážka Ninivetských však nepřišla. Hospodin mu tu jeho zlomyslnou podívanou na přicházející Boží tresty ztrhl. Navíc nastrojil jakéhosi červa, který rostlinu nahlodil, takže uschla a bylo po stínu. Ale to ještě nebylo všechno. Bůh nastrojil ještě i žhavý východní vítr, domorodci mu říkají „široko“, který přivádí lidi až k šílenství. Jonáš úplně zemdlel a znovu si přál umřít. *Lépe abych umřel, než abych žil.* Toto rouhavé přání má

však mnohem hlubší příčinu: *Ach, Hospodine, což jsem to neřikal, když jsem byl ještě ve své zemi? Proto jsem dal přednost útěku do Taršíše! Věděl jsem, že jsi Bůh milostivý a plný slitování, shovívavý a nesmírně milosrdný, že tě jímá lítost nad každým zlem. Nyní tedy, Hospodine, vezmi si prosím můj život!* Vidíte tu hroznou neomalenost, tu troufalost, ten do nebe volající hřích? Podíváme-li se na to z vyššího hlediska, jako by vlastně vyčítal Hospodinu, že na svět přijde v Ježíši Kristu, aby lidi zachraňoval a ne zatracoval. Co jiného to je, než hřích proti Duchu svatému, před nímž varuje Ježíš své učedníky.

Jak velice se tu Jonáš rouhá! Ale ani v té chvíli s ním Hospodin nepřestává mluvit. Protože i jeho chce zachránit. Proto se znovu k Jonášovi obrací a klade mu docela osobní otázku: *Tobě je líto skočce, s kterým jsi neměl žádnou práci, jemuž jsi nedal vzrůst; přes noc vyrostl, přes noc zašel. A mně by nemělo být líto Ninive, toho velikého města, v němž je víc než sto dvacet tisíc lidí, kteří nedovedou rozeznat pravici od levice, a v němž je i tolik dobytka?*

Hospodin má rád každého člověka, má rád i přírodu, protože všechno, co je na světě, vyšlo z jeho rukou. Nad nikým neláme hůl. Je nepochopitelně trpělivý a tak dokonale jiný, že si to my lidé ani nedovedeme představit. Jonáš činil pokání pouze tehdy, když mu teklo do bot, jeho pokání bylo jen chvilkové. Jak jiní byli ti pohanští lodníci v první kapitole, kteří se snažili Jonáše zachránit a nakonec volali k Hospodinu, a i ti ninivetští darebáci v kapitole třetí, kteří se odvraceli od svých zlých cest! Náš Bůh je takový, jak ho vykreslil Ježíš v podobenství o marnotratném synu. Otec s radostí vítá syna, který se vrátil zpět domů a chce už žít jinak. Jací jsme my? Nejsme podobni spíše Jonášovi, nejednáme často jako ten druhý syn z podobenství, který od otce čekal pro svého bratra spravedlivý trest a ne odpuštění?

Ale naději na záchranu má každý člověk. A to platí i pro toho tak neposlušného Jonáše. Proto na konci knihy není žádné Jonášovo zatracení, jak by snad někdo po těch všech jeho selháních čekal, nýbrž nový pokus ho změnit. Ta Hospodinova otázka, určená ke změně Jonášova postoje, je položena i nám. „Což stále ještě nevíte, že mně je líto každého člověka a že chci, aby nikdo nezahynul? Já, váš Bůh, chci zachránit každého.“ Amen

MODLITBA

Děkujeme ti, Pane, že u tebe mají šanci všichni lidé. Jen na jedno čekáš, že se nám znelíbí to, jak žijeme, a budeme toužit a přát si žít jinak a lépe. Amen

PÍSEŇ č. 474 Když tys mě, Otče, miloval

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Prosíme tě, Pane náš, dej, abychom byli vždycky vůči tobě otevření a připraveni na nové tvé jednání s námi. Chceš, abychom byli trpěliví, abychom druhé lidi neodsuzovali, abychom každému přáli tvou pomoc a vysvobození. Prosíme, umožni nám učit se od tebe, protože na tvém Synu Ježíši Kristu vidíme, jak takový dobrý život vypadá. Prosíme za naše učitele, aby naše děti byly vedeny nejenom k mnohým vědomostem, ale také k dobrému jednání a správnému chování. Prosíme za naše politiky, abys jim dával potřebnou moudrost, aby se mohli dobře a spravedlivě rozhodovat. Prosíme, aby na světě víc a víc vítězilo dobro, právo a spravedlnost, abychom měli odvahu tomu věřit a postavit se za tyto hodnoty v životě. Prosíme za ty, kteří jsou nemocní, aby nacházeli ty, kteří by je měli rádi, aby si nemuseli myslet, že jsou na všechno sami. Vždyť ty, Pane, o ně stojíš a posíláš jim jako velikou pomoc ty, kteří tvou láskou žijí, a tak jim pomáhají k setkání s tebou, aby mohli v tebe uvěřit. Prosíme za ty, kteří jsou smutní a cítí, že jejich život je vším možným deformován, aby našli východisko z toho, co je drtí, aby mohli objevit novou a lepší cestu svého života. Společně k tobě, Pane, voláme slovy našeho Spasitele: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Proto klekám na kolena před Otcem, od něhož pochází každý nebeský i pozemský rod, a prosím, aby se pro bohatství Boží slávy ve vás jeho Duchem posílil a upevnil vnitřní člověk a aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích; a tak abyste zakořenění a zakotvení v lásce mohli spolu se všemi bratřími pochopit, co je skutečná šířka a délka, výška i hloubka: poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání, a dát se prostoupit vší plností Boží. (Ef 3,14-19)

POŽEHNÁNÍ

Kdyby se hory pohybovaly a pahrbky ustupovaly, milosrdenství mé však od tebe neodstoupí a smlouva pokoje mého se nepohne, praví Slitovník tvůj, Hospodin. Amen

PÍSEŇ č. 411 O město Boží, ty jsi štít

SEZNAM ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

		strana
Izajáš	53,3-12	28
Jonáš	1,1-16	82
Jonáš	2,1-11	90
Jonáš	3,1-4,11	97
Evangelium podle Matouše	4,1-11	47
Evangelium podle Matouše	24,3-13	1
Evangelium podle Matouše	24,15-28	8
Evangelium podle Marka	2,1-12	68
Evangelium podle Lukáše	21,5-19	21
Evangelium podle Jana	14,1-14	75
Evangelium podle Jana	15,12-27	54
Evangelium podle Jana	19,1-16	34
Skutky apoštolů	4,1-12	40
První list Timoteovi	6,6-15	61
První list Janův	1,1-4	14
První list Janův	4,13-16	14
Zjevení Janovo	21,1-4	1

SEZNAM TEXTŮ KÁZÁNÍ

		strana
Druhá Samuelova	22,30-31	75
Žalm	118,14-24	40
Daniel	19,8	1
Jonáš	1,14-16	82
Jonáš	2,8	90
Jonáš	4,10-11	97
Evangelium podle Matouše	24,42-44	8
Evangelium podle Marka	2,5	68
Evangelium podle Lukáše	2,15-20	14
Evangelium podle Lukáše	21,29-22,2	21
Evangelium podle Jana	15,26-27	54
Evangelium podle Jana	19,2-5	34
První list Korintským	9,24-26	61
Druhý list Korintským	5,21-5	28
List Jakubův	1,12-18	47

OBSAH

		strana
1. Co nás čeká	Marta Kocnová	1
2. Podobenství o zloději	Jan Lukáš	8
3. Vánoce nekončí	Tomáš Trusina	14
4. Podívejte se na fíkovník	Aleš Mostecký	21
5. Bůh jej ztotožnil s hříchem	Jindřich Halama	28
6. Velký pátek	Blahoslav Hájek	34
7. Den, který učinil Hospodin	Emanuel Vejnar	40
8. Vavřín života	Emanuel Vejnar	47
9. Duch pravdy jako Advokát a Přímluvce	Jiří Otter	54
10. Běh za nepomíjitelným věncem	Jiří Otter	61
11. Synu, odpouštějí se ti hříchy	Petr Pivoňka	68
12. Cesta Boha silného	Jaroslav Voříšek	75
13. Jedinečný Hospodin	Lubomír Kabíček	82
14. Naděje pro každého	Lubomír Kabíček	90
15. Bůh překvapivě jiný	Lubomír Kabíček	97

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává synodní rada Českobratrské církve evangelické v Praze pro vnitřní potřebu ČCE. Redakce Mgr. Jan Trusina, Mgr. Emanuel Vejnar, PhDr. Gabriela Malinová. Tiskne Unitisk s.r.o., Kněževes u Prahy, K nádraží 99. Objednávky přijímá a rozšiřuje synodní rada ČCE, Jungmannova 9, p. příhr. 466, 11 21 Praha 1, tel. redakce 02/24999236, e-mail: malinova@srcce.cz, <http://www.srcce.cz/sbirkakazami>

